

16 NİSAN ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ
HALK OYLAMASI (REFERANDUM) SÜRECİNDE
HDP'YE ve "HAYIR" ÇALIŞMASI
YÜRÜTENLERE YÖNELİK BASKILAR

HDP

NİSAN 2017

16 Nisan Anayasa Değişikliği

Halkoylaması (Referandum) Sürecinde¹

HDP'ye ve “Hayır” Çalışması Yürütenlere Yönelik Baskılar

20 Nisan 2017

Bu rapor HDP Genel Merkezi tarafından hazırlanmış olup Anayasa Değişikliği Halkoylaması, kısaca *referandum* döneminde “Hayır” çalışması yürüten başta HDP ve bileşenlerinin yanı sıra diğer tüm grupların maruz kaldığı baskıları kamuoyunun bilgisine sunmayı amaçlamaktadır.

1. 16 Nisan 2017’de yapılan referanduma Olağanüstü Hal (OHAL) koşulları altında girilmiştir. 20 Temmuz 2015’te ilân edilen ve devamında tekrarlanan OHAL pratikleri ve kullanılan ifadelerle², AKP’nin arzu ettiği siyasal sistemin kendi güdümünde, tek sesliliğin hüküm sürdüğü bir OHAL düzeni olduğu anlaşılmaktadır. İşte korku ve endişenin bütün topluma sirayet ettiği, insanların kendilerini özgürce ifade etmekten çekindiği bir ortamda AKP Hükümeti ve “tarafsız” olduğu iddia edilen Cumhurbaşkanı Erdoğan devletin tüm imkânlarını kullanarak “Evet” kampanyasını sürdürmüşlerdir. HDP’siz bir referandum süreci temenni eden AKP Hükümeti, “**Hayır**” kampanyasını yürüten başta partimiz çalışanları olmak üzere tüm kesimleri baskı altında çalışmalarını sürdürmek zorunda bırakmıştır.
2. 15 Temmuz 2016’da gerçekleştirilmek istenen darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından Meclis’te grubu bulunan 4 siyasi parti (HDP, AKP, CHP, MHP) bir araya gelerek ve tarihsel bir uzlaşma sergileyerek darbeye ve darbecilere karşı demokratik bir bildirge imzalamışlardır. Başarısızlıkla sonuçlanan bir darbe girişimine karşı sergilenen bu duruş toplumsal uzlaşma ile demokratik ve barışçıl bir ülkenin temellerinin atılmasına vesile olabilirdi. Ancak AKP iktidarı, böylesine tarihi bir fırsatı, halkların ve inançların aleyhine teperek zor ve baskıyla kendi iktidarını

¹ Söz konusu dönem, Anayasa Değişikliği Teklifi’nin bütününün TBMM Genel Kurulu’nda 21 Ocak 2017’de kabul edilmesi ile referandumun yapıldığı 16 Nisan 2017 tarihleri arasındaki 85 günü kapsamaktadır.

² Son olarak Cumhurbaşkanı 13 Nisan 2017’de çıktığı bir televizyon programında süresinin dolması halinde OHAL’in uzatılacağını ifade etmiştir.

daha da perçinlemenin yoluna gitmiş ve demokrasi yerine darbecilerin ajandasını uygulamayı tercih etmiştir.

3. Darbe girişiminden 1 hafta sonra 20 Temmuz 2016'da ilân edilen OHAL 3 ay aralıklarla sürekli uzatılmıştır. OHAL, darbecilerin planladıkları, başta muhaliflerin tutuklanması ve basına sansür olmak üzere, tüm baskıların bizzat AKP Hükümeti tarafından uygulanmasına zemin olmuştur. 15 Temmuz'da başarısız olan askeri darbe girişimini gerekçe göstererek OHAL ilan eden AKP Hükümeti, siyasi bir darbe yapmış ve ülke genelinde Paralel Devlet Yapılanması'nın yanında tüm sol ve muhalif kesimlere büyük bir saldırı başlatmıştır.
4. HDP dışındaki 3 siyasi partinin uzlaşmasıyla milletvekillerimizin dokunulmazlıklarının kaldırılmasının ardından Eş Genel Başkanlarımızla birlikte 11 milletvekilimiz 4 Kasım 2016 tarihinde; 13 Aralık 2016'da da 2 milletvekilimiz yargı darbesiyle cezaevine gönderilmiştir.
5. Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ ile Grup Başkanvekillerimiz Çağlar Demirel ve İdris Baluken'in de olduğu 13 milletvekilimizin tutuklanması, AKP Hükümeti ve Erdoğan'ın referandum kampanyasının başlangıcı olmuştur. 6 milyon yurttaşın oyunu almış bir siyasi partinin milletvekillerinin tutuklu olması, Anayasa değişikliği teklifi TBMM Genel Kurulu'nda görüşülürken tutsak HDP'li milletvekillerin halk adına konuşamamasına ve oy kullanamamasına neden olmuştur. Çok sayıda vekilimiz de adeta "siyasi taciz" olarak tanımlanabilecek bir tutumla "ifade verme" adı altında sürekli gözaltına alınmıştır.
6. 24 Temmuz 2015'te çatışmalı sürecin yeniden başlamasından bu yana partimize yönelik baskılar vekillerimizin tutuklanmasıyla bambaşka bir evreye taşınmıştır. Bu tarihten günümüze dek partimize, partimiz tabanına ve bileşenlerine yönelik gerçekleşen siyasi soykırım operasyonları neticesinde en az 11 bin arkadaşımız gözaltına alınmış, aralarında Eş Genel Başkanlarımız, milletvekillerimiz, il/ilçe eş başkanlarımız, yöneticilerimiz ve parti üyelerimizin bulunduğu 3 binden fazla HDP'li tutuklanmıştır. Bilgi İşlem Birimimizin 15 Temmuz darbe girişiminin ardından edindiği bilgilere göre ise, partimiz tabanı ya da bileşeni en az 6 bin 500 kişi gözaltına alınmış, bu arkadaşlarımızdan en az 1600'ü tutuklanmıştır. Bunlar sadece ulaşabildiğimiz sayılardır.
7. Buradan hareketle kimi verilere bakılacak olursa: a) Temmuz 2015'ten bu yana 38 HDP il eş başkanı, 97 HDP ilçe eş başkanı tutuklanmıştır. Şu anda yönetimde olan 28

il eş başkanı, 84 ilçe eş başkanı, 1 belde eş başkanımız tutukludur. **b)** Temmuz 2015'ten bu yana Eş Genel Başkanlarımızla birlikte 13 milletvekilimiz, 2 Merkez Yürütme Kurulu (MYK), 5 Parti Meclisi (PM) üyemiz, 750'yi aşkın il ve ilçe yöneticimiz tutuklanmıştır. **c)** Başkanvekilleri dâhil, DBP'li 83 belediye eş başkanı tutuklanmış, 84 belediyeye ise kayyım atanarak bizzat İçişleri Bakanı tarafından el konmuştur.

8. Referandum sürecinde çeşitli gerekçelerle çalışmalarını engellenmeye çalışılan HDP ve bileşenlerinin örgütsel yapılarına yönelik özellikle 15 Şubat ve 21 Mart Newroz dönemlerinde kapsamlı operasyonlar düzenlenmiş, yüzlerce üye ve yönetici gözaltına alınmıştır. 15 Şubat döneminde gözaltına alınan 655 üye ve yöneticimizden 110'u tutuklanırken; Newroz kutlamalarının düzenlendiği 21 Mart haftasında ise gözaltına alınan 437 üye ve yöneticimizden 93'ü tutuklanmıştır. Ezilenlerin Sosyalist Partisi'ne (ESP) yönelik operasyonlar neticesinde ESP Genel Başkanı Çiçek Otlu ve onlarca ESP'li gözaltına alınmıştır. Ayrıca bu dönemde Demokratik Toplum Kongresi Eş Başkanı Leyla Güven de Amara Köyü'nde doğum günü dolayısıyla Sayın Öcalan'ın evini ziyaret etmesinin ardından gözaltına alınmıştır.
9. Referandum çalışması yürüten parti organlarımıza dönük baskılar, milletvekillerimizin gözaltına alınmalarıyla devam etmiştir. Bu dönemde halkla buluşma toplantıları yapan vekillerimizden 9'u gözaltına alınmış, sonra serbest bırakılmışlardır.
10. Tamamı referandum çalışmaları kapsamında gerçekleşen bu gözaltı ve tutuklamaların, HDP'nin çalışma yürütmesini imkânsız kılmaya yönelik olduğu açıktır. Tüm bu gözaltı ve tutuklama furçasının yanında HDP'nin organize edebildiği miting ve halk buluşmalarına katılanlar arasından da gözaltına alınanlar ve tutuklananlar, tehdit edilenler, polis kameralarınca kaydedilenler ve fişlenenler olmuştur.
11. Toplumun büyük bir çoğunluğu yaratılan korku iklimi içinde Anayasa değişikliğinin içeriğine dikkatlice bakmadan ve son derece adaletsiz bir ortamda referandumda oy kullanmak için sandık başına gitmiştir. Mevcut Anayasa'ya göre Cumhurbaşkanı'nın tarafsız olması gerekiyorken, onun devletin tüm imkânlarını kullanarak, il il gezerek "Evet" propagandası yapması 16 Nisan referandumunun meşruiyetine de gölge düşürmüştür. Yüksek Seçim Kurulu (YSK), yasak kapsamı dışında tutulduğu için açılış, temel atma töreni gibi etkinliklere herhangi bir yasaklama getirmemiştir. Böyle olunca Cumhurbaşkanı kimi zaman daha önce defalarca açılışını yaptığı, temelini attığı yerlerde yeniden konuşabilmiş, konuşmalarında nefret söylemi dahil olmak

üzere her türlü hakareti muhalif siyasi parti liderlerine yöneltebilmiştir. Miting yaptığı yerlere kendisi ayrıldıktan hemen sonra güvenlik gerekçesiyle miting ve gösteri yasağı getirilmiş, muhalif partilerin miting ve gösterileri bu şekilde yasaklanmıştır. Özellikle Kürt kentleri için getirilen bu yasaklar AKP Hükümeti ve Erdoğan'a işlememiştir.

12. Referandum döneminde, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Binali Yıldırım'ın merkezi bütçeden kendilerine ayrılan örtülü ödeneği harcamada Şubat ayında zirve yaptıkları, Bakanların ve birçok hükümet üyesinin devletin uçakları dâhil olmak üzere tüm imkânlarını kullandıkları görülmüştür. AKP Hükümeti birçok ilde referandum kampanyası için düzenlediği mitinglere devlet memurlarının ve belediye çalışanlarının katılımını şart koşturmuştur.
13. Sadece muhalefete yönelik baskı, yaratılan korku iklimi, devlet imkânlarının adaletsiz kullanımı değil; medya organlarında da görünür bir tarafgirlik söz konusu olmuştur. Özel kanalların hemen hepsinde Cumhurbaşkanı ve AKP'nin referanduma ilişkin tüm çalışmaları yayınlanmış, Cumhurbaşkanı ve AKP'li isimlerle art arda özel yayınlar yapılmıştır. Buna karşın CHP'ye sınırlı sürelerle yer verilmiş, HDP'ye ise hiç yer verilmemiştir. Sadece özel kanallarda değil, kamu kurumu olan TRT'de de durum benzerdir. Referandum çalışmalarının devam ettiği 23 Ocak-6 Nisan tarihleri arasında TRT Haber kanalında HDP'ye 1 dakika bile yer verilmemiştir. HDP'nin ve tüm diğer toplumsal muhalefetin çalışmalarını yayınlama ihtimali olan ve tarafsız olarak tanımlayabileceğimiz televizyon kanalları, internet siteleri ve gazeteler de OHAL kapsamında çıkarılan KHK'lerle kapatılmış, toplumsal muhalefetin medyada görünür olmasının önü tamamen kesilmiştir.
14. Referandum kampanyası devam ederken DİHA, SUJİN gibi tüm baskılara rağmen muhalefeti takip eden yayın organlarının çalışanları defalarca gözaltına alınmış, Dihaber, Özgürlükçü Demokrasi, Sendika.org gibi yayın organlarına internette erişim engellenmiştir. Basın yayın kuruluşlarına uygulanan bu baskı sonucu ortaya çıkan medya ambargosu, 'Hayır' çalışmalarını görünmez kılmıştır.
15. Demokratik bir ülkede kampanya sürecini yürüten parti ve kurumların düşüncelerini özgürce ifade etme hakkı vardır ve bu hak anayasal bir güvenceyle "halk tarafından seçilmiş" hükümet tarafından sağlanmak zorundadır. Kampanya sürecinde eşit koşulların yaratılması da yine hükümetin sorumluluğu altında olmalıydı. Ancak siyasi iktidar bunların aksine hepimizden aldığı vergilerle anayasal suç işleyerek, devletin

imkânlarını kullanarak kendi kampanyasını yürütmüştür. “Hayır” kampanyası yürütenler ise maddi ve manevi her türlü riski üstlenmişlerdir.

16. Mersin 2. Sulh Ceza Hâkimliği, HDP’nin Kürtçe seçim şarkısı “Bejin Na”yı Türkiye genelinde yasaklamıştır. Şarkının yasaklandığı, Türkiye genelinde HDP il ve ilçe binalarına tebligatla bildirilmiştir. Mahkemenin “Bejin Na” şarkısının yasaklanmasına dair ilgili kararı şöyledir: *“Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından referandum çalışmalarında kullanılmak üzere hazırlatılan ve partinin internet sitesi olan <http://www.hdp.org.tr> URL adresinde bulunan propaganda materyallerinden, Kürtçe “Bejin Na” (Hayır Deyin) isimli şarkının sözlerinde yer alan kelimelerin (Hayır Hayır tek bayrağa, Hayır Hayır tek millete, Hayır tek dile Hayır) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda belirtilen “Türkiye devleti, ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.” ibaresine aykırı olduğu ve Türk Ceza Kanunu’nun 216. Maddesi’nde belirtildiği üzere halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği, 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu’nun “Demokratik Devlet Düzeninin korunması ile ilgili yasaklar” başlıklı 78. Maddesi, “Devletin teklifi ilkesinin korunması” başlıklı 80. Maddesi, “Azınlık yaratılmasının önlenmesi” başlıklı 81. Maddesi ve “Bölgecilik ve ırkçılık yasağı” başlıklı 82. Maddesine muhalefet ettiği değerlendirilen, Mersin 2. Sulh Ceza Hakimliği’nin 01/04/2017 tarih ve 2017/1410 D. İş Sayılı kararı ile Kürtçe Bejin Na (Hayır Deyin) isimli şarkının yasaklanmasına karar verilmiştir.”*
17. “Hayır” kampanyası yürüten kişi ve kurumlara yapılan saldırıların büyük çoğunluğu bireysel değildir. Saldırıların neredeyse tamamı devlete bağlı kolluk güçleri tarafından yapılmış, yurdun dört bir yanında gözaltı ve tutuklama furyasına dönüşmüş, HDP faaliyet sürdüremez hale getirilmeye çalışılmıştır. Referandumda “Hayır” diyenlerin bizzat “tarafsız” Cumhurbaşkanı tarafından “terörist” ilan edildiği bir referandum kampanya sürecinde, birilerinin durumdan vazife çıkarmaları siyasi iktidardan aldığı cesaret sayesinde olabilmiştir.
18. AKP’nin Anayasa Değişiklik Teklifi’ni kendi lehine eşitsiz koşullarda referanduma sunması pek çok kanaldan dile getirilmiştir.
19. Örneğin Venedik Komisyonu, “Tek Kişi Rejimi” uyarısı yapmıştır. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi’nin anayasa ve hukuk konularındaki referans kurumu Venedik Komisyonu, referandum öncesinde dile getirdiği görüşlerinde, gerekli denge denetim mekanizmalarını kaldıran Anayasa değişikliklerinin kuvvetler ayrılığına dayalı demokratik bir başkanlık sistemi modelini izleyemeyeceğinden, aksine bu değişikliklerin otoriter bir başkanlık sistemine dönüşmesine yönelik endişelerini ifade

etmiş ve “yasama ve yürütme arasındaki güçler ayrılığının illüzyon olduğunu, Cumhurbaşkanı’nın yasama üyesi olanlar da dahil atama ve görevden alma yetkisinin olduğunu” ifade etmiştir.

20. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı da (AGİT) referandum için ara rapor hazırlamış, “Hayır” kampanyasına yapılan engellemelere değinmiştir. Raporunda, devlet imkânlarının “Evet” için seferber edildiği ve “Hayır” a yapılan baskılar nedeniyle sivil toplumun referandum sürecine kısıtlı bir şekilde katılabildiği anlatılmıştır.
21. AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) raporunda, Kasım 2015 seçimlerine katılan 19 partiye izin verilmediği, “Evet” kampanyası kapsamında Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Antalya Başsavcı Vekili dahil olmak üzere birtakım kıdemli politikacılar ve memurların “Hayır” oyu verenleri “terör örgütleri” ve darbe girişimi planlayıcıları ile denk tuttukları; darbe girişiminin ardından, geçen seçimlerde gözlem çabalarını desteklemiş olan 1583 kitle örgütünün tasfiye edildiği; birtakım siyasi liderlerin ve siyasilerin parmaklıklar ardında olmasının bazı grupların kampanya yapma yetilerini ciddi ölçüde kısıtladığı; “Hayır” destekçilerinin polis müdahalesi ile karşılaştığı, bir kısmının Cumhurbaşkanı’na hakaret gibi suçlamalar ile tutuklandığı; TMK, TCK, Basın Kanunu ve diğer yasal mevzuatta aşırı kısıtlamalara izin verildiği; hükümlerdeki belirsizliklerin gazetecilerin hapsedilmeleri için gerekçe olarak kullanıldığı; kapanan çok sayıda basın yayın kuruluşu ve tutuklanan gazetecilerin yanı sıra OHAL çerçevesi ile daha da kısıtlandığı dile getirilmiştir.
22. AGİT raporunda “kampanya açık şekilde Başbakan, bakanların bazıları ve anayasal olarak partilerden bağımsız olması ve görevini tarafsız şekilde yerine getirmesi gereken Cumhurbaşkanı da dahil olmak üzere çok sayıda ileri gelen, ulusal düzeyde ve daha alt düzeydeki kamu görevlisi tarafından destekleniyor” ifadelerine yer verilip, “sandık kurulu üyelerinin seçiminde ilçe seçim kurullarına rehberlik sağlamak üzere, yasada bulunan ‘iyi ün sahibi olma’ gereğinin uygulanması konusunda YSK’nin ilk kez bir karar aldığı ve Kürt kentlerinde HDP tarafından belirlenen en az 140 sandık kurulu başkanının ‘kötü ünleri’ öne sürülerek görevden alındığı” dile getirilmiştir.
23. Nitekim bu konuda da HDP’nin YSK üyesi Mehmet Tiryaki, sandık kurulu başkanlıklarının iptal edilmesine tepki göstermiş, il ve ilçe seçim kurullarının aldığı karar sonucu 35 bin seçmenin oy kullanacağı sandıkların taşındığını söylemiştir.
24. Tiryaki, birbirine yakın olan ve seçmen sayıları az olan köylerdeki sandık taşıma işlemlerini problem etmediklerini, ancak en son Batman’da çok sayıda sandığın taşındığını hatırlatmış ve “ilk defa HDP sandık kurulu başkanı olarak üye veriyor.

AKP bundan rahatsız oluyor. 1979 yılından beri siyasi partiler sandık kurulu başkanlığı veriyor ve şimdiye kadar bunların hiç biri iptal edilmedi. Ama şimdi o tarihten beri ilk kez 2017 yılında sandık kurulu başkanlıkları bu kadar tartışma konusu yapıldı. Bunun da bir tek nedeni var: HDP'nin sağladığı başarı ve bu konuda sandık kurulu başkanlığı veriyor olmasıdır” demiştir.

25. Öte yandan sandık başkanları için aday listeleri hazırlanmaya başladığı andan itibaren, neredeyse tüm ilçe seçim kurulları üyelerimize sandık başkanlığı aday listesi verilmemesini, geleneksel kurallara uyularak listelerin memurlardan yapılmasının kabul edilmesini ısrarla telkin etmişlerdir. Bazı yerlerde “partilerden liste almıyoruz” denilerek listelerimiz geri çevrilmiştir.
26. Özellikle Kürt kentlerinde diğer partilerle liste verilmemesi üzerinde uzlaşmış, bizim partimize de “hiç bir parti liste vermiyor, siz de vermeyin” ya da “kimse vermediği için sizden de almayacağız” denmiştir. Yine ilçe seçim kurulu üyelerimize; “bu iş büyük sorumluluktur, büyük cezaları var, sorumluluğunu siz alacaksınız” denilerek bireyselleştirilmiş, kurul üyelerimizim ve ilçe örgütlerimizin geri çekilmelerine yol açılmıştır.
27. Bu gerekçelerle 2022 adayımız kuraya girmeden önce reddedilmiştir. Kura ile seçilmelerine karşın 162 adayımızın da başkanlığı düşürülmüştür.
28. HDP'ye dönük baskılar bunlarla sınırlı kalmamış ve ilçe seçim kurulları tarafından alınan sandıkların taşınması kararı devreye sokulmuştur.
29. Bu karar ilçe seçim kurullarında alınmaktadır.
30. Partimiz 2016 Ocak ayından itibaren ilçe seçim kurullarında üye bulundurmakta ve ilk defa bir seçim ile bunu deneyimlemektedir.
31. Bölgede zaten önceki seçimlerde alınmış kararlarla köylerin sandıkları önemli oranda taşınmış ve bu kararlar yerleşik hale gelmiştir. Buna rağmen bu yıl, tüm bunlara ek olarak yeni taşımalar gündeme getirilmiş ve partimizin de ilk defa bu seçimde ilçe seçim kurulu üyeleri bulunduğundan, karar aşamasında bilgimiz olmuştur. Tabii ki sandık taşıma yasal bir durum değildir. İlçe seçim kurulu üyelerimizin olduğu yerlerde, toplantılara katılabildikleri oranda gereken itirazlar yapılmıştır.
32. Diğer bir sorun alanı ise yurt dışı seçimleridir. Bu noktada bilinmesi gereken husus, sadece genel seçimlerde ilk 3 partinin sandık kuruluna üye verebiliyor olmasıdır. HDP yurt dışında ikinci en fazla oy alan parti olmasına rağmen, 3 milyon seçmenin bulunduğu yurt dışı seçim çevresindeki sandıklara üye vermemizin önü kapatılmıştır. Buna bağlı olarak daha az yetkiye sahip olan müşahitlerimiz oy verme işlemleri

sırasında bazı ülkelerdeki konsolosluk görevlileri tarafından engellenerek sandıktan uzak tutulmuşlardır.

33. En bariz örneklerden biri, Azerbaycan'ın Bakü kentinde isimlerini vermeyen konsolosluk görevlilerinin itiraza yetkili müşahitlerimizi saat 11:50'ye kadar içeri almamalarıdır. Üyelerimiz, YSK üzerinden yaptığımız girişimler neticesinde içeri alınmışlardır.
34. Diğer yandan yurt dışında oy kullanma hakkı olmadığı tespit edilen bazı vatandaşlara oy kullandırıldığı, bazı seçmenlerin iki ayrı sandıkta oy kullanma girişiminde bulunması karşısında AKP'li sandık başkanlarının bu ihlaller sırasında sessiz kalması gibi ihlaller tespit edilmiş ve tutanaklar tutulmuştur. Ancak bu ve benzeri ihlaller ve keyfi uygulamalar tespit edilse bile, referandumun yurt dışındaki ayağının güvenilirlik tartışmasını beraberinde getirdiğini söyleyebiliriz. Özellikle sandıkların kilitli tutulduğu odalara gece yarısı erişim ihtimali, bu güvenilirlik sorununun başlıca meselelerinden birini teşkil etmektedir. HDP olarak sandıkların bulunduğu odalarda kamera sistemi kurulmasını önersek de bu öneri "maliyet" gerekçesiyle kabul edilmemiştir.
35. Ayrıca Erdoğan yanlısı oldukları bilinen aşırı milliyetçi grupların provokasyonları sonucu "Hayır" kampanyası yürüten seçmenlerimiz birçok yerde tacize ve saldırıya uğramıştır. Belçika'da 3 seçmenimiz Erdoğan yanlısı faşistlerin bıçaklı saldırısına uğramıştır. Erdoğan'ın kutuplaştırıcı ve nefret söylemi taşıyan yaklaşımı nedeniyle sadece yurt dışında değil, yurt içinde de gergin bir referandum havası oluşmuştur. Özellikle Kürt kentlerinde planlı bir şekilde polis ve asker provokasyonlarının yaşanması sağlıklı bir ortamda oy verme ve sayım sürecinin imkânlarını azaltmıştır.
36. Muş, Batman, Mersin, Diyarbakır, Hatay gibi kentler başta olmak üzere bir çok kentte sandık kurulu üyelerimizin üyelikleri, "iyi ün sahibi olmadıkları" gerekçesiyle ilçe seçim kurullarının kararıyla düşürüldü.

Referandum çalışması yürüten milletvekillerimizin selamını alan halkın polis kameralarıyla kayıt altına alınarak fişlendiği bir referandum sürecini geride bıraktık. Türkiye’de OHAL, Kürt coğrafyasında ise sıkıyönetim koşullarında gerçekleşen referandumda meydana gelen, içinde infaz ve yaralanmaların da olduğu hak ihlalleri Genel Merkezimiz tarafından aşağıdaki gibi derlenmiştir.

HDP/HDK ve Bileşenlerine Yönelik Baskı ve Saldırıları

Urfa’nın Ceylanpınar ilçesinde HDP’nin referandum otobüsünü selamlayan yurttaşlar, polis kameralarınca yakın plandan kaydediliyor.

Gözaltına Alınan Kişi Sayısı	Tutuklanan Kişi Sayısı	Yaralanan Kişi Sayısı	Saldırı Müdahale	El Koyma Engelleme
2165	429	5	17	31

1. 23 Ocak 2017’de Ağrı’nın Doğubayazıt ve Tutak ilçelerinde düzenlenen operasyonlarda DBP ve HDP il ve ilçe eş başkanlarının da aralarında bulunduğu 56 kişi gözaltına alınmıştır.

2. 28 Ocak 2017’de HDP eski Tarsus İlçe Örgütü Eş Başkanı Orhan Çakmak “örgüt üyesi olduğu” iddiasıyla tutuklanmıştır.

3. 30 Ocak 2017’de Meclis Anayasa Komisyonu üyesi ve HDP Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş tutuklanmıştır.

4. 31 Ocak 2017’de HDP Parti Sözcüsü ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen tutuklanmıştır.

5. 31 Ocak 2017’de HDP Batman il yönetiminden 3 kişi tutuklanmıştır.

6. 2 Şubat 2017’de DBP’li Bismil (Diyarbakır) Belediyesi Eş Başkanı Cemile Eminoğlu’nun evine ve makam odasına eş zamanlı olarak baskın düzenlenmiştir. Hakkında gözaltı kararı olan Eminoğlu, evde bulunamamıştır. İçişleri Bakanlığı, Bismil Belediye Eş Başkanı DBP’li Cemile Eminoğlu’nu görevden alarak yerine İlçe Kaymakamı Turgay Güleç’i 4 Şubat 2017’de kayyım olarak atamıştır.

7. 2 Şubat 2017’de Mersin’de sabah saatlerinde TEM Şube ekipleri tarafından birçok adrese eş zamanlı operasyon yapılmıştır. Operasyonda, aralarında Pir Haber Ajansı Mersin Temsilcisi Diren Keser ile birlikte Devrimci Parti Gençlik Örgütü üyeleri, HDP Gençlik Meclisi üyelerinin olduğu 13 kişi gözaltına alınmıştır. Operasyon kapsamında gözaltına alınanların referandumda “Başkanlığa Hayır Gençlik Var” çalışması yapan gençler olduğu ifade edilmiştir. Tutuklama talebiyle Nöbetçi Sulh Ceza Hâkimliğine sevk edilen 13 kişiden Dilan Ekin, Gülbeyaz Karaer, Seval Arıcı, Ercan Fırat, Erkan Koyuncu, Merih Cengiz, Uğur Kan ve Yusuf Şah adlı 8 kişi “yasa dışı örgüt üyesi oldukları” suçlamasıyla 5 Şubat 2017’de tutuklanmıştır.

8. 2 Şubat 2017’de Siirt’in Barış Mahallesi’nde sabah erken saatlerde eş zamanlı ev baskınları düzenlenmiştir. Arama sırasında eşyalara zarar verilmiş ve evlerin camları kırılmıştır. Baskında Siirt Belediyesi çalışanı Yılmaz Beşer ile Cüneyt Türksoy ve Ömer Şeker adlı yurttaşlar gözaltına alınmıştır. Operasyonun, “örgüte yardım etme” iddiasıyla başlatılan soruşturma çerçevesinde yapıldığı öğrenilmiştir.

9. 2 Şubat 2017’de Şırnak’ın Cizre ilçesindeki Konak Mahallesi’nde düzenlenen ev baskınlarında Hacı Göçmen, İsa Akman, Medine Aydın, Abdullah Akman, Süleyman Efşin isimli yurttaşlar gözaltına alınmışlardır.

10. DBP Van İl Eş Başkanı Sevinç Şeker, ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla 2 Şubat 2017’de tutuklanmıştır.

11. Adana’da 3 Şubat 2017’de sosyal medya üzerinden ‘PKK propagandası yaptıkları’ ve ‘devlet büyüklerine hakaret ettikleri’ iddiasıyla 22 kişi gözaltına alınmıştır.

12. Diyarbakır'da gözaltına alınan DBP'li Kocaköy İlçe Belediye Başkanı Affullah Kar ve Mehmet Zeki Kılıç 2 Şubat 2017'de "yasa dışı örgüt üyeliğiyle" suçlanarak çıkarıldıkları mahkemece tutuklanmışlardır.

13. 1 Şubat 2017'de Ceylanpınar eski Belediye Başkanı İsmail Arslan "yasa dışı örgüt üyeliğiyle" suçlanarak Manisa'da tutuklanmıştır.

14. Şırnak İl Genel Meclis Üyesi Adalet Fidan, Silopi'de 5 Şubat 2017'de gözaltına alınmıştır.

15. DBP Parti Meclisi üyesi Yunus Durdu, Dersim'de yürütülen bir soruşturma kapsamında 5 Şubat 2017'de Batman'da gözaltına alınmıştır.

16. Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde, İstanbul ve Urfa'da 23 Ocak'ta yapılan eş zamanlı ev baskınlarında gözaltına alınan Doğubayazıt Belediye Eş Başkanları Murat Rohat Özbay ve Delal Tekdemir'in de aralarında bulunduğu 7 kişi, 5 Şubat 2017'de çıkarıldıkları mahkemece "örgüt propagandası yapmak" ve "örgüte yardım ve yataklık etmek" iddiasıyla tutuklanmışlardır. Tutuklanan diğer 5 kişi ise; Belediye Eş Başkan Yardımcısı Bülent Erişik, belediye meclis üyeleri Mustafa Ergül, Z. Abidin Kızılay, Halime Keskin ve Bora Çoktin'dir.

17. 3 Şubat 2017'de, Kürtçe yayın yapan Rojeva Medya ve Özgürlükçü Demokrasi gazetelerinin Van dağıtım bürosuna yapılan baskında 11 dağıtımcı "örgüte üye olmak" iddiasıyla gözaltına alınmıştır.

18. Siirt'in DBP'li Gökçebağ Beldesi Belediye Başkanı Serhat Çiçek, 1 Şubat 2017'de evine düzenlenen operasyonla kardeşiyle birlikte gözaltına alınmıştır.

19. 7 Şubat 2017'de Hakkâri'de Esendere Beldesi Belediye Başkanı Akif Kaya'ya görevinden uzaklaştırıldığı İçişleri Bakanlığı tarafından tebliğ edilmiştir.

20. Aynı gün akşam saatlerinde Akif Kaya, Esendere'deki evinde gözaltına alınmıştır. Gece saatlerinde ise Yüksekova HDP İlçe Eş Başkanı Nurcan Yaşar, Esendere DBP Eş Başkanı Mehmet Çapraz ve Behiye Baki evlerinden gözaltına alınmışlardır.

21. 8 Şubat 2017'de İzmir'in Menemen ilçesinde "KCK Soruşturması" adı altında düzenlenen operasyonla 2'si çocuk 9 kişi "yasa dışı örgüt propagandası yapmakla" suçlanarak gözaltına alınmıştır.

22. 9 Şubat 2017'de Kars'ın DBP'de olan Digor Belediyesi'ne İlçe Kaymakamı Mustafa Güngör kayyım olarak atanmıştır. Sabah saatlerinde polisin baskın düzenlediği belediye binası halen polis ablukasındayken, Ankara'da bulunan Belediye Başkanı Reiz Baykiz'a yerine kayyım atandığı telefonla tebliğ edilmiştir.

23. 9 Şubat 2017 sabahı HDP ve DBP il ve ilçe yöneticilerine sabah saatlerinde gözaltı operasyonu yapılmıştır. İstanbul'un birçok ilçesinde yapılan ev baskınlarında en az 56 kişi gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

24. Aynı gün Adana'daki ev baskınlarında en az 11 kişinin gözaltına alındığı bildirilmiştir.

25. İdil'in Sırtköy Beldesi'nde 9 Şubat 2017'de, sabahın erken saatlerinde ev baskınları yapılmıştır. Baskında köy imamı Mehmet Emin Çevik, belediye personelleri Mehmet Ziya Koşmat, Mehmet Balica, Fadıl Koşmat ve eşi Maşallah Koşmat gözaltına alınmışlardır. Gözaltına alınan yurttaşların İdil İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldükleri öğrenilmiştir.

26. Ağrı'da düzenlenen operasyonlarda Belediye Eş Başkan Yardımcısı Helef Keklik'in de aralarında bulunduğu en az 10 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlar arasında 7 Şubat'ta İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınan Belediye Meclis Üyesi Burhan Taşdemir, İl Genel Meclis Üyesi Nesim Kaya, DBP İl Yöneticisi Abdurrahman Yıldırım ve Kemal Vural da bulunmaktadır.

27. 3 Şubat 2017'de, Kürtçe yayın yapan Rojeva Medya ve Özgürlükçü Demokrasi gazetelerinin Van dağıtım bürosuna yapılan baskında gözaltına alınan 11 dağıtımcıdan Osman İnal "örgüte üye olmak" iddiasıyla 8 Şubat 2017'de tutuklanmıştır.

28. Ağrı Milletvekili Leyla Zana, 8 Şubat 2017'de Silvan'dan Diyarbakır'a giderken aracı durdurularak gözaltına alınmıştır. Adliyeye götürülen Leyla Zana ifadesi alındıktan sonra adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır.

29. Dersim merkezli operasyonla 1 Şubat 2017'de gözaltına alınan HDP bileşenlerinden ESP üyeleri Gamze Daş, Özgür Kiraz ve Eylem Çelik katıldıkları etkinlikler gerekçe gösterilerek "örgüt üyesi ve propagandası yapmakla" suçlanarak 6 Şubat 2017'de tutuklanmışlardır.

30. Siirt'in Gökçebağ Beldesi Belediyesi'ne Vali Yardımcısı Ceyhun Dilşad Taşkın 6 Şubat 2017'de kayyım olarak atanmıştır.

31. İstanbul'da gözaltına alınan Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine bağlı Fındık Beldesi Belediyesi Eş Başkanı Ahmet Ece, 6 Şubat 2017'de çıkartıldığı mahkeme tarafından "örgüt üyesi olmakla" suçlanarak tutuklanmıştır.

32. İçişleri Bakanlığı, 6 Şubat 2017'de Ağrı Belediye Eş Başkan Yardımcısı Ömer Polat ile DBP'li belediye meclis üyeleri Fehim Çetinkaya, Kutbettin Torun, Gülsüm Demir, Burhan Taşdemir ve Murat Aydemir'i görevden almıştır.

33. Diyarbakır'ın Kocaköy Belediyesi Eş Başkanı Affullah Kar'ın tutuklanmasının ardından, 7 Şubat 2017'de Belediye'ye İçişleri Bakanlığı onayı ile Diyarbakır Valiliği tarafından İlçe Kaymakamı Yusuf Turhan kayyım olarak atanmıştır.

34. Şırnak'ın Silopi ilçesine bağlı Görümlü Beldesi Belediye Eş Başkanları Abdulgaffur Rüzgar ve Süheyla Büngül 7 Şubat 2017 sabahı evlerine yapılan baskın ile gözaltına alınmışlardır.

35. Urfa'da görülen bir davada hakkında zorla getirme kararı çıkarılan HDP Urfa Milletvekili Dilek Öcalan, 7 Şubat 2017'de İstanbul'da havalimanında gözaltına alınmış, ifadesi alınan Dilek Öcalan adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır.

36. 10 Şubat 2017'de Lice Kaymakamı Sinan Başak'ın kayyım olarak atandığı açıklanmıştır. Diyarbakır Valiliği'nin İçişleri Bakanlığı onaylı kararının ardından DBP'li Belediye Eş Başkanı Rezan Zuğurlu ve Kadri Bayram'ın yerine kayyım atanmıştır.

37. Eş Başkanları gözaltında olan Silopi'nin Görümlü Beldesi Belediyesi'ne de 10 Şubat 2017'de kayyım olarak Silopi Kaymakamı Savaş Konak atanmıştır. 7 Şubat'ta gözaltına alınan Görümlü Belediye Eş Başkanları Abdulgaffur Rüzgar ve Süheyla Büngül ise İlçe Jandarma Komutanlığı'nda alınan ifadelerinin ardından Şırnak Adliyesi'ne sevk edilmişlerdir.

38. 2-10 Şubat 2017 tarihleri arasında Mersin'de Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan GÖÇ-DER ve Mersin Din Adamları Derneği (MEDİA-DER) üyelerinin evlerine operasyon düzenlenmiştir. Mersin Emniyet Müdürlüğü TEM Şube ekipleri tarafından yapılan operasyon kapsamında 45 kişi gözaltına alınmıştır.

39. Mersin'de bir başka operasyondan dolayı gözaltında tutulan 6 kişi “yasa dışı örgüt üyeliği” suçlamasıyla 10 Şubat 2017'de tutuklanmıştır.

40. Dersim merkezli 4 Şubat'ta yapılan operasyonla Batman'da gözaltına alınan DBP PM üyesi Yunus Durdu, Dersim'de gözaltına alınan DBP eski yöneticisi Emir Ali Genç ve ifadeye çağrıldığı emniyette gözaltına alınan DBP PM üyesi Soner Öz'ün Emniyet'teki işlemleri tamamlanmış, 3 kişi “örgüt üyeliği” suçlamasıyla 10 Şubat 2017'de tutuklanmıştır.

41. İstanbul'da 12 Şubat 2017'de, HDP ve HDK'nin, “15 Şubat'tan OHAL'e Bütün Komplolara Hayır!” diyerek Şişli Camii önünde gerçekleştirmek istediği basın açıklamasına polis izin vermemiştir. Polis eyleme katılmak için gelenlere GBT kontrolü yaparak alandan uzaklaştırmıştır. HDK İstanbul İl Eş Sözcüsü Şamil Altan'ın konuşmasına izin vermeyen polis, açıklama için gelen Ertuğrul Nar, Rasim Karslı ve Yavuz Okçuoğlu adlı 3 kişiyi gözaltına almıştır.

42. Mardin'in Nusaybin, Ömerli ve Artuklu ilçelerinin kırsal kesimlerinde ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından 12 Şubat 2017'de düzenlenen ev baskınlarıyla HDP Nusaybin İlçe Eş Başkanı Sidar Ayhan'ın da aralarında bulunduğu en az 32 kişi gözaltına alınmıştır.

43. Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı Esendere Beldesi'nde 3 gün önce görevden uzaklaştırıldıktan sonra gözaltına alınan Belediye Eş Başkanı Akif Kaya, İlçe Jandarma Komutanlığı'ndaki işlemlerinin ardından savcılığa çıkarılmıştır. "Örgüte üye olmak" iddiasıyla savcılık tarafından tutuklanması talep edilen Kaya, 10 Şubat 2017'de çıkartıldığı mahkemece adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır.

44. 10 Şubat 2017'de yerine kayyım atanan Görümlü Belediyesi Eş Başkanı Abdulgaffur Rüzgar aynı gün çıkarıldığı mahkemece "örgüt üyesi olmakla" suçlanarak tutuklanmıştır. Eş Başkan Süheyla Büngül ise serbest bırakılmıştır. Rüzgar, Şırnak T Tipi Cezaevi'ne götürülmüştür.

45. 10 Şubat 2017'de Elazığ'ın Karakoçan ve Kovancılar ilçelerinde yapılan ev baskınlarıyla 13 kişi gözaltına alınmıştır.

46. 11 Şubat 2017'de Van'da yapılan ev baskınlarıyla 16 kişi "PKK'nin gençlik yapılanmasında yer aldıkları" iddiasıyla gözaltına alınmıştır.

47. 12 Şubat 2017'de Özgürlükçü Demokrasi ve Rojeva Medya gazetelerinin dağıtımcısı Aydın Aşır Mersin'de gözaltına alınmıştır.

48. 12 Şubat 2017'de Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyelerinin ev ve kurumlarına polis baskın düzenlemiştir. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturma kapsamında sabah saatlerinde yapılan baskınlarda 9 kişi gözaltına alınmıştır.

49. 13 Şubat 2017'de ülke genelinde HDP ve DBP, HDK, TJA ve Eğitim Sen üye ve yöneticilerine yönelik gözaltı operasyonları başlatılmıştır.

50. Bu kapsamda Adana'da ev hapsinde tutulan HDP İl Eş Başkanı Hüseyin Beyaz ve HDP Seyhan İlçe Eş Başkanı Suzan Kılıç'ın da aralarında olduğu 26 kişi gözaltına alınmıştır.

51. İstanbul'da haklarında yakalama kararı çıkarıldığı belirtilen 104 kişiden 44'ü gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlardan Deniz Erden polisin açtığı ateş sonucu ayağından vurularak yaralanmıştır. İzmir'deki ev baskınlarında 35 kişinin gözaltına alındığı bildirilmiştir.

52. Malatya'da sabah saatlerinde eş zamanlı olarak yapılan operasyonla DBP İl Yöneticisi Beyaz Adıyaman, HDP il yöneticileri Behçet Tunç, HDP Akçadağ İlçe Yöneticisi

Süleyman Aktaş ile HDP üyeleri Suna Gedik, Besime Cebe ve Hayri İnan'ın da aralarında bulunduğu en az 24 kişinin gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

53. Operasyonlarla Mersin'de 2 kişinin, Aydın'da 14, Kocaeli'de 9, Adıyaman'da 4, Antalya'da 12, Van'da 11, Dersim'de 3, Siirt'te 11, Batman'da 11, Hakkâri'de 5, Antep'te 7, Bursa'da 26, Bingöl'de 17, Urfa'da 28, Muş'ta 36, Diyarbakır'da 22, Edirne'de 1, Çorum'da 2, Sivas'ta 14, Aydın'da ise 14 kişinin gözaltına alındığı öğrenilmiştir. Ülke genelinde gözaltına alınanlara yönelik “örgüt üyeliği ve propagandası yapma” suçlamaları yöneltilirken, düzenlenen “Barış Bloku” veya “kadın hakları” gibi eylemler suç olarak gösterilmiştir.

54. Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde önceki gün yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan HDP İlçe Eş Başkanı Fikret Turgut, DBP İlçe Eş Başkanı Ercan Sevmez, HDP İlçe Yöneticisi Aydın Koç, Şahabettin Sırma ve imam İsa Bor 11 Şubat 2017'de çıkarıldıkları mahkemece “örgüte yardım ve yataklık etmek”le suçlanarak tutuklanmışlar ve Hakkâri Kapalı Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

55. Aynı gün ilçe merkezinde gözaltına alınan Behiye Baki de “terör örgütüne üye olmak” iddiasıyla tutuklanmıştır.

56. Ülke genelinde HDP ve bileşenlerine yönelik gözaltı operasyonları 14 Şubat 2017 sabahı da devam etmiştir.

57. Ankara merkezli operasyonla Ankara, Muş, Van ve Ağrı'da 34 kişinin gözaltına alındığı bildirilmiştir. Sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilen 34 kişiden Van'da gözaltına alınan 13 kişi arasında HDP Muradiye İlçe Örgütü Eş Başkanı Kutbettin Değer, Çaldıran DBP İlçe Örgütü Eş Başkanı M. Nasır Ürgen, yönetici Murat Çakır da bulunmaktadır.

58. Adana'da 14 Şubat 2017 sabahı düzenlenen ev baskınlarıyla aralarında HDP Ceyhan İlçe Eş Başkanı Kamuran Sağat'ın da olduğu 18'i çocuk en az 34 kişinin gözaltına alındığı bildirilmiştir.

59. 1 Şubat'ta Siirt'te gözaltına alınan Gökçebağ Belediyesi Eş Başkanı Serhat Çiçek ve belediye çalışanı Namet Can, 13 Şubat 2017'de çıkarıldıkları mahkemece “yasa dışı örgüt üyesi olmakla” suçlanarak tutuklanmış ve Siirt E Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

60. DBP'de olan Diyarbakır Dicle İlçe Belediyesi'ne 13 Şubat 2017'de kayyım atanmıştır. İlçe Belediyesi'nin Eş Başkanı Abdulsamet Bilgin telefon ile aranarak Belediye'ye İlçe Kaymakamı Alpaslan Kılıç'ın kayyım olarak atandığı bildirilmiştir.

61. 23 Şubat 2017'de SYKP Eş Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları, İsviçre'ye giderken Sabiha Gökçen Havalimanı'nda gözaltına alınmıştır.

62. Mersin’de farklı tarihlerde gözaltına alınan 23’ü merkez, 12’si Tarsus’ta olmak üzere 35 kişi, 22 Şubat 2017’de sabah saatlerinde adliyeye sevk edilmiştir. Mersin merkezde adliyeye sevk edilen 23 kişiden 6’sı savcılık işlemlerinin ardından serbest bırakılırken, 17 kişi “örgüt propagandası yapmak” gerekçesi ile tutuklama talebi ile Sulh Ceza Hâkimliği’ne sevk edilmiştir. Hakimliğe sevk edilen 17 kişiden 13’ü denetimli serbestlik kapsamında serbest bırakılırken, Şevki Poyraz, Nurettin Altın, Mehmet Kindar Sayın ve Hüseyin Eren ise “örgüt propagandası” iddiası ile tutuklanmışlardır. Tarsus’ta da sabah saatlerinde adliyeye sevk edilen 12 kişi savcılık işlemlerinin ardından “örgüt propagandası yapmak” suçlaması ile Tarsus Sulh Ceza Hâkimliği’ne sevk edilmişlerdir. Hâkimliğe sevk edilen 5 kişi tutuklanırken, 7 kişi de denetimli serbestlik kapsamında serbest bırakılmıştır.

63. 22 Şubat 2017’de Siirt’in merkez Sarıtepe Köyü’nde İl Jandarma Komutanlığı’nca yapılan eş zamanlı ev baskınlarında 4 kişi gözaltına alınmıştır. Siirt Valiliği’nce yapılan açıklamada G.Y., M.Y., A.Y. ve A.Y. adlı kişilerin “örgüte yardım ve yataklık” iddiası ile gözaltına alındığı iddia edilmiştir.

64. 15 Şubat 2017’de Sivas’ta HDP’ye yönelik operasyonlarla 15 kişi gözaltına alınmıştır.

65. Ankara Emniyeti’ne geldiği iddia edilen bir ihbar e-maili gerekçe gösterilerek, “15 Şubat’ta eylem yapacakları” suçlamasıyla gözaltına alınan Ayşe Merve Aytemur, Nebahat Çalpan, Vedat Atmaca, Daimi Gören, Recep Okan Yiğit, Gürhan Koyuncu, Ensar Bozkurt, Ziver Gültekin, Veysel Sakık ve Mekin Akdeniz, TEM’deki ifadelerinden sonra savcılığa çıkarılmışlardır. 10 kişinin tamamı savcılıktaki ifadelerinin ardından 22 Şubat 2017’de serbest bırakılmışlardır.

66. Bingöl’de 13 Şubat 2017’de il merkezinde, Solhan ilçesinde yapılan eş zamanlı baskınlarda gözaltına alınan 15 kişiden 10’u 22 Şubat 2017’de tutuklanmıştır. Tutuklanarak Bingöl M Tipi Kapalı Cezaevi’ne gönderilen isimler şunlardır: DBP PM Üyesi Adnan Sarı, İlhan Çakabay, Serhat Tuma, Edip Kaynar, M. Ali Karadeniz, Özcan Kılıç, Muhammet Hancıoğlu, Sıdar Serinyel, Selim Baluken, Kani Sönmez. Karlıova ilçesine bağlı Hasanova Köyü Cir Mezrası’nda yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Ferit Boylu, Evin Boylu, Rahmi Boylu, Şahin Boylu ve Şükrü Güngör İlçe Jandarma’da alınan ifadelerinin ardından adliyeye sevk edilmişlerdir. Adliyeye sevk edilenlerden Ferit Boylu ve Evin Boylu serbest bırakılırken, Şahin Boylu, Rahmi Boylu ve Şükrü Güngör ise gizli tanık ifadelerine dayandırılarak “örgüt üyeliği” gerekçesiyle yine 22 Şubat 2017’de tutuklanmışlardır.

67. Elazığ merkez ve Kovancılar ile Karakoçan ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 21 kişiden 9'u "örgüt propagandası yaptıkları" gerekçesiyle 22 Şubat 2017'de tutuklanarak Elazığ E Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

68. İzmir'de 22 Şubat 2017 sabahı yapılan ev baskınlarında aralarında HDP İl Eş Başkanı Mahfuz Güteryüz ve İl Yöneticisi Reyhan Kumru'nun da bulunduğu en az 15 kişi gözaltına alınmışlardır.

69. Van'da 22 Şubat 2017'de, polis sabah saatlerinde İpekyolu ilçesi Kurubaş Mahallesi'ne bir eve baskın düzenlemiştir. Baskın sonrası Muhammed Bilekçi gözaltına alınarak İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüştür.

70. Balıkesir'in Edremit ilçesine bağlı Yolören Mahallesi'nde 22 Şubat 2017'de eş zamanlı ev operasyonları düzenlenmiştir. Aramaların ardından HDP üyesi 6 kişi gözaltına alınmıştır.

71. Ankara'da 21 Şubat 2017'de hastane çıkışında gözaltına alınarak SEGBİS üzerinden Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne çıkarılan HDP Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken tutuklanmıştır.

72. İstanbul'da 9 Şubat 2017'de gözaltına alınanlardan HDP İstanbul İl Yöneticisi ve Basın Komisyonu Sözcüsü Süleyman Başer, Celaleddin Yılmaz ve Fatih Tüfenci, "örgüt üyesi olma" iddiasıyla 21 Şubat 2017'de tutuklanmıştır. Serbest bırakıldıktan sonra hakkında bulunan başka bir soruşturma kapsamında Emniyet'e gönderilen Şener Yıldırım ise sevk edildiği mahkemece tutuklanmıştır.

73. Diyarbakır'ın Dicle ilçesinde birçok eve 21 Şubat 2017'de operasyon düzenlenmiştir. Gerekçesi öğrenilemeyen baskınlarda Gani Karaş, M. Zülfü Demir ve Nihat Aktulum gözaltına alınmışlardır.

74. Tekirdağ'da 13 Şubat 2017 günü yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve adliyeye sevk edilen 6 kişiden 5'i 20 Şubat 2017'de tutuklanmış, bir kişi ise adli kontrolle serbest bırakılmıştır.

75. Denizli'de 15 Şubat'ta gözaltına alınan 10 kişiden 9'u adli kontrol şartı ile serbest bırakılırken, Latif Yıldırım adında bir kişi "örgüt üyesi olduğu" iddiası ile 20 Şubat 2017'de tutuklanmıştır.

76. 20 Şubat 2017'de sabah saatlerinde Adıyaman Havaalanı'ndan Ankara'ya gelmeye çalışan HDP Milletvekili Behçet Yıldırım gözaltına alınmıştır. İfadesi alınan Yıldırım adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştır.

77. 4 Kasım 2016'da tutuklandıktan 104 gün sonra tahliye edilen Şırnak Milletvekili Ferhat Encü, mahkeme kararının bozulması üzerine tahliyesinden 2 gün sonra yeniden tutuklanmıştır.

78. 18 Şubat 2017'de Mardin'in Midyat ilçesinde aracı polislerce durdurularak gözaltına alınan HDP Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan serbest bırakılmıştır.

79. Mersin'de HDP'ye dönük operasyonlar kapsamında gözaltına alınan Mahsun Dağ ile Maşallah Deniz ve Uğur Deniz kardeşler 18 Şubat 2017'de savcılık sorgusunun ardından "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edilmişlerdir. Deniz kardeşler "örgüt üyesi olmak" suçlaması ile tutuklanarak, cezaevine gönderilmişlerdir. Mahsun Dağ ise adli kontrol şartı ile serbest bırakılmıştır.

80. Şırnak'ın Cizre ilçesinde evine yapılan baskınla gözaltına alınan Cizre Belediye Eş Başkan Yardımcısı Metin Bayık, Emniyet Müdürlüğü'ndeki işlemlerinin ardından 17 Şubat 2017'de adliyeye çıkartılmıştır. Savcılıkta ifadesi alınan Bayık, "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilmiştir. Bayık, mahkemede verdiği ifadenin ardından aynı gerekçeyle tutuklanarak Şırnak T Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

81. Siirt'in Kurtalan ilçesinde gözaltına alınan 6 kişiden HDP Kurtalan eski İlçe Yöneticisi Nadire Uçar ile HDP Kurtalan İlçe Eş Başkanı Esmer Baran serbest bırakılırken, Mezopotamya Kültür Merkezi çalışanı Abdullah Yorulmaz, DBP Kurtalan İlçe Yöneticisi Ali İhsan Eviz ve HDP eski yöneticisi Zübeyir Yoltay "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklanmışlardır. Tutuklananlar Siirt E Tipi Kapalı Cezaevi'ne götürülmüştür.

82. Öte yandan 16 Şubat 2017'de Siirt'in Pervari ilçesinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltı gerekçesi öğrenilemezken, gözaltına alınanların İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenilmiştir.

83. Elazığ merkezli olmak üzere Maraş ve Dersim'de 17 Şubat 2017'de yapılan eş zamanlı operasyonlarda Özgür Gelecek gazetesi ve Yeni Demokratik Gençlik dergisi okuru 12 kişi gözaltına alınmıştır. Kamil Söylemez Maraş'ta, Dilek Kurban ise Dersim'in Pertek ilçesinde gözaltına alınarak Elazığ'a getirilmiştir. Diğer 10 kişinin isimlerine ulaşılamamıştır.

84. Yine Elazığ'da sosyal medya paylaşımlarında "örgüt propagandası yaptıkları" gerekçesiyle HDP il yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 4 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınan Zeynep Dinç, Cihat Demir, Hasan Demirkapu ve İnanç Dinç, İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüştür.

85. Hakkâri'nin Dağgöl Mahallesi'nde 2 gün önce evine düzenlenen polis operasyonu ile gözaltına alınan Lokman Alpsar, 16 Şubat 2017'de "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir.

86. Antep'in İslahiye ilçesinde de 13 Şubat günü gözaltına alınan 13 kişi, 16 Şubat 2017'de Antep Adliyesi'ne götürülmüştür. Sosyal medya paylaşımları aracılığı ile "örgüt propagandası yapma" iddiasıyla savcıya ifade veren 13 kişiden Eyyüp Durdu, tutuklanma talebi ile mahkemeye sevk edilmiştir. Mahkemeye ifade veren Durdu, aynı gerekçe ile tutuklanarak Antep H Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

87. Van'da DBP'ye ait son belediye olan Bahçesaray Belediyesi'ne de 16 Şubat 2017'de kayyım atanmıştır. İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen soruşturma nedeniyle DBP'li Bahçesaray Belediye Başkanı Mehmet Garip Aykut görevden uzaklaştırılarak, yerine İlçe Kaymakamı Serhat Karabektaş atanmıştır. Kentte DBP'nin elinde bulunan ve aralarında Büyükşehir Belediyesi'nin de bulunduğu 12 belediyenin tamamına kayyım atanmıştır.

88. Bursa'da 13 Şubat günü yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 30 kişiden 8'i 16 Şubat 2017'de "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla çıkarıldıkları mahkemeye tutuklanmıştır. Tutuklananlar arasında Bursa Merkez Cami bahçesinde "Hayır" etkinliğine katıldıkları için gözaltına alınan SYKP Bursa İl Başkanı Ayhan Genç, *mele* Abdurrahman Ünal ve Hüseyin Engin ve Bursa Uludağ Üniversitesi öğrencileri Hakan Çıtak ve Esra Fidan da yer almaktadır.

89. Hatay'ın Dört Yol, Kırıkhan ve Samandağ ilçelerinde 16 Şubat 2017'de ev baskınları düzenlenmiştir. Dört Yol ilçesinde yapılan ev baskınında HDP İlçe Eş Başkanı Hasan Vural gözaltına alınmıştır. Vural'ın Adana'da hakkında yürütülen bir soruşturma kapsamında gözaltına alındığı ve Adana'ya götürüldüğü öğrenilmiştir. Yine Kırıkhan'da Yalangoz Köyü'ne jandarma tarafından yapılan operasyonda İsmail Aymaz ve Sezgin Sözel de gözaltına alınmışlardır. Gözaltına alınanların sayısı 8'e çıkmıştır. 15 Şubat 2017'de yapılan operasyonlarda da Dedo Aymaz, Hasan Aymaz, Bestami Göçer, SYKP PM üyesi Sevgi Kurtdere ve Canan Sarioğlu gözaltına alınmışlardır.

90. Eş Başkanları Faruk Demir ve Suna Atabay'ın tutuklandığı Çaldıran Belediyesi'ne 16 Şubat 2017'de kayyım atanmıştır. İçişleri Bakanlığı tarafından İlçe Kaymakamı Tekin Dünder'in kayyım olarak Belediye'ye atandığı ilçede, belediye binası ve Eş Başkan Faruk Demir'in evine polis baskın düzenlemiştir, Demir, 15 Şubat 2017'de tutuklanmıştır.

91. Van'ın Çatak İlçe Kaymakamı Hacı Asım Akgül'ün kayyım olarak atandığı ve önceki gün Ankara'da gözaltına alınan DBP'li Belediye Eş Başkanı Evin Keve 16 Şubat

2017'de tutuklanmıştır. Emniyet'teki işlemlerinin ardından savcılığa sevk edilen Keve, "örgüte üye olmak" iddiasıyla çıkartıldığı mahkemeye tutuklanmıştır.

92. Mersin'de HDP'ye dönük 2 Şubat 2017'de başlatılan operasyonlar kapsamında gözaltına alınan 60'ı aşkın kişiden 36'sı 15 Şubat 2017'de Mersin Adliyesi'ne sevk edilmiştir. Adliyeye sevk edilen 36 kişiden 2'si savcılık sorgusunun ardından serbest bırakılmıştır. 34 kişiden 6'sı "örgüt üyeliği ve örgüt propagandası" suçlaması, 28 kişi ise sadece "örgüt propagandası yapmak" suçlaması ile tutuklama talep edilerek mahkemeye sevk edilmiştir. Mahkemeye sevk edilen 34 kişiden 28'i adli kontrol şartı ile serbest bırakılırken, 6 kişi ise sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek "örgüt propagandası" yapmak suçlaması ile tutuklanmıştır. Tutuklananlar Mersin Cezaevi'ne gönderilmiştir.

93. Van'da DBP'li Saray Belediyesi'ne 15 Şubat 2017'de kayyım atanmıştır. Belediye binası polisler tarafından ablukaya alınırken, binada arama yapılacağı belirtilmiştir. Polis, Belediye'ye kayyım olarak Kaymakam İbrahim Bayır'ın atandığını belediye yetkililerine bildirmiştir.

94. Manisa'da 15 Şubat 2017'de eş zamanlı birçok eve baskın yapılmıştır. Baskınlarda aralarında HDP Turgutlu İlçe Eş Başkanı Sabahattin Dağlı ve Celal Bayar Üniversitesi öğrencilerinin de bulunduğu 7 kişinin gözaltına alındığı belirtilmiştir.

95. Denizli'nin Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde 15 Şubat 2017'de birçok eve eş zamanlı operasyon düzenlenmiştir. HDP, DBP ve 78'liler Girişimi'nden 10 kişi gözaltına alınırken, gözaltı gerekçeleri öğrenilememiştir.

96. Dersim'de iki gün önce yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan DBP eski İl Başkanı Gülseven Yıldız, DBP eski İl Yöneticisi Necla Kılıç ile Nazimiye ilçesinde gözaltına alınan DBP İlçe Encümeni Selvi Güneri, Emniyet ifadelerinin ardından 15 Şubat 2017'de Tunceli Adliyesi'ne getirilmişlerdir. Daha önce KHK ile kapatılan Kongreya Jinan Azad (KJA) faaliyetlerini yürüttüklerine ilişkin açılan dava dosyaları ve yine son zamanlarda katıldıkları cenaze törenleri gerekçe gösterilen 3 kişi "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilmiştir. Mahkemeye sevk edilen Yıldız, Güneri ve Kılıç aynı gerekçelerle tutuklanmışlardır.

97. Ağrı'da 9 Şubat'ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 13 kişiden DBP İl Yöneticisi Abdurrahman Yıldırım ve İhsan Taşdemir "örgüte yardım ve yataklık" gerekçesiyle 14 Şubat 2017'de tutuklanmıştır.

98. Emniyet Genel Müdürlüğü, 14 Şubat 2017'de yaptığı açıklamayla HDP, DBP, HDK ve TJA üyelerine yönelik, 37 ilde yapılan operasyonlarda 834 kişinin gözaltına alındığını duyurmuştur.

99. Mardin Savur İlçe Belediyesi'ne 25 Şubat 2017 sabahı baskın düzenleyen polis, binaya giriş ve çıkışları kapatmıştır. DBP'li Belediye Eş Başkanı Mehmet Aydın Alökmen'in de aralarında bulunduğu 7 kişinin evlerinde yapılan aramanın ardından Alökmen ve 5 kişi gözaltına alınmıştır. Evi basılan 2 kişi hakkında ise yakalama kararı bulunduğu öğrenilmiştir. Alökmen'in sorgulanmak üzere Emniyet'e götürüldüğü öğrenilmiştir.

100. HDP ile DBP'nin Gaziantep il ve ilçe yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 26 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınan 26 kişiden 15'i çıkarıldıkları mahkemece 24 Şubat 2017'de "yasa dışı örgüt üyeliği" veya "yasa dışı örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla tutuklanarak cezaevine gönderilirken, 7'si hakkında adli kontrol kararı verilmiştir. Zanlılardan 4 kişi de serbest bırakılmıştır.

101. HDP Urfa Milletvekili İbrahim Ayhan, Ankara'ya gitmek için geldiği Urfa Havaalanı'nda 27 Şubat 2017'de gözaltına alınmıştır. Şırnak'ta yaptığı bir konuşmadan kaynaklı, hakkında yakalama kararı çıkartıldığı için gözaltına alınan İbrahim Ayhan ifadesi alındıktan sonra serbest bırakılmıştır.

102. Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinde 1 Mart 2017'de Belediye Eş Başkanı Nurettin Ataman evine düzenlenen baskınla gözaltına alınmıştır. Ataman'ın yanı sıra Cindi Ataman ve Davut Ataman adlı kişilerin de gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

103. Mardin'in Savur ilçesinde 25 Şubat 2017'de Eş Başkanı Mehmet Aydın Alökmen'in gözaltına alındığı Belediye'ye 1 Mart 2017'de İlçe Kaymakamı İdris Koç'un kayyım olarak atandığı açıklanmıştır.

104. Manisa'nın Turgutlu ilçesi ve kent merkezinde 15 Şubat'ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 10 kişiden Mehmet Ali Cengiz, Turgutlu HDP İlçe Başkanı Selahattin (Sulhaddin) Dağlı, Berfin Çelebi, Mustafa Günhan, Mehmet Gülmez, Mehmet Duran, Berivan Adlım, Enver Baykurt ve Celal Aydın sosyal medya üzerinden "örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla 28 Şubat 2017'de tutuklanmışlardır. Memduh Durmaz ise adli kontrol şartı ile serbest bırakılırken, tutuklananların Manisa T Tipi Cezaevi'ne götürüldüğü öğrenilmiştir.

105. Mersin'de 18 Şubat'ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 8 kişiden 6'sı "örgüt propagandası yapma" ve "örgüt üyesi olma" iddialarıyla 28 Şubat 2017'de tutuklanmıştır. Tutuklananlar Mersin M Tipi ve Tarsus C Tipi Kapalı Kadın Cezaevi'ne gönderilmiştir.

106. Ağrı Belediye Eş Başkanı Sırrı Sakık 1 Mart 2017'de İçişleri Bakanlığı'na görevden alınarak yerine Ağrı Valisi Musa Işın kayyım olarak atanmıştır. Kararın ardından Belediye Eş Başkan Yardımcıları Halef Keklik ve Yusuf Kutlay da görevden alınmışlardır.

107. Diyarbakır'da özel hareket polislerince 17 Şubat Cuma günü gözaltına alınan ve gözaltında işkence gördüğü fotoğrafla belgelenen, KHK ile kapatılan Azadiya Welat gazetesi çalışanı Hayati Yıldız “örgüt üyesi olmak” ve “örgüt propagandası yapmak” iddialarıyla 1 Mart 2017'de tutuklanmıştır.

108. Antalya'da 14 Şubat 2017'de HDP'lilere dönük yapılan operasyonlar kapsamında gözaltına alınan 9 kişiden 6'sı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek “örgüt üyesi olmak” ve “örgüt propagandası yapmak” suçlaması ile 1 Mart 2017'de tutuklanarak L Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

109. Siirt'in Eruh ilçesine bağlı Bağgöze (Eyne) Köyü'nde 2 Mart 2017'de hem jandarma hem de polis özel harekâtçılar tarafından köy meclisi üyelerinin evlerine yönelik düzenlenen baskınlarla 30 kişi gözaltına alınmıştır. İfadeleri alınan 30 köylü daha sonra serbest bırakılmıştır.

110. HDP Antep İl Eş Başkanı Erkan Şahin, Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talimatı üzerine 2 Mart 2017'de polis tarafından “örgüt üyeliği” suçlamasıyla gözaltına alınmıştır.

111. Hakkâri 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 2 Mart 2017'de görülen ve farklı tarihlerde düzenlenen operasyonlarla tutuklanan 17 Kürt siyasetçinin duruşmasında 15 kişi serbest bırakılmıştır. “Örgüte yardım ve yataklık” suçlaması ile tutuklanan siyasetçilerin SEGBİS ile ifadelerini alan Hakkâri 2. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti, HDP İl Eş Başkanı Metin Besi, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı Emine Armut ve Asım Özcan, Belediye eski Eş Başkan Vekili Fatma Yıldız, İl Genel Meclis üyesi Selahattin Kurt, Belediye Meclis Üyesi Nasrettin Arslan, Mezopotamya Yakınlarını Kaybedenlerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Meya-Der) eski Eş Başkanı Bedirhan Koç ile Hakan Abi, Kenan Kaya, Zübeyde Bor, Mesut Özdemir, Beyaz Seven, İlhan Seçkin, İzzettin Yalçın ve Ayhan Saklı'yı denetimli serbestlik şartı ile tahliye etmiştir. Aynı davada yargılanan Hakkâri eski Belediye Başkanı Kazım Kurt ve Ömer Kaya'nın tutukluluk hallerinin devamına karar veren heyet, duruşmayı da 26 Mayıs 2017'ye ertelemiştir.

112. Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturma kapsamında, gözaltında tutulan Beytüşşebap Belediye Başkanı Nurettin Ataman'ın yerine 3 Mart 2017'de İlçe Kaymakamı Murat Şener Belediye'ye kayyım olarak atanmıştır.

113. Siirt'in kayyım atanan Baykan Belediyesi çalışanlarına dönük 6 Mart 2017'de eş zamanlı ev baskınları düzenlenmiştir. Operasyonda hakkında gözaltı kararı çıkarılan Fen İşleri Müdürü Adil Gülümser, Yazı İşleri Müdürü Yılmaz Özger, belediye personelleri Vezir

Emeç, Savaş Bozkur, Enver Gümüştan, Cesim Karasu ve Sebahattin Yıldızata adlı 7 kişi gözaltına alınmışlardır.

114. Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi tarafından hakkında mahkemeye zorla getirilme kararı bulunan HDP Milletvekili Alican Önlü, görevden alınan ve tutuklu yargılanan Dersim Belediye Başkanı Mehmet Ali Bul'un Ağır Ceza Mahkemesi'nde 6 Mart 2017'de görülen duruşmasının çıkışında gözaltına alınmıştır. İfadesi alınan Alican Önlü daha sonra serbest bırakılmıştır.

115. Urfa'nın Siverek ilçesinde 7 Mart 2017'de ev baskınları düzenleyen polis ekipleri, sosyal medya paylaşımları ve katıldıkları etkinlikleri gerekçe göstererek 22 kişiyi “yasa dışı örgüt propagandası yapmak” suçlamasıyla gözaltına almışlardır.

116. Gözaltında tutulan Antep HDP İl Eş Başkanı Erkan Şahin, 7 Mart 2017'de sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştır.

117. Urfa'daki 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinlikleri sırasında yürüyüş yapmak isterken gözaltına alınanlar arasında yer alan ve savcılık tarafından serbest bırakılan DBP İl Eş Başkanı Yasemin Kılıç, “örgüt propagandası” ve “Cumhurbaşkanı'na hakaret” iddiaları ve tutuklanma talebi ile 7 Mart 2017'de mahkemeye sevk edilmiştir. Mahkemeye ifade veren Kılıç, “Cumhurbaşkanı'na hakaret” dosyasından serbest kalırken, “örgüt propagandası” dosyasından tutuklanıp Urfa T Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

118. 7 Mart 2017'de Elazığ merkezli “KCK operasyonu” Eskişehir, Konya ve Elazığ Merkez ve Elazığ'ın Kovancılar, Karakoçan ile Palu ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 15 kişi gözaltına alınırken, hakkında yakalama kararı bulunan 5 kişiye ulaşılmamıştır.

119. HDP Çorlu İlçe Yöneticisi Sedat Karaağaç, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek, 7 Mart 2017'de evine yapılan baskınla gözaltına alınmıştır.

120. Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde DBP'li Belediye'ye 7 Mart 2017'de Eğil Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü bir soruşturma kapsamında baskın düzenlenmiştir. Belediye Başkanı Petek Elyesa Çobanoğlu'nun görevden alındığı Belediye'ye İlçe Kaymakamı Kürşad Atak kayyım olarak atanmıştır.

121. Van'da 8 Mart 2017'de Yeni Mahalle'de bulunan 20 eve eş zamanlı baskın düzenlenmesi sonucu 21 kişi gözaltına alınırken, baskının gerekçesine dair açıklama yapılmamıştır.

122. Diyarbakır'da 8 Mart 2017'de Hazro Belediyesi Eş Başkanı Güler Özavcı'nın Diyarbakır'daki evi sabah saatlerinde polis tarafından basılmıştır. Düzenlenen baskında

Özavcı'nın eşi Kenan Özavcı gözaltına alınmıştır. Gözaltı kararı öğrenilemeyen Özavcı, Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü TEM Şube'ye götürülmüştür.

123. KHK ile kapatılan Diyarbakır Meya-Der Eş Başkanı Ayşe Dicle, Diyarbakır'da 9 Mart 2017'de hastane çıkışında gözaltına alınmıştır.

124. Sakarya Cumhuriyet Başsavcılığı Özel Soruşturma Bürosu tarafından yürütülen soruşturma kapsamında HDP Sakarya İl Başkanı Mehmet Bayram 8 Mart 2017'de "örgüt propagandası yaptığı" suçlamasıyla gözaltına alınmıştır.

125. HDP Siirt İl Eş Başkanı Abdullah Çetin'in evine 9 Mart 2017 sabahı polisler tarafından baskın düzenlenmiştir. Evde yapılan aramanın ardından Çetin gözaltına alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüştür.

126. Ankara'da 9 Mart 2017 sabahı HDP'ye yönelik operasyonlarla Parti Meclisi üyesi Cemil Elden, il örgütü yönetiminden Gülistan Tekin ve Keçiören ilçe yönetiminden Ahmet Özçelik, HDP üyeleri Veysi Çelik ve İsmail Türk "sosyal medya mesajları" gerekçe gösterilerek gözaltına alınmışlardır.

127. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Siyasi Partiler Sicil Bürosu, HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın parti üyeliğini ve görevlerini düşürmüştür. Yargıtay tarafından 9 Mart 2017'de HDP'ye tebliğ edilen kararda, Adana'da Yüksekdağ hakkındaki mahkumiyete dikkat çekilmiştir. Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı, Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Haluk Beşer imzasıyla gönderilen kararda, "*28/20 sayılı siyasi partiler kanunu 11/2 maddesinin 5 cümlesi kapsamında siyasi parti üyeliğine engel oluşturacak türden olduğu görüldüğünden Partiniz Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ Şenoğlu'nun parti üyeliği ve buna bağlı olarak parti organlarındaki görevleri sona ereceğinden adı geçen kişinin parti üyeliğine ve görev kaydına ilişkin bilgiler sicil kayıtlarından çıkarılmıştır*" görüşüne yer verilmiştir.

128. İstanbul'da 12 Aralık 2016'da HDP'ye yönelik gerçekleştirilen ev operasyonlarında gözaltına alınan ve çoğunluğu HDP ilçe eş başkanlarından oluşan 8'i tutuklu 15 kişinin yargılandığı davanın ilk duruşmasına Çağlayan 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 9 Mart 2017'de başlanmıştır. Yapılan savunmaların ardından mahkeme heyeti, savcının talebine uyararak HDP Esenyurt İlçe Eş Başkanı Arzu Maço, HDP Üsküdar İlçe Eş Başkanı Bilal Algünerhan, HDP Küçükçekmece İlçe Eş Başkanı Fatma Adlığ ve HDP üyeleri Emin Seyhan, Güven Pınar, Maşuk Karlıdağ ile Rayif Güzel'in tahliye edilmesine; HDP Avcılar İlçe Eş Başkanı Birgül Kızıldağ'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 13 Haziran 2017'ye ertelemiştir.

129. Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde bir dönem DBP İlçe Örgütü'nde yöneticilik yapan Nizamettin Azat, Bahri Erdem, Hayrettin Satar 9 Mart 2017'de evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alınmışlardır. Aynı gün sabah saatlerinde yapılan ev baskınları sonucu Zindanlarla Dayanışma İnisyatifi Eş Başkanı Saliha Bakır, DBP Bağlar Meclis üyesi Sabiha Aktaş da gözaltına alınmışlardır.

130. DBP PM üyesi Medya Tağay'ın 9 Mart 2017'de Batman'ın Komanda Caddesi'nde gözaltına alındığı öğrenilmiştir. İl Emniyet Müdürlüğü'nde tutulan Tağay'ın gözaltı gerekçesi öğrenilememiştir.

131. 15 Mart 2017'de Isparta'da "Hayır" bildirisi dağıtan HDP üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi darp etmiştir.

132. 20 Mart 2017'de Ağrı'nın Patnos ilçesinde Newroz'a katılım için broşür dağıtan HDP ve DBP'lilere engel olmaya çalışan polis, görüntü almaya çalışan DİHA muhabiri Berivan Karataş'ı darp etmiştir.

133. Sakarya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talimatıyla gözaltına alınan HDP Sakarya İl Eş Başkanı Mehmet Bayram "örgütü propagandası yaptığı" suçlamasıyla 9 Mart 2017'de tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir.

134. Adana'da 4'ü tutuklu, 5'i ev hapsinde, 9'u tutuksuz 18 HDP'li hakkında iddianame hazırlandığı 12 Mart 2017'de öğrenilmiştir. Hazırlanan iddianamede, sosyal medya paylaşımları ve katıldıkları etkinlikler suç sayılırken, Özgürlükçü Demokrasi Gazetesi de "yasa dışı" olarak gösterilmiştir. İstanbul Beşiktaş'ta 11 Kasım 2016'da polise yönelik saldırı sonrası gözaltına alınan, aralarında HDP Adana il ve ilçe eş başkanları ile Adana Barosu Cezaevi Komisyonu Başkanı Avukat Tugay Bek'in de olduğu 18 kişi hakkında hazırlanan iddianame Adana 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmiştir. 18 kişi hakkında "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası yapmak" suçlaması yöneltilmiştir. HDP Yüreğir İlçe Eş Başkanı Sabri Çelik'in sosyal medya üzerinden PKK lideri Abdullah Öcalan'ın fotoğrafını paylaşması ve cep telefonu ekran yüzünde kartal resminin bulunması ise suç unsuru olarak değerlendirip Çelik'e "örgüt üyesi olmak ve örgüt propagandası yapmak" suçlaması yöneltilmiştir. HDP Adana İl Eş Başkanı Gülseren Tural'ın haber sitelerindeki haberleri Facebook hesabından paylaşması ve basın açıklamalarında basın metnini okuması suç unsuru olarak değerlendirilen iddianamede, Tural'ın HDP Adana İl Örgütü kongresine ilişkin çekilen fotoğrafı paylaşması "örgüt propagandası" için yeterli delil olarak gösterilmiştir. Adana Barosu Cezaevi Komisyonu Başkanı Av. Tugay Bek'in ise yöresel kıyafet giyen yurttaşlarla çektiği fotoğrafı ve Bakûr filminden bir kareyi sosyal medya

hesabından paylaşması “örgüt propagandası” olarak değerlendirilmiştir. Adana 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından açılan davanın ilk duruşması 2 Haziran 2017’de görülecektir.

135. Bingöl’de 11 Mart 2017’de DBP Bingöl il binasına baskın düzenleyen polisler İl Eş Başkanı Yavuz Kıtay’ı gözaltına almışlardır.

136. Demokratik Toplum Kongresi (DTK) soruşturması kapsamında 7 Aralık 2016’da tutuklanarak yerine kayyım atanan Diyarbakır Yenişehir Belediyesi’nin Eş Başkanı Mehmet Selim Kurbanoglu hakkında “örgüt üyesi olma” iddiasıyla 7.5 yıldan 15 yıla kadar hapis istemiyle açılan davanın yargılamasına Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edilmiştir. İfadelerin ardından mahkeme heyeti, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi eski Başkanı Feridun Çelik’in de duruşmada tanık olarak dinlenmesine karar vermiş, Kurbanoglu’nun tahliyesine hükmetmiştir. Duruşma Temmuz ayına ertelenmiştir.

137. 1 Mart 2017’de gözaltına alınan DBP Bingöl İl Eş Başkanı Yavuz Kıtay 14 Mart 2017’de çıkarıldığı mahkemece parti binasında bulunan fotoğraf ve posterler gerekçe gösterilerek “örgüt propagandası yaptığı” suçlamasıyla tutuklanmış ve Bingöl M Tipi Cezaevi’ne gönderilmiştir.

138. 14 Mart 2017’de İstanbul’da HDP Avcılar İlçe Örgütü’ne bağlı Yeşilkent Mahalle temsilciliğine kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırı düzenlemesi sonucu ölen veya yaralanan olmazken büroda maddi hasar meydana gelmiştir.

139. Siirt merkezde 14 Mart 2017 sabahı düzenlenen eş zamanlı ev baskınları sonucu HDP İl Yöneticisi Mehmet Polat ile HDP Merkez İlçe Yöneticisi Hayrettin Özdemir “yasadışı örgüte yardım ettikleri” iddiasıyla gözaltına alınmışlardır.

140. Van’ın Erciş ilçesinde 12 Ekim 2015 yılında yapılan “özyönetim” ilanına katıldıkları gerekçesiyle yargılanan ve aralarında Erciş Belediye Eş Başkanları Diba Keskin ve Abdurrahman Çağan ile 38 siyasetçinin yargılandığı davanın duruşması 13 Mart 2017’de görülmüştür. Erciş Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen duruşmada mahkeme heyeti, bir önceki duruşmada sağlık sorunlarından dolayı tahliye edilen Eş Başkan Abdurrahman Çağan ve tutuklu Eş Başkan Diba Keskin hakkında "örgüte üye olmak", "örgüt propagandası yapmak" ve "suç işlemek için alenen tahrik" suçlarından ayrı ayrı 13 yıl 9 ay hapis cezası verilmesine karara bağlamıştır. Mahkeme 13 siyasetçi hakkında beraat kararı verirken, 24 kişi için de 1 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası vermiştir.

141. 7 Aralık 2016’da tutuklandıktan sonra görevinden uzaklaştırılan Diyarbakır merkezdeki Kayapınar Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Ali Aydın hakkında 2011 yılında Demokratik Toplum Kongresi (DTK) toplantılarına katıldığı ve 2014-2016 tarihleri arasında yürüyüş ve basın açıklamalarına katıldığı gerekçesiyle “örgüte üye olmak” ve “örgüt

propagandası yapmak” iddiasıyla 20 yıla kadar hapis istemiyle açılan davanın yargılanmasına Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 13 Mart 2017’de başlanmıştır. Yapılan savunmaların ardından Mehmet Ali Aydın’ın tutukluluk halinin devam etmesine karar veren mahkeme heyeti duruşmayı Nisan ayına ertelemiştir.

142. Van’da tutuksuz yargılandığı davanın duruşmasına katılmadığı gerekçesiyle hakkında yakalama kararı çıkarılan HDP Van Milletvekili Adem Geveri, Bolu’da kaldığı otelde 13 Mart 2017 gecesini gözaltına alınmıştır. Van 2’nci Ağır Ceza Mahkemesi’nce hakkında “devletin birliği ve ülke bütünlüğünü bozmak”, “örgüt propagandası yapmak”, “suç işlemeye alenen tahrik” ve “örgüt üyesi olmak” iddiasıyla açılan davada tutuksuz yargılanan Geveri, Bolu Emniyet Müdürlüğü polislerince kaldığı otelde gözaltına alınarak Emniyet’e götürülmüştür. Geceyi Emniyet’te geçiren Geveri, sabah saatlerinde getirildiği adliyede alınan ifadesinin ardından serbest bırakılmıştır.

143. Van’ın Muradiye Belediyesi’ne kayyım olarak atanan İlçe Kaymakamı Mehmet Fatih Çelikel, ilçede 2 yıldır faaliyet yürüten Sara Kadın Konaklama Evi’ni 13 Mart 2017’de kapatmıştır. Mahallelerden ilçe merkezine gelen kadınların ihtiyaçlarını karşıladığı kurumun kapanması ardından eşyaları ise Belediye Halk Fırını’na taşınmıştır.

144. Doğubayazıt Belediyesi’nin 2010 yılında açtığı Ayşenur Zarakolu Tıp Merkezi, 2013 yılında açtığı Sema Yüce Kadın Dayanışma Merkezi ile çamaşır evi ve çocuk kreşi atan kayyım tarafından hizmete kapatıldığı 13 Mart 2017’de öğrenilmiştir.

145. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı’nın çözüm sürecinin devam ettiği 2014 yılında yürüttüğü soruşturma kapsamında Diyarbakır’da "Kent Meclisi" içinde faaliyet yürüttükleri iddiasıyla 8-9 Mart’ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 28 kişiden 8’i Emniyet’teki ifade işlemlerinin ardından 14 Mart 2017’de Diyarbakır Adliyesi’ne getirilmiştir. Savcılık ifadelerinin ardından tutuklanma istemiyle Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği’ne sevk edilen ve aralarında Barış Anneleri İnisiyatifi üyesi Havva Kıran’ın da bulunduğu 6 kişi adli kontrol şartıyla serbest kalırken, Recibe Karatay ve Seyithan Çakır “örgüt üyesi” olmak iddiasıyla tutuklanmışlardır.

146. Adana’da 15 Mart 2017’de sabaha karşı düzenlenen operasyonlarda HDP Seyhan İlçe Eş Başkanı Suzan Kılıç’ın da aralarında olduğu 18’i çocuk 38 kişi gözaltına alınmıştır. Operasyonların gerekçesi ise İl Emniyet Müdürlüğü tarafından “Newroz’da PKK propagandası ve korsan eylem yapılmasının” önüne geçmek olarak açıklanmıştır.

147. Van’ın Başkale İlçesinde HDP ve DBP İlçe örgütlerinin ortak olarak kullandığı binada elektrik anahtarlarının içine böcek yerleştirilerek dinleme gerçekleştirildiği 12 Mart 2017’de ilçe binasının taşınması sırasında tesadüfen ortaya çıkmıştır.

148. 2016 yılının Aralık ayında düzenlenen operasyonla tutuklanan Niğde HDP İl Örgütü Eş Başkanı Mustafa Dayan 14 Mart 2017’de görülen ilk duruşmada tahliye edilmiştir.

149. Amed’de "Kent Meclisi" içinde faaliyet yürüttükleri iddiasıyla 8-9 Mart’ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınanlardan KHK ile kapatılan Diyarbakır Meya-Der Eş Başkanı Ayşe Dicle ve isimleri öğrenilemeyen 3 yurttaş “örgüt üyesi olmak” iddiasıyla 15 Mart 2017’de tutuklanmıştır.

150. Van’da 16 Mart 2017’de Erciş ilçe merkezinde dolaşan HDP anons aracını 7 Haziran Parkı yakınlarında durduran polis, “amacı dışında kullanım” diyerek araca el koymuştur. El koymanın nedenini soran HDP’lilere yazılı ve imzalı bir gerekçe yazmaya gerek duymayan polisler, HDP’lilere “bir kâğıt çıkarın” dedikten sonra kağıda gerekçe başlığıyla “amacı dışında kullanım ve başkasının adına araç kullanımı, Trafik Kanunu’na muhalefet” diye yazmışlardır. Polis, imza dahi atmadığı kâğıdı HDP’lilere vermiştir.

151. Diyarbakır’da 15 Mart 2017’de eş zamanlı olarak birçok adrese polis tarafından baskın düzenlenmiştir. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturma kapsamında düzenlenen operasyonda, çoğu sivil toplum örgütleri ve KESK’e bağlı sendikalarda yönetici olan ve İHD Genel Başkan Yardımcısı (aynı zamanda Diyarbakır Şube Eş Başkanı) Raci Bilici’nin de olduğu 11 kişi gözaltına alınmıştır.

152. Şırnak’a bağlı DBP’li Balveren Belde Belediyesi ile HDP ve DBP belde örgütleri binalarına 15 Mart 2017’de askerlerce eş zamanlı baskınlar gerçekleştirilmiştir. Binalarda aramalar yapılırken, Belde Belediye Eş Başkanı Abdullah Tunç, DBP Balveren Belde Eş Başkanı Sadun Sezer ile DBP ve HDP’nin belde örgütlerinin bulunduğu binaların sahibi Mehmet İşçen gözaltına alınmışlardır.

153. Adana’da 16 Mart 2017’de sabaha karşı düzenlenen operasyonlarda 36 kişi gözaltına alınmıştır. Operasyonların gerekçesi ise İl Emniyet Müdürlüğü tarafından “Newroz’da PKK propagandası ve korsan eylem yapılmasının” önüne geçmek olarak açıklanmıştır.

154. HDP eski Parti Meclisi üyesi ve Süryani Birliği Başkanı Yuhanna Aktaş 16 Mart 2017’de Mardin’in Midyat ilçesinde gözaltına alınmıştır.

155. Antalya’nın Muratpaşa, Kepez ve Alanya ilçelerinde 16 Mart 2017’de sabah saatlerinde birçok eve operasyon yapılmıştır. Aramaların ardından aralarında Newroz Tertip Komitesi Başkanı Neriman Bakır, HDP il ve ilçe yöneticilerinin ve üyelerinin de bulunduğu en az 20 kişi gözaltına alınmıştır.

156. İzmir merkezde 16 Mart 2017 sabahı düzenlenen operasyonla HDP İl Eş Başkanı Gülay Bilici’nin de bulunduğu 21 kişi gözaltına alınmıştır.

157. 16 Mart 2017 sabahı Hatay'ın İskenderun ilçesinde de HDP üyesi 7 kişi gözaltına alınmıştır.

158. Van'ın Saray ilçesinde 16 Mart 2017 sabahı yapılan baskın sonucu aralarında yerine ilçe kaymakamının kayyım atandığı Belediye Eş Başkanı Abdulkadir Çalışkan, belediye meclis üyesi ve belediye çalışanlarının da bulunduğu 18 kişi gözaltına alınmıştır.

159. Çanakkale'de Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyelerine yönelik operasyonda gözaltı sayısı 40'a yükselmiştir. Operasyon kapsamında hakkında yakalama kararı olan Ahmet Toprak, 16 Mart 2017'de kaldığı eve yapılan polis baskınıyla gözaltına alınmıştır.

160. Aynı gün İstanbul'daki operasyonlarla HDP üyesi 27 kişi gözaltına alınmıştır.

161. Bursa'daki operasyonlarda HDP üyesi ve yöneticisi 16 kişi gözaltına alınmıştır.

162. Antep'te 12 kişi gözaltına alınırken; Maraş'ta da Mehmet Eren (İl Eş Başkanı) ve Yusuf Çetin'in; Muş'ta da yine 2 kişinin gözaltına alındığı bilgisine ulaşılmıştır.

163. İçişleri Bakanlığı 20 Mart 2017'de yaptığı açıklamayla, 13 Mart-20 Mart 2017 tarihleri arasında 999 kişinin "örgüte yardım ve yataklık" suçundan gözaltına alındığını duyurmuştur.

164. Muş'ta 20 Mart 2017'de, Newroza katılım çağrısı yapan anons aracına, "Kürdistan sözcüğünün geçtiği parçaları çalıyor" gerekçesiyle el konularak, şoförü gözaltına alınmıştır.

165. Bingöl'de 20 Mart 2017'de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP İl Eş Başkanlarının da olduğu 9 kişi gözaltına alınmıştır. Ev baskınlarında HDP İl Eş Başkanları Zerrin Berdibek ve Mahmut Bozan, DBP Belediye Meclis üyesi Cihat Yıldırım, İl Genel Meclisi üyesi Aydın Kaya, Selahattin Demirel, Cengiz Turhan, Türkan Kişin, Aydın Burcun ve Selahattin Burkankolu adlı yurttaşlar gözaltına alınmışlardır.

166. Van'ın Çaldıran ilçesinde 20 Mart 2017'de, ilçe merkezleri ve bağlı mahallelerde sabah saatlerinde eş zamanlı yapılan ev baskınlarında 40 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlar arasında DBP İlçe Eş Başkanı Mehmet Nuri Ürgen, DBP eski İlçe Eş Başkanı Derya Gönül, 4 belediye meclis üyesi, 1 imam ve 1 muhtar da bulunmaktadır.

167. Diyarbakır'da 20 Mart 2017'de çok sayıda adrese eş zamanlı baskın gerçekleştirilmiştir. Baskınlarda çoğunluğu KESK'e bağlı sendikaların yönetici ve üyeleri olmak üzere çok sayıda kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlardan isimleri netleşen 6 kişi şöyledir: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin DBP'li Meclis üyesi Kasım Birtok, SES

Diyarbakır Şube eski Başkanı Ramazan Kaval ve sendika üyeleri Şiyar Gültekin, Vahdet Kılıç, Alican Çetinkaya, TARIM-ORKAM SEN Diyarbakır Şube Yöneticisi Ali Karaoğlan.

168. İstanbul'da 18 Mart 2017'de HDP Bayrampaşa İlçe binasına kimliği belirsiz 3 kişinin taşlı saldırı düzenlemesi sonucu binada maddi hasar oluşmuştur.

169. Van'ın Başkale ilçesi Hasanbey (Heretîs) Mahallesi'ne 19 Mart 2017'de düzenlenen operasyon sonucu HDP İlçe Eş Başkanı Lokman Kuş gözaltına alınmıştır.

170. 18 Mart 2017'deki ev baskınlarıyla Urfa'da Celalettin Erkmen, Barış Annesi İnisiyatifi'nden İmhan Aktaş, DBP İl Yöneticisi Miyaser Korkmaz, 2009 yılı yerel seçimlerinde merkez Eyyübiye İlçesi Belediye Başkan Adayı Şükrü Turgut, Viranşehir DBP İlçe Yöneticisi Mehmet Vural, HDP eski yöneticileri Mustafa Şitil ve İbrahim Şimşek adlı 7 kişi; Aydın'da HDP İl Eş Başkanı Barış Göze'nin de olduğu 27 kişi gözaltına alınmıştır.

171. Adıyaman Merkez ve Kâhta ilçesinde evlerine yapılan baskın sonucunda gözaltına alınan 10 kişiden 7'si "yasa dışı örgüt propagandası yapmak"la suçlanarak 18 Mart 2017'de tutuklanarak Adıyaman E Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

172. Maraş'ın Pazarcık ilçesinde gözaltına alınan Yusuf Çetin de aynı suçlama doğrultusunda 18 Mart 2017'de tutuklanmış ve Maraş E Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

173. 19 Mart 2017'de Urfa'da düzenlenen ev baskınlarıyla Rojeva Medya ve Özgürlükçü Demokrasi Gazete Dağıtımıcısı Gülsüm Çiçek, HDP Viranşehir İlçe Seçim Kurul Temsilcisi Aslan Özkan, Kemal Tunca, Selahattin Algaç, Ahmet Hasan Oba ve Rezan Emen adlı 6 kişi gözaltına alınmışlardır.

174. Aynı gün Osmaniye'deki operasyonlarda Mustafa Eye, Şeyhmus Çar, Serhat Korkmaz, Mustafa Aktaş, Çekdar Aydın, Cengiz Üdül ve Ahmet Çeteleri adlı 7 kişi gözaltına alınırken; Dersim'de de 18 kişinin gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

175. Maraş'ta evlerine yapılan baskın sonucunda gözaltına alınan 4 kişiden HDP Maraş İl Eş Başkanı Mehmet Eren, Ahmet Elkakmış ile Aziz Köşker "yasa dışı örgüt propagandası yapmakla" suçlanarak 18 Mart 2017'de tutuklanarak Maraş E Tipi Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

176. Mersin'in Akdeniz, Mezitli, Yenişehir, Toroslar ve Tarsus ilçelerinde 17 Mart 2017'de düzenlenen ev baskınlarıyla en az 8 kişi gözaltına alınmıştır.

177. 17 Mart 2017'de Bitlis merkez ile Tatvan ve Ahlat ilçelerinde sabah saatlerinde düzenlenen ev baskınlarında en az 10 kişi gözaltına alınmıştır. Tatvan'da HDP İlçe Eş Başkanı Mustafa Özcan, Ahlat'ta ise HDP eski İlçe Eş Başkanı Murat Kahraman'ın gözaltına alınanlar arasında bulunduğu öğrenilmiştir.

178. Erzurum'un Karayazı ilçesinde 17 Mart 2017'de düzenlenen operasyonlarla DTK üyesi Fatih Karatoprak, DBP İlçe Yöneticisi Erdal Bayram ve Cemil Oran, Ethem Gündüz, Sakine Gündüz ve Ahmet Gündüz adlı 6 kişi gözaltına alınmışlardır. Bir gün önce ise 17 kişi evlere yapılan baskın sonucu gözaltına alınmışlardır.

179. 17 Mart 2017'de Kocaeli'nin Darıca ilçesinde sabaha karşı yapılan ev baskınlarında HDP üye ve yöneticisi 7 kişi gözaltına alınmıştır. Kocaeli Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen kişilerin isimleri şöyledir: Ferman Yay, Yılmaz Özalıtığ, İlhan Ođuzkutluk, Rıdvan Baday, Harun Ölmez, Kemal Ada, Rıdvan Erten.

180. Şırnak'ın Balveren Beldesinde gözaltına alınan 3 kişiden Belde Belediye Eş Başkanı Abdullah Tunç "yasa dışı örgüt üyesi olduğu" iddiasıyla 16 Mart 2017'de tutuklanarak Şırnak T Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir. Abdullah Tunç'un yerine 17 Mart 2017'de Vali Yardımcısı Turan Bedirhanođlu kayyım olarak atanmıştır. Bedirhanođlu daha önce Şırnak Belediyesi, Kumçatı Belde Belediyesi ve İl Özel İdaresi Genel Sekreterliđi'ne ve Siirt'in Atabağı Belde Belediyesi'ne de kayyım olmuştur.

181. HDP Milletvekilleri Berdan Öztürk ve Mehmet Emin Adıyaman 16 Mart 2017'de Ardahan'da gözaltına alınmışlardır. Milletvekilleri, götürüldükleri adliyede ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmışlardır.

182. Şırnak Merkez'de 16 Mart 2017'de özel hareket polisleri tarafından birçok eve eş zamanlı baskın düzenlenmiştir. Yapılan aramaların ardından Yeşilyurt Mahalle Muhtarı Mehmet Geçgel, Dicle Mahalle Muhtarı Murat Baysal, Vakıfkent Mahalle Muhtarı Hasan Tekinalp, Yeni Mahalle Muhtarı Sait Külter, Gazıpaşa Mahalle Muhtarı Sait Acar, Bahçelievler Mahalle Muhtarı Cemal Bektaş, İsmetpaşa Mahalle Muhtarı Nurettin Çevik ile Gündoğdu Mahalle Muhtarı Mehmet Ertak ile Şırnak Devlet Hastanesi'nde çalışan Selçuk Uğur ve Abdullah Kayaş'ın da aralarında bulunduğu en az 40 kişi gözaltına alınmıştır. Aralarında 9 mahalle muhtarının da bulunduğu 13 kişi ifade işlemlerinin ardından 19 Mart 2017'de serbest bırakılmışlardır.

183. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun ziyareti öncesi Siirt'in Pervari ilçesinde 21 Mart 2017'de yapılan ev baskınlarında DBP ve HDP ilçe yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 25 kişi gözaltına alınmıştır. Jandarmanın da Beğendik Belde Belediyesi'nin kapasına kilit vurmuştur. Gözaltına alınan 25 kişi arasında HDP İlçe Yöneticisi Serkan Ürün ve DBP Pervari İl Genel Meclis Üyesi Süleyman Engin de yer almaktadır.

184. HDP'nin referandum için Diyarbakır'da kullandığı seçim otobüsüne 20 Mart 2017'de polislerce el konulmuştur. Kent merkezinde seyir halindeyken polislerce durdurulan

otobüse, içerisinde aranan birisi olduğu gerekçesiyle el konulmuştur. Otobüs şoförü Ferhat Dalmızrak da gözaltına alınarak İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüştür.

185. HDP Ağrı Milletvekili ve HDP Kadın Meclisi Sözcüsü Dilan Dirayet Taşdemir, Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde 20 Mart 2017'de gözaltına alınmıştır. İfadesi alınan milletvekili daha sonra serbest bırakılmıştır.

186. Muğla'da gözaltına alınan HDP Milas İlçe Eş Başkanı Kamuran Doğan, “yasa dışı örgüt üyesi olduğu” suçlamasıyla 20 Mart 2017'de tutuklanarak Muğla E Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderilmiştir.

187. Van'da 20 Mart 2017'de, Newroz için Erciş'te mahallelerde halka bildiri dağıtan Erciş Belediyesi Eş Başkan Vekili Güler Avcı, Belediye Meclis Üyesi Güler Yılmaz ve DBP İlçe Yöneticisi Dilan Doğan polislerce gözaltına alınmışlardır.

188. Newroz kutlamalarının ardından başlatılan operasyonlar kapsamında 22 Mart 2017'de Dersim'de Radyo Munzur Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Çağrı, DBP İl Yöneticileri Ufuk Sünger ve Yaşar Ateş ile esnaf Ali Ülfer, Ayhan Çelik, KHK ile kapatılan Meya-Der Başkanı Hayrettin Baba, Belediye'deki görevlerine son verilen Eş Başkan Yardımcısı İbrahim Kasun, belediye çalışanları Berna Çelebi, Nazlı Çelik, Ayten Kordu ve Bedri Akyol ve 11 kişi, Batman'ın Sason ilçesinin köylerinde 12 kişi, Antalya'da 20 kişi gözaltına alınmıştır.

189. Gözaltında bulunan Van'ın Saray ilçesinin Belediye Eş Başkanı Abdulkadir Çalışkan'ın, İçişleri Bakanlığı tarafından gönderilen yazı ile görevinden uzaklaştırıldığı 22 Mart 2017'de öğrenilmiştir.

190. 31 Mart 2017'de HDP'nin Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde gerçekleştirdiği mitingde polis, sloganları gerekçe göstererek havaya ateş açmış ve mitingi dağıtmıştır.

191. 1 Nisan 2017'de Iğdır'da HDP'nin seçim aracına parti logosunun ruhsata işlenmemiş olması gerekçesi ile el konmuştur. Bu işlem AKP, CHP ve MHP araçlarında ise zorunlu tutulmamıştır.

192. Eski milletvekili Emine Ayna, polisin 23 Mart 2017 sabahı Diyarbakır'daki evine baskın düzenlemesi sonucu gözaltına alınmıştır.

193. Bingöl'de 20 Mart 2017'de yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 9 kişiden HDP İl Eş Başkanları Zerrin Berdibek ve Mahmut Bozan, KHK ile kapatılan Meya-Der İl Başkanı Cengiz Turhan, Eğitim Sen eski Başkanı Metin Kılıç “örgüt üyeliği” suçlamasıyla 23 Mart 2017'de tutuklanarak Bingöl M Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

194. Newroz kutlamalarının ardından başlatılan operasyonlar kapsamında 22 Mart 2017'de Dersim'de gözaltına alınan 11 kişiden DBP İl Yöneticisi Yaşar Ateş, Ayhan Çelik,

KHK ile kapatılan Meya-Der Başkanı Hayrettin Baba, belediye'deki görevlerine son verilen Eş Başkan Yardımcısı İbrahim Kasun, belediye çalışanları Berna Çelebi ve Bedri Akyol "örgüt üyesi oldukları" iddiasıyla 23 Mart 2017'de tutuklanmışlardır.

195. Erzurum'un Karayazı ilçesinde düzenlenen operasyonun ardından gözaltında tutulananlardan HDP Karayazı ilçe yöneticileri Ramazan Alaca ve Aydın Özdemir ile Yavuz Karabakan, Murat Karabakan, Sevdin Ağır, Medeni Özmen, Servet Koç ve Mustafa Gül, "örgüte üye olmak" iddiasıyla 23 Mart 2017'de tutuklanarak Erzurum H Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

196. Newroz kutlamalarının ardından başlatılan operasyonlar kapsamında 22 Mart 2017'de Dersim'de gözaltına alınanlardan 9'u daha çıkarıldıkları mahkemece "örgüt üyesi olmakla" suçlanarak 24 Mart 2017'de tutuklanmıştır.

197. Van'ın Çaldıran ilçesinde düzenlenen operasyonlarla gözaltına alınan 40 kişiden sorguları tamamlanarak adliyeye sevk edilenlerden 14'ü "örgüte yardım ve yataklık ettikleri" suçlamasıyla 24 Mart 2017'de tutuklanmıştır.

198. Ağrı ve ilçelerinde ise 23 Mart 2017'de ev baskınları düzenleyen polis ekipleri, sosyal medya paylaşım sitelerinde "örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla 23 kişiyi gözaltına almışlardır.

199. Van'ın Çaldıran ilçesinde düzenlenen operasyonlarla gözaltına alınanlardan 15'i daha "yasa dışı örgüte üyelik" suçlamasıyla 26 Mart 2017'de tutuklanmıştır. Tutuklananların adları şöyledir: Selami Koç, Mahmut Salazer, İskender Bilici, Yemen Atsak, Nizamettin Gönül, Mahsun Atabey, Salih Çiftçi, Mustafa Kaya, Feyrus İğus, Mahsun Kaya, Abdullah Çiçek, Selami Koç, Raif Ayaz, Yılmaz Caşut ve Ahmet Güneş.

200. 22 Kasım 2016'da 'örgüt üyeliği' iddiasıyla tutuklanan Şırnak'ın Silopi ilçesi Başverimli Beldesi Belediye Eş Başkanları Rabia Takas ve Tahir Aytış, Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 24 Mart 2017'de görülen ara karar duruşması ile serbest bırakılmışlardır. Verilen kararın ardından Urfa E Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan Takas ve Osmaniye C Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan Aytış tahliye edilmişlerdir.

201. Van'ın Saray ilçesinde 20 Mart 2017'de evine yapılan baskınla gözaltına alınan Saray Belediyesi Eş Başkanı Abdulkadir Çalışkan 24 Mart 2017'de "örgüt üyeliği" suçlamasıyla tutuklanmıştır.

202. DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında tutuklanan 3 siyasetçinin 24 Mart 2017'de Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmasında, HDP Diyarbakır İl Eş Başkanı Cabbar Leygara tahliye edilmiştir.

203. Siirt'in Pervari ilçesinin Beğendik Beldesi'nde 24 Mart 2017'de düzenlenen baskınlarda DBP'li Belediye Eş Başkanı Dijvar Ulaş ile DBP'li İl Genel Meclis üyesi Kerem Tokat gözaltına alınmışlardır.

204. Bursa'da 16 Mart günü yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında avukat Sinem Varlı, HDP üye ve yöneticilerinin bulunduğu 21 kişiden Abdullah Taş, Doğan Taş, Sinan Gören, Mehmet Selim Büyük, Fevzi Eryat ve Nihat Karaman adlı 6 kişi "örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla 24 Mart 2017'de tutuklanmıştır.

205. Muş'ta 20 Mart günü evlere düzenlenen baskınla gözaltına alınan ve aralarında HDP ile DBP'li yöneticilerin de bulunduğu 19 kişiden DBP Muş il Eş Başkanı Faruk Uygur ve HDP eski İl Eş Başkanı Abdurahman Çapın'nın de aralarında bulunduğu 7 kişi "örgüt üyeliği" suçlamasıyla 24 Mart 2017'de tutuklanarak Muş E Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

206. Erzurum'un Karayazı ilçesinde düzenlenen operasyonun ardından gözaltında tutulandan DTK Üyesi Fatih Karatoprak, Erdal Bayram, Erol Mahçup, Ahmet Göksu, Sakine Gündüz, Ethem Gündüz ve Cemil Oran adlı 7 kişi "örgüte üye olmak" iddiasıyla 24 Mart 2017'de tutuklanarak Erzurum H Tipi ve E Tipi Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

207. İzmir'de 28 Mart 2017 sabahı ev baskınları düzenleyen polis ekipleri, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde sosyal medya hesaplarından yaptıkları paylaşımları gerekçe göstererek HDP PM üyesi Semra Uzunok'un da olduğu Ülkü Şeyda, Sibel Yaşar, Gözde Sivaslıoğlu, Aylin Eker, Sıla Yıldız, Begüm Ateş, Tuana Oğuz, Deniz Su Bingöl, 10'u kadın 12 kişiyi gözaltına almışlardır.

208. Cumhurbaşkanı'nın 28 Mart 2017'de Samsun'da düzenleyeceği miting öncesinde 27 Mart 2017 sabahı ev baskınları düzenleyen polis ekipleri "önleyici gözaltı" adı altında Sosyalist Kadın Meclisleri (SKM) MYK üyesi Züleyha Mangan, HDP PM üyesi Murat Çepni ve ESP üyeleri Bahar Naz Karanlık, Fatma Çelik ve Yılmaz Güler'i gözaltına almışlardır.

209. Siirt'te 9 Mart'ta yapılan eş zamanlı ev baskınlarında gözaltına alınan HDP Siirt İl Yöneticisi Mehmet Polat ve HDP Merkez İlçe Yöneticisi Hayrettin Özdemir, 27 Mart 2017'de çıkarıldıkları mahkemece "örgüt üyeliği" ve "örgüte yardım ve yataklık" iddiasıyla tutuklanarak Siirt E Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

210. Gazete Şujin muhabirleri Bengisu Kömürcü ve Pelin Laçın 27 Mart 2017'de Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde haber takibi yaptıkları sırada gözaltına alınmışlardır. Çorlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürülerek ifadeleri alınan 2 gazeteci daha sonra serbest bırakılmıştır.

211. 25 Mart 2017'de Bitlis'te polis ekipleri, HDP'ye ait anons aracına evraklarında eksiklik olduğu gerekçesiyle el koymuştur.

212. Tutuklu Bitlis Belediyesi Eş Başkanı Nevin Taşdemir, 24 Mart 2017'de görülen duruşma sonucu tahliye edilmiştir. Aynı duruşmada 26 Kasım 2016'da tutuklanan Norşin Belediyesi Eş Başkanı Senaye Ata da tahliye edilmiştir.

213. Urfa ve ilçelerinde 18 Mart 2017'de başlayan polis baskınlarında, 2014 Amara yürüyüşüne katıldıkları ve sosyal medya paylaşımları ile "örgüt propagandası yapmak" ve "Cumhurbaşkanı ile devlet büyüklerine hakaret etmek" iddiaları ile gözaltına alınan 60 kişiden 22'si, 28 Mart 2017'de aynı gerekçelerle tutuklanıp Urfa T Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

214. 18 Mart 2017'de Antep'te gözaltına alınan 18'i üniversite öğrencisi 22 kişiden öğrenciler Nisa Yılmaz, Hatip Baran, Ahmet Zengin, Mehmet Oktay Çakır, İbrahim Acar, Deniz İnanıl, Berfin Söylemez ile Mustafa Tunç ve Semra Çelik adlı 9 kişi "örgüt üyeliği ve propagandası" suçlamasıyla 28 Mart 2017'de tutuklanarak Antep H Tipi Cezaevi'ne gönderilmiştir.

215. Siirt'tin Pervari ilçesinde 21 Mart 2017'de yapılan eş zamanlı ev baskınlarında aralarında gözaltına alınanlardan Beğendik Beldesi Belediye Eş Başkanı Dijwar Ulaş, HDP Pervari İlçe Yöneticisi Serkan Ürün, DBP Pervari İl Genel Meclis üyesi Kerem Tokat ile birlikte Mecit Asan adlı yurttaş "örgüt üyeliği" iddiasıyla 28 Mart 2017'de tutuklanarak Siirt E Tipi Kapalı Cezaevi'ne götürülmüşlerdir.

216. Van'ın kayyım atanan Gürpınar Belediyesi Eş Başkanları Yıldız Çetin, Zeki Yıldız, belediye çalışanları Muhittin Botan, Hakim Koç ve Hadi Sönmez'in de aralarında bulunduğu 12 kişi 29 Mart 2017 sabahı evlerine yapılan baskınla gözaltına alınmışlardır.

217. Dersim Belediye Eş Başkanı Mehmet Ali Bul, hakkında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklu yargılandığı davanın 29 Mart 2017'de Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen karar duruşmasında 8 yıl 9 ay hapis cezası almıştır.

218. Bitlis'in Tatvan ilçesinde 7 köyde 25 Mart'ta ilan edilen sokağa çıkma yasağının kalkmasıyla birlikte 29 Mart 2017'de söz konusu köylere düzenlenen operasyonlarda aralarında muhtarların da olduğu 35 kişi gözaltına alınmıştır.

219. Siirt'in Pervari ilçesinde 21 Mart 2017'de gözaltına alınan 6 kişiden HDP Pervari eski İlçe Eş Başkanı Gulli Dursun, HDP eski Yöneticisi Mustafa Orada ve Beğendik Belde Belediye personeli Ali Osman "örgüt üyesi olmak" gerekçesiyle 29 Mart 2017'de tutuklanarak Siirt E Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderilmiştir.

220. Adıyaman merkez ve Pınarbaşı (Bulam) ile Kömür (Komir) beldelerinde jandarma tarafından yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 5 kişiden Taner Çetinkaya, Zeki Karakılıç ve S.Y. sosyal medya paylaşımları aracılığı ile "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 29 Mart 2017'de tutuklanarak Adıyaman E Tipi Cezaevi'ne gönderilmişlerdir.

221. Dersim Merkez ve Ovacık ilçelerinde jandarma ve polis tarafından yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 19 kişiden İbrahim Al, Ali Asker Eren, Burhan Renkli, Hıdır Gürcan, İsmail Demir, Murat Polat adlı 6 kişi "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla 29 Mart 2017'de tutuklanmıştır.

222. 16 Mart 2017 tarihinde gözaltına alındıktan sonra "örgüte üye olmak" gerekçesiyle tutuklanan Şırnak Balveren Belde Belediye Eş Başkanı Abdullah Tunç, avukatlarının Şırnak Sulh Ceza Hakimliği'ne yaptığı itirazın ardından 29 Mart 2017'de tahliye edilmiştir.

223. HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ ile birlikte diğer HDP'li milletvekillerinin tutuklanmasını protesto ettikleri gerekçesiyle Dersim'de 17 Kasım 2016'da tutuklanan HDP İl Eş Başkanı Arslan Çağ ve DBP il Eş Başkanı Murat Polat 29 Mart 2017'de Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlayan yargılamanın ilk duruşmasında savunmalarının alınmasının ardından tahliye edilmişlerdir.

224. Adana'da tutuklu yargılandığı davadan tahliye olan gazeteci Hakan Ergün, 29 Mart 2017'de cezaevi çıkışında gözaltına alınmıştır.

225. Van'da 29 Mart 2017'de Gevaş'a haber takibi yapmaya giderken araçtan indirilen Şûjin gazetesi muhabiri Nişmiye Güler gözaltına alınmıştır. İfadesi alınan muhabir daha sonra serbest bırakılmıştır.

226. Muğla'da referandum çalışmaları kapsamında HDP tarafından 31 Mart 2017'de yapılmak istenen araç konvoyu ve halk buluşmalarının Muğla Valiliği tarafından "Kentte aşırı muhafazakâr ve milliyetçi grupların saldırı hazırlığında oldukları ve kentte infiale yol açabilir" denilerek yasaklandığı 30 Mart 2017'de öğrenilmiştir. Valilik tarafından HDP Muğla İl Örgütü'ne gönderilen yazıda şu ifadeler yer almaktadır: *"2559 sayılı kanun maddelerinin verdiği yetkiye göre kamu düzenini ve kamu güvenliğinin korunması suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlüklerin ve genel asayişin korunması amacı ile Muğla ili sınırları içerisinde 31.03.2017 Cumartesi günü yapılacak araç konvoyunun yasaklanmasına karar verilmiştir."*

227. Siirt Merkez ve Eruh ilçelerinde 30 Mart 2017'de düzenlenen ev baskınlarıyla DBP'li İl Genel Meclis üyesi İdris İlhan, DBP'li Eruh Belediye Meclis üyeleri İdris Yıldırım, Salih Özer, Aziz Dayan, Musa Baykara, DBP Eruh İlçe eski Başkanı Hüseyin Alan, DBP

Eruh eski yöneticileri Tahir Tuğrul, Fatma Özer, Orhan Yıldırım, Tahsin Aksu, HDP Eruh İlçe Başkan Vekili Senadin Timurtaş, HDP İlçe Yöneticisi Gülcan Beştaş ile Bahattin Aksu ve Hakkı Çalepkolu adlı 14 kişi gözaltına alınmıştır.

228. Batman'da yine 30 Mart 2017'de yapılan ev baskınlarında DBP Merkez İlçe Eş Başkanı Şerif Yağız, DBP İl Yöneticisi Gürgin Bilir ve DBP İl Disiplin Kurulu üyesi Hüseyin Yıldız, Savaş Boz, Cihan Erdoğan, Mehmet Alkan ve İbrahim Biçecek adlı 7 kişi gözaltına alınmışlardır.

229. Antalya'da Newroz öncesi yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 20 kişiden 15'i "örgüt üyeliği ve propagandası yapma" suçlamalarıyla 30 Mart 2017'de tutuklanmıştır. Tutuklananların isimleri ise şöyledir: Neriman Bakır, Mehmet Şah Ertekin, Adnan Ertuğrul, Ferhat Kaya, Cevzet Tunç, Vehbi Erdem, Azad Kaya, Berivan Aydın, Berat Kıran, Hanım Alpar, Hakan Şimşek, Ebru Şahin, Tuncay Çiçek, Mazlum Efe ve Mazlum Ak.

230. Bitlis, Tatvan, Güroymak ve Ahlat'ta 20 Mart 2017'de gözaltına alınan HDP Ahlat eski İlçe Başkanı Murat Kahraman, Güroymak Belediye Meclis üyeleri Reşit Akbulak ile Cesim Tokay, İHD Bitlis eski Şube Başkanı Hasan Ceylan, HDP üyesi Cevrin Emral Kanat ve Emrah Yavuz adlı 6 kişi "yasa dışı örgüt üyeliği ve propagandası yapma" suçlamalarıyla 30 Mart 2017'de tutuklanmıştır.

231. Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde HDP'nin referandum otobüsünü selamlayan yurttaşlar, polis kameralarınca yakın plandan kaydedilmiştir.

232. Çanakkale'de 12 Mart 2017'de yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan SGDF'li ve HDP'li 35 kişiden 18'i 30 Mart 2017'de tutuklanmıştır. Tutuklananların isimleri ise şöyledir: Ali Haydar Aksu, Ömer Akın, Zekiye Balık, Senem Ügüdücü, Beser Yeklitaş, Ali Uymaz, Ozan Aksünger, Musa Yüce, Mevlüt Ak, Kenan Eren, Ahmet Atak, Turgay Yılmaz, Raşit Dağ, Devran Can, Ufuk Güntekin, Mahsun Karlıkaya, Mehmet Kaya, Seyhan Şahin.

233. HDP'nin Bitlis'te *billboard*lara astığı "Hayır" ilanlarının bir haftada ikinci kez saldırıya uğrayarak kimliği belirsiz kişilerce parçalandığı 30 Mart 2017'de ortaya çıkmıştır.

234. Siirt Valiliği 30 Mart 2017'de, DBP'li Belediye Başkanı Dijvar Ulaş'ın tutuklanmasının ardından Pervari İlçe Kaymakamı Hakan Şeker'in Beğendik Beldesi Belediyesi'ne kayyım olarak görevlendirildiğini duyurmuştur.

235. Urfa'nın Birecik ilçesinde 2 Nisan 2017'de, HDP ilçe binası önünde 10 yaşındaki M.A.A. adlı çocuk, polis tarafından Abdullah Öcalan'ın resmi bulunan tişörtü giydiği gerekçesiyle gözaltına alınmıştır. Daha sonra serbest bırakılan çocuğun babası Abdullah A.'nın gözaltına alındığı bildirilmiştir.

236. Referandum kampanyası kapsamında 2 Nisan 2017’de gittiği Muş’ta gözaltına alınan HDP Kadın Meclisi Sözcüsü ve Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir ifadesinin alınmasının ardından serbest bırakılmıştır.

237. Urfa’da HDP İl Örgütü’nün astığı ve Eş Genel Başkan Figen Yüksekdağ’ın fotoğraflarının yer aldığı referandum afişlerinin, Şanlıurfa Başsavcılığı tarafından yapılan inceleme sonrasında Şanlıurfa 4. Sulh Ceza Hakimliği’nce toplatılmasına 1 Nisan 2017’de karar verilmiştir.

238. HDP'nin referandum çalışmaları kapsamında kullandığı 'Bejin Na' (Hayır Deyin) isimli şarkı, ilgili Emniyet müdürlüklerinin başvuruları üzerine sırasıyla Ağrı, Van, Diyarbakır ve Muş valilikleri tarafından “Anayasa’nın ilk 3 maddesine aykırı olduğu” ve "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik edecek ifadeler barındırdığı" gerekçesiyle 31 Mart, 1 Nisan ve 2 Nisan 2017’de OHAL’e dayanılarak söz konusu illerin sınırları içerisinde yasaklanmıştır.

239. Kararların ardından Van’ın Bahçesaray ilçesinde ve İzmir’de HDP’nin seçim otobüslerine el konmuştur.

240. Urfa’da 31 Mart 2017’de HDP’nin Karaköprü ilçe binasına kimliği belirsiz kişi ya da kişilerce saldırı düzenlenerek parti tabelası ve bayrakları ile “Hayır” flamaları sökülerek parçalanmıştır.

241. Bilecik’in Bozüyük ilçesinde gözaltına alınan HDP İl Başkanı Ekrem Bedevi “sosyal medya üzerinden örgüt propagandası yaptığı” suçlamasıyla 31 Mart 2017’de tutuklanarak Bilecik M Tipi Cezaevi’ne gönderilmiştir.

242. 30 Mart 2017’de HDP Sözcüsü Osman Baydemir’in Şırnak’ın Cizre ilçesinde sokakta partililere hitap etmesine polis izin vermemiştir.

243. Batman’da 30 Mart’ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan DBP Merkez İlçe Eş Başkanı Şerif Yağız, DBP İl Yöneticisi Gürgin Bilir ile Adnan Erdem ve İbrahim Biçecek "örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla 1 Nisan 2017’de tutuklanarak Batman M Tipi Kapalı Cezaevi’ne götürülmüşlerdir.

244. Van’ın Edremit ilçesi Süphan Mahallesi’nde 31 Mart 2017’de birçok eve eş zamanlı olarak baskın düzenleyen polis 14 kişiyi gözaltına almıştır.

245. Urfa’da 31 Mart 2017’de polisin "PKK, KCK üyeliği" ve “öz savunma eğitimi aldıkları” iddiasıyla yaptığı ev baskınlarında CebraİL Özçakı, Serdar İnan, Mustafa Özçakı, Ahmet Özçakı, Mehmet Garip Özçakı, Hasan Özçakı (65 yaş üstü), Halil Tatar, Tacettin Özçakı, Metin Coşkun, Ahmet Taş, Resul Uğur ve Abuzer Kaya adlı 12 kişi gözaltına alınmıştır.

246. Siirt merkeze bağı Gökçebağ Beldesi'nde (Cuwanika) 31 Mart 2017 sabahı eş zamanlı ev baskınları düzenleyen polis 11 kişiyi gözaltına almıştır.

247. Van'da 20 Mart'ta gözaltına alınan Dihaber muhabiri Selman Keleş ve gazeteci Arif Aslan 31 Mart 2017'de çıkarıldıkları mahkemede "örgüt üyesi olmakla" suçlanarak tutuklanmışlardır.

248. Bursa'nın Gemlik, Yıldırım, Osmangazi ve Nilüfer'in de aralarında bulunduğu merkez ilçelerinde 3 Nisan 2017 sabahı düzenlenen ev baskınlarıyla HDP ve DBP il ve ilçe yöneticilerinin de aralarında bulunduğu 16 kişi gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanların isimleri şöyledir: HDP PM üyesi Rahim Dede, HDP il yöneticileri Metin Kılıç, Onur Meriç ve Mustafa Demirel, DBP İl Eş Başkanı Metin Gökçe, Müjde Arslan, Hüseyin Camkırın, Zeki Korhan, Ceylan Gökçe, Ayhan Bahadır, Menderes Yıldırım, Zeynep Yıldırım, Şerife Erbay, üniversite öğrencileri Ömer Ergül, Mehmet Buğdaycı, Murat Pınar.

249. Adana'nın Ceyhan ilçesine bağı Belediyeevleri, Küçükkırım, 6 Ocak, Esentepe ve Emek mahallelerine 3 Nisan 2017 sabahı düzenlenen operasyonla 10 kişinin gözaltına alındığı bilgisine ulaşılmıştır.

250. HDP Manisa İl Örgütü'nün, referandum çalışmaları kapsamında Manisa'da 4 Nisan 2017'de Kazım Karabekir Mahallesi'nde düzenleyeceği miting valilik tarafından yasaklanmıştır. Daha önce valiliğin toplantı ve gösteri yürüyüşleri güzergahı olarak belirlediği alan için istenen izin, ülke genelinde son dönemde meydana gelen "terör" olayları ve Manisa'da alınan ihbarlar nedeniyle reddedilmiştir.

251. Konya'da 3 Nisan 2017'de HDP'nin Cihanbeyli ilçe merkezinde 33 ayrı *billboard*a astığı "Hayır" afişleri yapılan saldırı ile yırtılmıştır.

252. Siirt'te HDP İl Örgütü'nün astığı ve Eş Genel Başkan Figen Yüksekdağ'ın fotoğraflarının yer aldığı referandum afişleri, Şanlıurfa 4. Sulh Ceza Hâkimliği'nin aldığı karar emsal gösterilerek 3 Nisan 2017'de toplatılmıştır.

253. Hakkâri'de yine 3 Nisan 2017'de aynı gerekçeyle Figen Yüksekdağ'ın fotoğraflarının bulunduğu afişler indirilmiştir.

254. HDP'nin referandum şarkısı 'Bejin Na' (Hayır Deyin) Siirt Başsavcılığınca "Anayasa'nın ilk 3 maddesine aykırı olduğu" ve "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik edecek ifadeler barındırdığı" gerekçesiyle 3 Nisan 2017'de il sınırları içerisinde yasaklanmıştır.

255. Bitlis'in Tatvan ilçesinde 2 Nisan 2017'de HDP ilçe binasına gelen polisler, HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın posterinin bulunduğu pankartı indirmişlerdir.

256. Batman'da 3 Nisan 2017'de HDP'nin anons aracına İpragaz Mahallesi civarında silahlı 2 kişi tarafından saldırı düzenlenmiştir. Silahla aracın camlarını kıran iki saldırgan şoförü de yaralamıştır.

257. Çanakkale'de düzenlenen operasyonlarda gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılan SGDF üyesi Musa Yüce, Neriman Uçak ve Bahar Sarıgül, savcılığın yaptığı itiraz üzerine 3 Nisan 2017'de tutuklanmıştır. Böylelikle Çanakkale'de tutuklananların sayısı 20'ye ulaşmıştır.

258. Diyarbakır'da 4 Nisan 2017'de Bağlar Belediyesi'ne baskın düzenlenmiştir. Operasyonda Belediye Başkan Yardımcısı Murat Satıcı'nın gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

259. Ezilenlerin Sosyalist Partisi'ne (ESP) 4 Nisan 2017'de Türkiye genelinde başlatılan eş zamanlı operasyonlarla aralarında İstanbul'da ESP Genel Başkanı Çiçek Otlu, Dersim'de MYK üyeleri İlke Başak Baydar, Beren Atıcı ve üyeler Ekber Kaya ve Hakan Kavut ile HDP il yöneticisi Hüseyin Dağdeviren'nin de olduğu 39 kişi, Diyarbakır'dan ESP PM üyesi Mustafa Naci Topper, İl Başkanı Ramazan Karakaya ve Antep'ten İl Başkanı Ayşe Esmer, ESP üyeleri Özge Meriç, Hüseyin Mavi, Eren Bilgili, Zindan Dorudemir dahil toplam 47 kişi gözaltına alınmıştır. Dersim'de gözaltına alınanlar akşam saatlerinde adliyeye sevk edilmiştir. İfadesi alınanlardan 6'sı ESP'li ve SGDF'li toplam 12 kişi "örgüt üyeliği" suçlamasıyla tutuklanmıştır. Tutuklananlar şöyledir: ESP MYK üyesi İlke Başak Baydar, SGDF MYK Üyesi Beren Atıcı, HDP PM Üyesi Ekber Kaya, HDP İl Yöneticisi Hüseyin Dağdeviren, İHD Yöneticisi Hüseyin Mavi ve ESP üyeleri Hakan Kavut ile Hasan Hüseyin Akyüz, Ali Haydar Eren, Hüseyin Arğal, İlkay Cem Işık, Sinan Sarıataş, Hasan Yıldız.

260. 4 Nisan 2017'de çeşitli kentlerde eş zamanlı ev baskınları düzenleyen Terörle Mücadele Şubelerine bağlı polis ekipleri, Mersin'de HDP Akdeniz İlçe Eş Başkanı ve HDP yöneticilerinin de bulunduğu 11 kişiyi; Adana'da 3 kişiyi; Ankara'da 1 kişiyi; İstanbul'da 1 kişiyi; İzmir'de 1 kişiyi; Antep'te 4 kişiyi, Hatay'da 6 kişiyi olmak üzere toplam 25 kişiyi "örgüt üyeliği" suçlamasıyla ya da "önleyici gözaltı" uygulaması kapsamında gözaltına almıştır.

261. HDP'nin referandum şarkısı 'Bejin Na' (Hayır Deyin) İzmir Başsavcılığınca "Anayasa'nın ilk 3 maddesine aykırı olduğu" ve "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik edecek ifadeler barındırdığı" gerekçesiyle 4 Nisan 2017'de il sınırları içerisinde yasaklanmıştır.

262. İzmir'deki yasak kararının hemen ardından Mersin 2. Sulh Ceza Hâkimliği, aynı gerekçelerle şarkıyı Türkiye genelinde yasaklamıştır. Şarkının yasaklandığı Türkiye genelinde HDP il ve ilçe binalarına tebligatla bildirilmiştir. Mahkemenin "Bejin Na" şarkısının yasaklanmasına dair kararı şöyledir: "*Halkların Demokratik Partisi (HDP)*

tarafından referandum çalışmalarında kullanılmak üzere hazırlatılan ve partinin internet sitesi olan <http://www.hdp.org.tr> URL adresinde bulunan propaganda materyallerinden, Kürtçe “Bejin Na” (Hayır Deyin) isimli şarkının sözlerinde yer alan kelimelerin (Hayır Hayır tek bayrağa, Hayır Hayır tek millete, Hayır tek dile Hayır) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında belirtilen “Türkiye Devleti, ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütündür. Dili Türkçe’dir” ibaresine aykırı olduğu ve Türk Ceza Kanununun 216. Maddesi’nde belirtildiği üzere halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği, 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu’nun “Demokratik Devlet Düzeninin korunması ile ilgili yasaklar” başlıklı 78. Maddesi “Devletin teklifi ilkesinin korunması” başlıklı 80. Maddesi “Azınlık yaratılmasının önlenmesi” başlıklı 81. Maddesi ve “Bölgecilik ve ırkçılık yasağı” başlıklı 82. Maddesi’ne muhalefet ettiği değerlendirilen, Mersin 2. Sulh Ceza Hakimliği’nin 01/04/2017 tarih ve 2017/1410 D. İş Sayılı kararı ile Kürtçe Bejin Na (Hayır Deyin) isimli şarkının yasaklanmasına karar verilmiştir.”

263. HDP Batman İl Örgütü’nün Kültür Mahallesi civarındaki billboardlara astığı tutuklu HDP Eş Genel Başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş’ın fotoğraflarının bulunduğu afişler 4 Nisan 2017’de kimliği belirsiz kişilerce yırtılmıştır.

264. Konya’da HDP Selçuklu İlçe Başkanı Faik Turan ile 6 öğrenci, Selçuklu ilçesinde 4 Nisan 2017’de “Başkanlığa Hayır” bildirisini dağıttıkları sırada gözaltına alınarak Lalebahçe Polis Karakolu’na götürülmüştür.

265. PKK lideri Abdullah Öcalan’ın doğum günü kutlamaları için 4 Nisan 2017’de Urfa’nın Amara Köyü’ne gelen heyetten DTK Eş Başkanı Leyla Güven’in de olduğu 17 kişi gözaltına alınmıştır. İfadeleri alınan 16 kişi serbest bırakılırken Leyla Güven’in Urfa Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’ne götürüldüğü bildirilmiştir.

266. Bingöl’de 5 Nisan 2017’de DBP ve HDP il örgütlerine ait binalara saldırı düzenleyen 15 kişilik grup, binanın camlarını kırarak içerdeki eşyaları dağıtmıştır. Binada maddi zarar meydana gelmiştir.

267. Van’ın Gürpınar ilçesinde 29 Mart 2017’de gözaltına alınan ve daha sonra serbest bırakılan Belediye Eş Başkanı Zeki Yıldız, Van Cumhuriyet Savcılığı’nın yaptığı itiraz üzerine 5 Nisan 2017’de tutuklanmıştır.

268. Kars İl Eş Başkanı Cengiz Topbaşı, DBP Sarıkamış İlçe Başkanı Adnan Zaman ve Digor Belediye Eş Başkanı Ekrem Bingöl, referandum için “Hayır” kampanyası kapsamında 5 Nisan 2017’de çalışma yürütürken gözaltına alınmışlardır.

269. Erzurum’un Tekman ilçesinde 5 Nisan 2017’de, Belediye Meclis üyesi Sebahattin Kılıç, evine yapılan baskınla gözaltına alınmıştır.

270. Mersin’de 5 Nisan 2017’de referandum çalışması yürüten gruplara ve öğrencilere yönelik ev baskınlarıyla 15 kişi gözaltına alınmıştır.

271. Adana’da 5 Nisan 2017 sabahı 20 adrese eş zamanlı olarak operasyon düzenleyen Terörle Mücadele Şubesi ekipleri, Rojava’da IŞİD’e karşı savaşırken yaşamını yitiren Eylem Ataş’ın babasının da olduğu 14 kişiyi gözaltına almıştır.

272. HDP Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran 7 Nisan 2017’de Batman’da evine yapılan baskın ile gözaltına alınmıştır. İfadesi alınan milletvekili daha sonra serbest bırakılmıştır.

273. Dersim’in Ovacık ilçesinde yapılan ev ve köy baskınlarında aralarında muhtarların da olduğu 10 kişi çıkarıldıkları mahkemece ‘örgüt üyeliği’ gerekçesiyle 6 Nisan 2017’de tutuklanmıştır. Elazığ E Tipi Cezaevi’ne götürülen 10 kişiden isimlerine ulaşılanlar şunlardır: Ali Öz, Hasan Sal, İhsan Öz, Cafer İlik, Hasret İlik, Erdal İlik ve Tilek Köyü Muhtarı Hüseyin Tutum. Dersim’de 3–6 Nisan tarihleri arasında toplam 22 kişi tutuklanmıştır.

274. Siirt merkeze bağlı Gökçebağ Beldesi’nde (Cuwanika) 31 Mart 2017 tarihinde yapılan eş zamanlı ev baskınlarında gözaltına alınan Gökçebağ Belediyesi eski Başkanı Bayram Aydın, Cesim Balık, Cengiz Bal, Sait Demir, Yaser Karadaş, Günay Üzüm, Hikmet Demir, Bayram Karadaş, Mehmet Aydın, Aram Aydın ve İsmet Aydın adlı 11 kişi, 6 Nisan 2017’de çıkarıldıkları mahkemece “örgüt üyeliği” ve “yardım/yataklık” iddiasıyla tutuklanarak Siirt E Tipi Cezaevi’ne götürülmüşlerdir.

275. Siirt kent merkezinde HDP’nin 6 Nisan 2017’de düzenlediği miting sonrasında 6 kişi “yasa dışı slogan attıkları” gerekçesiyle gözaltına alınmıştır.

276. Mardin’de 6 Nisan 2017’de Ömerli İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından ifadeye çağırılan DBP Ömerli İlçe Eş Başkanı Mahmut Özdemir gözaltına alınmıştır.

277. Diyarbakır’ın Kulp ilçesinde evlerine düzenlenen baskınla gözaltına alınan 8 kişiden DBP İlçe Eş Başkanı Berna Çelik’in de bulunduğu 4 kişi “örgüte yardım ve yataklık ettikleri” iddiasıyla 10 Nisan 2017’de tutuklanmıştır.

278. 9 Nisan’da kullanılan oy torbalarının Frankfurt’tan Köln’e taşınması sürecinde HDP’yi temsil eden gözlemcilerin çuvalların görüntüsünü alması engellenmek istenmiştir. 12 santim yırtık bulunan bir çuval için AKP’li gözlemciler, “bu çuval 3-5 santim yırtılmış, sen şimdi bunu basına verir, olayı büyütürsün” diyerek görüntü alınmasını engellemişlerdir. Başkonsolos gelince yeni torba getirilmesi konusunda uzlaşmıştır.

279. Muş’un Malazgirt ilçesine bağlı Konakkuran Beldesi’nde 10 Nisan 2017’de askerler tarafından evlere yapılan baskınlar sonucu 17 kişi gözaltına alınmıştır.

280. Binali Yıldırım'ın Aydın'da 10 Nisan 2017'de yapacağı miting öncesinde 9 Nisan ve 10 Nisan 2017'de ev baskınları düzenleyen polis ekipleri "önleyici gözaltı" adı altında HDP Didim İlçe Eş Başkanı Nuri İşbilir ve Eğitim Sen Şube Başkanı Kadir Özdemir'in de bulunduğu 35 kişiyi gözaltına almıştır.

281. 12 Nisan'da HDP Denizli il binası, 3 kişi tarafından saldırıya uğramıştır. İl binasının kapısını kırarak içeriye giren saldırganlar, binanın içine "Tanrı Türkü korusun, yüceltsin", "Geldik yoktunuz Başkan" yazılması yapmışlardır. Türk bayrağı asılmış ve üç hilal çizilmiştir. HDP'nin "Hayır" afişlerini yırtan saldırganlar partide bulunan evrakları ateşe vererek tabelalarını kırmışlardır. Saldırganlar, parti binasında bulunan 2 notebook bilgisayar ile 300 TL parayı çalmışlardır.

282. 13 Nisan'da HDP'nin Kars'ta kurduğu "Hayır" standında bulunan Hayati Mehmetoğlu gözaltına alınmıştır. Stanttaki Yüksekdağ fotoğrafları da toplanmıştır.

283. 13 Nisan'da Adıyaman'da HDP'nin "Hayır" standında bulunan Figen Yüksekdağ fotoğrafları kaldırılmıştır.

284. 14 Nisan'da Van'da HDP konvoyunun Cumhuriyet Caddesi'ne girişi sırasında polis zafer işareti yapan gençlere saldırmıştır. Polisin sert bir biçimde müdahale ettiği gençlerden biri yaralanırken, 2 kişi de gözaltına alınmıştır.

285. Van'ın İpekyolu ve Tuşba ilçelerinde bulunan birçok adrese 9 Nisan 2017 sabahı baskın yapılmıştır. Yapılan operasyonlarda DBP Tuşba İlçe Eş Başkanı Hakkı Cemil'in yanı sıra DBP Tuşba ve İpekyolu ilçe yöneticileri İslam Varhan, Ferman Ediş, Fatma Aşan, Sitiye Kaval, Leyla Tayan, İsmet Şapkacı, Halime Albay, Lezgin İsnaz, Mahhub Talay, Gurgin Başaran, Cahide Şahin ve Samet Şahin'in de aralarında bulunduğu 26 kişi gözaltına alınmıştır.

286. İzmir'in Konak, Menemen, Buca, Karabağlar ve Bayraklı ilçelerinde 8 Nisan 2017'de yapılan ev baskınları sonucu aralarında HDP yönetici ve üyelerinin olduğu 31 kişi "örgüt propagandası yaptıkları" gerekçesiyle gözaltına alınmışlardır.

287. HDP'nin 8 Nisan 2017'de düzenlediği Adana mitingi öncesi sahneyi basan polis, Eş Genel Başkanların posterlerine "Yasak" diyerek el koymuş, HDP İl Yöneticisi Vedat Erim ve Abdurrahman Özgezer'i de gözaltına almıştır.

288. Van'da ise, HDP'nin referandum çalışmaları kapsamında kent merkezinde bulunan Feqiyê Teyran Parkı'nda kurduğu "Hayır" standı 8 Nisan 2017'de akşam saatlerinde kayyım tarafından görevlendirilen zabıtalardan kaldırılmıştır. Kayyımın atandığı Büyükşehir Belediyesi'nin talimatı üzerine standı kaldıran zabıtalardan, Yüksek Seçim

Kurulu'nun (YSK) izni haricinde bir de Belediye'den izin alınması gerektiğini iddia etmişlerdir.

289. Bursa'da evlerine düzenlenen baskınlar sonucu gözaltına alınan 25 kişiden HDK Yürütme Kurulu üyesi ve HDK Gençlik Meclisi üyesi Volkan Atmaca ile Şerife Erbay "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" suçlamalarından 10 Nisan 2017'de tutuklanmışlardır.

290. HDP'nin 9 Nisan 2017'de Mersin'de düzenlediği "Hayır" mitinginde dağıtılmak üzere getirilen HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın kartpostallarına polis tarafından el konulmuştur. Polis ayrıca bir genci, Yüksekdağ'ın kartpostallarını dağıttığı gerekçesiyle gözaltına almıştır.

291. Adana'da 7 Nisan 2017 sabahı düzenlenen ev baskınlarıyla 22 kişi "örgüt propagandası yapmakla" suçlanarak gözaltına alınmıştır.

292. Konya'nın Selçuklu ilçesinde 4 Nisan 2017'de "Başkanlığa Hayır" bildirisi dağıttıkları sırada gözaltına alınan 6 kişiden HDP Selçuklu İlçe Başkanı Faik Turan ile üniversite öğrencileri Adnan Baykara ve Ahmet Kavak 11 Nisan 2017'de çıkarıldıkları mahkemece tutuklanmışlardır.

293. Malatya'da 12 Nisan 2017'de "Hayır" kampanyası çalışmalarını yürüten HDP seçim aracına taşlı saldırı yapılması nedeniyle aracın camı kırılmıştır.

294. 11 Nisan'da Tutak Kaymakamı Erkan İsa Erat'ın köylülerin tarım destek paralarına el koyarak, "Evet" çıkmazsa parayı vermemekle tehdit ettiği iddia edilmiştir.

295. Edirne'de 12 Nisan 2017'de referandum çalışmaları kapsamında Saraçlar Caddesi'nde stant açan HDP'li 7 kişi stantta çalan Kürtçe müzikler ve HDP Eş Genel Başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'ın fotoğrafları gerekçe gösterilerek polisler tarafından gözaltına alınmakla tehdit edilmişlerdir.

296. Balıkesir'in Edremit ilçesinde HDP'nin 12 Nisan 2017'de gerçekleştirdiği seçim etkinliğine satırla gelen ve HDP PM üyesi Cafer Çelik'e saldırmaya çalışan bir kişi etkinlikte bulunan yurttaşlar tarafından polise teslim edilirken, etkinliğin son bulmasının ardından HDP PM üyesi Cafer Çelik gözaltına alınmıştır.

297. Siirt'in Kurtalan ilçesinde 12 Nisan 2017'de DBP'li Kayabağlar Beldesi Belediyesi'ne yapılan polis baskınından sonra İlçe Kaymakamı Musa Üçgül kayyım olarak atanmıştır.

298. 13 Nisan'da Antalya AKP İl Başkan Yardımcısı, "Hayır" broşürü dağıtan bir genç için polise, "Alın şu 'Hayır'cuyu" talimatı vermiştir.

299. 14 Nisan'da Diyarbakır'da HDP'nin Sanat Sokağı'ndaki seçim standında broşür dağıtanlar gözaltına alınmıştır. Sözlü gerekçe 'Halay çekiyorlar' olmuştur.

300. Mardin Kadın Platformu'nun 12 Nisan 2017'de Karayolları Parkı'nda açtığı "Hayır" standına müdahale eden polis, Kürtçe bildirilere el koyarak HDP Artuklu İlçe Eş Başkanı Hamide Çotlu, Artuklu Üniversitesi Öğrencisi Ruken Kaya ile Abidin Umay ve Murat Karataş olmak üzere 4 kişiyi gözaltına almıştır.

301. Tutuklu HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ'ın kartpostalları, Aydın Emniyet Müdürlüğü tarafından, Mersin 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen karar esas alınarak 12 Nisan 2017'de yasaklanmıştır.

302. Referanduma 4 gün kala 12 Nisan 2017'de çok sayıda kent merkezinde HDP'lilere yönelik gözaltı operasyonları yapılmıştır. Operasyonlarla Diyarbakır'da ve ilçelerinde 177 kişi; Siirt'in Şirvan ilçesinde 7 kişi; Antalya'da 4 kişi; Hakkâri'nin Çukurca ilçesinde 9 kişi; Adıyaman'da 4 kişi; Iğdır'da 14 köy muhtarı; Elazığ'da 10 köy muhtarı gözaltına alınmıştır. İçişleri Bakanlığı söz konusu operasyonlarla toplam 412 kişinin gözaltına alındığını açıklamıştır.

303. Adana'da 13 Nisan 2017 sabahı ev baskınları düzenleyen özel harekât timleri "sosyal medyada örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla 13 kişiyi gözaltına almıştır.

304. İzmir'de 12 Nisan 2017'de Ege Üniversitesi öğrencilerinin üniversite bahçesinde açmak istediği 'Hayır' fotoğraf sergisi özel güvenlik birimlerince engellenmiştir.

305. Diyarbakır'da Kulp Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü iki ayrı soruşturma kapsamında Kulp ilçe merkezi ve köylerinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 19 kişiden Abidin Bakay, twitter'da yaptığı paylaşımda 'Cumhurbaşkanı'na hakaret" ettiği iddiasıyla; Demirli Köyü Muhtarı Sacettin Kılıç, Barın Köyü Muhtarı Mehmet Bozkuş, Mehdin Eren, Ersin Eren, Halil Taş, Cengiz İpek ve Cüneyt İpek adlı 7 kişi ise "örgüte yardım ettikleri" iddiasıyla 13 Nisan 2017'de tutuklanmışlardır.

306. Kulp'ta 13 Nisan 2017 sabahı yapılan ev baskınlarında 6 kişinin daha gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

307. Şırnak'ın İdil ilçesinde 13 Nisan 2017'de düzenlenen operasyonla sosyal medya hesaplarından örgüt propagandası yaptıkları gerekçesiyle 4 kişi gözaltına alınmıştır.

308. HDP'nin referandum çalışmaları kapsamında "Tenê NA be" başlığıyla Kürtçe olarak hazırladığı el broşürleri, Çukurca Cumhuriyet Başsavcılığınca "örgüt propagandası" içerdiği iddiasıyla 13 Nisan 2017'de yasaklanmıştır.

309. Ankara'da evlerine yapılan polis baskını ile gözaltına alınanlardan Vezir Coşkun Parlak, Sinem Işık, Musa Bakan, Fahri Yalçın ve Murat Doksöz adlı 5 kişi "örgüt üyeliği" gerekçesiyle 13 Nisan 2017'de tutuklanmıştır.

310. 15 Nisan'da HDP'nin Adana ve Antalya'daki seçim minibüslerine bıçakla ve spreyle boyayla zarar verilmiştir.

311. Adana'da 8 Nisan 2017'de HDP mitinginde gözaltına alınan Ş.T. adlı kadın "örgüt propagandası yaptığı" suçlamasıyla 13 Nisan 2017'de tutuklanmıştır.

312. Dersim merkezli 4 Nisan 2017'de 11 ilde yapılan eş zamanlı baskınlarla gözaltına alınanlardan Hanuşağı Köyü Muhtarı Abuzer Güngör, Çakmaklı Köyü Muhtarı Bülent Gültakur, Büyükköy Muhtarı Kazım Sabur, Muzaffer Yetim, Muharrem Bayar, Orhan Pektaş, İnan Güçlü, Ali Tekin, Necati Gergin, Yunus San, Umut Garip, Kadir Karabak, Eren Bilgili, İrfan Gürz, Hüseyin Kanar, Hıdır Demir adlı 16 kişi daha "örgüt üyeliği" suçlamasıyla 13 Nisan 2017'de tutuklanmıştır. Operasyon kapsamında Dersim'de tutuklananların sayısı 49'a yükselmiştir.

313. Balıkesir'in Edremit ilçesinde HDP mitinginde gözaltına alınan PM üyesi Cafer Demir "örgüt propagandası yaptığı" suçlamasıyla 13 Nisan 2017'de tutuklanmıştır.

314. Mersin'de 13 Nisan 2017'de referandum çalışması yapanlara yönelik düzenlenen operasyonla 12 kişi gözaltına alınmıştır.

Antalya'da referandum çalışmasında kullanılan minibüsün başına gelenler.

Diğer Siyasi Gruplara Yönelik Baskı ve Saldırıları

Olay Sayısı	Yasaklama/Engelleme/Saldırı Sayısı	Gözaltına Alınan Kişi Sayısı	Tutuklanan Kişi Sayısı	Yaralanan Kişi Sayısı	Ölen Kişi Sayısı
106	61	297	24	23	1

315. 23 Ocak 2017’de Ankara’da “Gençlik Var” aktivisti 8 kişi “Başkanlığa Hayır” bildirisi dağıtırken polis tarafından gözaltına alınmıştır.

316. 24 Ocak 2017’de Ankara’da, Batıkent Metro Son Durak önünde ve Dikmen Caddesi üzerinde ‘Başkanlığa Hayır’ bildirisi dağıtan Türkiye Komünist Partisi (TKP) üyesi 17 kişi gözaltına alınmıştır.

317. 24 Ocak 2017’de Çanakkale’de “Başkanlığa Hayır” bildirisi dağıtan TKP üyesi 10 kişi gözaltına alınmıştır.

318. 25 Ocak 2017’de Adana’da “Başkanlığa Hayır” bildirisi dağıtan TKP üyesi 6 kişi gözaltına alınmıştır.

319. 25 Ocak 2017’de “Hayır” çağrısı yapan Kamu-Sen Genel Merkezi’ne 25 kişilik bir grup saldırmıştır. Konfederasyon binasını basan grup Kamu-Sen Genel Başkanı İsmail Koncuk’un istifasını istemiştir.

320. 25 Ocak 2017’de Amasya’da TKP’li bir grubun “Yetmese de hayır”, “Yeter”, “Devlet değil gericiliğin arka bahçesi” yazılı bildiri dağıtmalarına polis ekipleri engel olmuştur.

321. 26 Ocak 2017’de İstanbul’un Maltepe ilçesinde “Hayır” çalışması yapan grubun saldırıya uğraması sonucu bir kişi yaralanmıştır.

322. 26 Ocak 2017’de Türkiye Komünist Hareketi (TKH) tarafından çıkartılan “Hayır” başlıklı bildiri, İstanbul’da Avcılar İlçe Kaymakamlığı’nca “uygun değildir” denilerek yasaklanmıştır.

323. 27 Ocak 2017 günü İstanbul’un Maltepe ilçesinde referandumla ilgili ‘Hayır’ afişi asan CHP Gençlik kolları üyesi M.D. kimliği belirsiz kişi ya da kişilerce silahlı saldırıya uğrayarak yaralanmıştır.

324. 28 Ocak 2017’de Isparta’da TKP’nin referandum çalışmaları kapsamında dağıttığı "Yeter" başlıklı bildiri hakkında toplatma kararı verilmiştir.

325. 29 Ocak 2017’de Bursa’da, referandumda “Hayır” oyu vereceğini söyleyen bir esnaf, “muhibir vatandaş” tarafından ihbar edilince gözaltına alınmıştır.

326. 30 Ocak 2017 günü Aydın’da Adnan Menderes Stadyumu’nda oynanan maça, üzerinde “Yüz bin kere hayır” yazan pankartla girmek isteyen CHP üyelerine polis izin vermemiş, 1 kişi gözaltına alınmıştır.

327. 4 Şubat 2017 günü İstanbul Kadıköy’de Bahariye Caddesi’nde “Hayır” bildirisi dağıtanlara polis müdahale etmiştir. Müdahale sonucu 3 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı, çevrede bulunanların müdahalesi üzerine polisin silah çektiği ve kendilerine tepki gösteren bir kadını darp ettiği öğrenilmiştir.

328. 5 Şubat 2017’de İstanbul’da SYKP Sultangazi bürosuna “Hayır” pankartı asılmasına polis engel olmuş, SYKP üyesine silah doğrultulmuştur.

329. 8 Şubat 2017 günü, Ankara’nın Yüksel Caddesi’nde “Ne yaparsanız yapın, Başkanlığa liselerden de Hayır” yazılı pankart açan Dev-Lis üyesi 4 öğrenci darp edilerek gözaltına alınmıştır.

330. 11 Şubat 2017 günü Mersin’de Özgecan Aslan’ın ölüm yıldönümü nedeniyle Tulumba Köprüsü’ne “Erkek şiddetini meşrulaştıran eşitsiz yaşama Hayır diyoruz” pankartı asan 5 kadın gözaltına alınmıştır.

331. 11 Şubat 2017’de Meral Akşener’in Çanakkale’de yapacağı programda salonun elektrikleri kesilmiş, salona polis girmiştir. Akşener konuşmasını megafon ve telefon ışıklarıyla yapmıştır.

332. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Kulübü’nün, 16 Şubat 2017’de gerçekleştirmek istediği ve CHP PM üyesi Sera Kadıgil’in konuşmacı olarak davet edildiği "Türkiye'nin 10 yılı, Başkanlık Referandumunu ve KHK'lar: Quo Vadis?" isimli etkinlik Rektörlük Kurulu tarafından yasaklanmıştır.

333. Kocaeli Üniversitesi’nde ihraç edilen akademisyenler ile öğrencilerin 13 Şubat 2017’de yapmak istedikleri protesto eylemine müdahale eden polis, 10 kişiyi gözaltına almıştır.

334. İçişleri Bakanı 12 Şubat 2017’de yaptığı bir konuşmada şu ifadeleri kullanmıştır: “Son 5 ayda 8 bin 477 kişi gözaltına alınmış, bunlardan 2 bin 603 kişisi tutuklanmıştır. Bu örgütlere lojistik ve finans kaynağı desteği verdiği tespit edilmiş 79 belediyeye görevlendirme yapılmıştır.”

335. 18 Şubat 2017 günü Samsun’da yaklaşan Anayasa referandumuna ilişkin “Hayır” çalışması yapan TKP üyelerine bir grubun saldırdığı ve bu esnada bir TKP’linin burnu kırılmıştır.

336. 19 Şubat 2017’de İstanbul’un Maltepe ilçesinde Anayasa referandumuna ilişkin “Hayır” çalışması yapan Birleşik Haziran Hareketi üyelerine ülkü ocaklarından olduğu iddia edilen bir grup saldırmış ve saldırıda bir kişi hafif yaralanmıştır.

337. 19 Şubat 2017’de Artvin’de Cerattepe direnişinin birinci yıldönümünde basın açıklaması yapılmıştır. Açıklama öncesi kar üzerine “Hayır” yazan gruba polis müdahale etmiş, yazıyı silmiştir.

338. 22 Şubat 2017 günü Antalya’daki Akdeniz Üniversitesi’nde “Başkanlığa Hayır” bildirisi dağıtan öğrencilere müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına almıştır.

339. 22 Şubat 2017 günü İzmir’de Katip Çelebi Üniversitesi’nde “Başkanlığa #Hayır” yazılı pankart asan Nurhak Sabur ve Fırat Ortaç gözaltına alınmışlardır.

340. 7 Mart 2017 günü Ankara’nın Mamak ilçesinde “Tek Adama Hayır” ve “Krizle, Kaosa, Tek Adama Hayır” yazılı afişleri asan Halkevleri üyesi 4 kişi gözaltına alınmıştır.

341. Ümit Özdağ ve Yusuf Halaçoğlu’na 8 Mart 2017 günü konuşma yapacakları Mersin Silifke’de “Hareketin lideri Devlet Bahçeli” sloganları atan bir grup saldırmıştır.

342. 13 Mart 2017’de CHP’nin İzmir’in Buca ilçesinde astığı ‘Hayır’ kampanyasının afişleri yırtılıp, binanın önüne de ‘Ecdad-ı Osmanlı Diriliş Hareketi’ adıyla tehdit notu bırakılmıştır.

343. Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü’nde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinlikleri kapsamında 6 Mart 2017’de stant açan Öğrenci Kolektifleri üyesi kadınlara, polis müdahale etmiştir. Stanttaki pankart ve balonları indiren polis, 6 kadını darp ederek gözaltına almıştır.

344. Trabzon’da 3 Mart 2017’de, Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde “Üniversite başkanlığa Hayır diyor” afişleri asan öğrenciler, bir grubun saldırısına uğramışlardır. Saldırıda, bir öğrencinin burnu kırılmıştır.

345. Mersin’de 5 Mart 2017’de, üzerinde “Hayır” yazan sticker yapıştırdığı gerekçesiyle Halkevleri üyesi Osman Ertürk gözaltına alınmıştır.

346. 4 Mart 2017’de MHP’den ihraç edilen muhalif vekillerden Sinan Oğan, İstanbul’da davetli olduğu Bahçeşehir Üniversitesi’nde kürsüde konuşurken saldırıya uğramıştır.

347. 4 Mart 2017’de CHP’li İlhan Cihaner’in İstanbul’da, Kültür Üniversitesi’nde katılacağı Anayasa paneli üniversite yönetimi tarafından yasaklanmıştır.

348. 15 Mart 2017'de Adana'da "Hayır" çalışması yürüten Kaldıraç okurlarının materyallerinin bulunduğu bina terörle mücadele ekipleri tarafından basılarak materyallere valilik emri ile el konulmuş ve bina mühürlenmiştir.

349. 16 Mart 2017'de Mersin'de Özgecan Aslan'ın ölüm yıldönümü nedeniyle "Erkek şiddetini meşrulaştıran eşitsiz yaşama hayır diyoruz" pankartı asan 5 kadın gözaltına alınmıştır.

350. 19 Mart 2017'de Meral Akşener'e Mersin'de konuşma yapacağı Yenişehir Kültür Merkezi'nde 100 kişilik bir grup saldırı girişiminde bulunmuştur.

351. 20 Mart 2017'de Gaziantep'in Şahinbey ilçesinde "Hayır" bildirisi dağıtılarda bir grubun kesici aletlerle saldırması sonucu 4 kişi yaralanmıştır.

352. 21 Mart 2017'de Samsun'un Çarşamba ilçesinde bir üst geçide CHP İl Başkanlığı tarafından asılan 'Sayın Genel Başkanım Hoşgeldiniz' yazılı bez afişe kimliği belirsiz kişilerce saldırı düzenlenerek afişte fotoğrafı yer alan Kılıçdaroğlu'nun yüzü kesilmiştir.

353. 22 Mart 2017'de Afyon'un Sandıklı ilçesinde CHP'nin billboarda astığı "Hayır" afişi kimliği belirsiz kişi ya da kişilerce indirilmiştir.

354. Referandum çalışmaları kapsamında CHP'nin İstanbul'da çalışma yürüttüğü "Hayır" yazılı araca 14 Mart 2017'de AKP Esenler ilçe yöneticileri oldukları iddia edilen kişilerin saldırı düzenlediği ileri sürülmüştür.

355. Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü'nde öğrenim gören, 8 Mart 2017'de evlerine düzenlenen baskınlarla gözaltına alınan 13 üniversite öğrencisinden Emrah Bakır ve stajyer avukat Ali Can Süt, 15 Mart 2017'de çıkarıldıkları mahkemede tutuklanmışlardır.

356. Diyarbakır'da 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin 1 Mart 2017'de açıklama yapmak isteyen KESK, DİSK ve TMMOB Diyarbakır şubesi üyesi kadınlara OHAL gerekçesiyle müdahale eden polis Arin Zümrüt, Arzu Koç, Derya Gögür ve Bahar Ulu adlı 4 kadını darp ederek gözaltına almıştır.

357. İstanbul'un Güngören ilçesinde 16 Mart 2017'de, akşam saatlerinde kimliği belirsiz iki kişi bir üst geçidin iki tarafında referandum dolayısıyla asılı bulunan "Hayır" pankartlarının yanına gelmiştir. Bu kişiler üzerinde "Hayır" yazan pankartları kestikten sonra sürükleyerek götürmüşlerdir.

358. CHP Giresun Milletvekili Bülent Bektaşoğlu'na 15 Mart 2017'de Giresun'un Bulancak ilçesinde girdikleri bir kahvehanede saldırıda bulunulmuştur. Bektaşoğlu, 4-5 kişilik gurubun önce sözlü, küfürlü ardından da fiziki saldırısına uğradıklarını belirterek, "Bu saldırı provokatif amaçlıdır" demiştir.

359. Birleşik Haziran Hareketi üyelerinin 15 Mart 2017’de Denizli’de açtığı “Hayır” standına ırkçı bir grup bıçak ve taşlarla saldırmış, bir kişi yaralanmıştır.

360. İstanbul’da 19 Mart 2017’de Bakırköy’de “Hayır” standı açan kadınların üzerine “indirin bunları” diyerek yürüyen bir erkek ve yanındakiler, stantta bulunan bir genci darp etmişlerdir.

361. Ankara’da 18 Mart 2017’de Konur Sokak’ta “Hayır” bildirisi dağıtan Anadolu Kültür ve Araştırma Derneği (AKA-DER) ile Sosyalist Emekçiler Partisi (SEP) Girişimi üyelerine müdahale eden polis ekipleri 11 kişiyi gözaltına almıştır. İfadeleri alınan 11 kişiye Kabahatler Kanunu uyarınca 182’şer TL para cezası verilmiştir.

362. “Hayır ve Ötesi” için İstanbul’un Fatih ilçesindeki Şehremini Parkı’nda 18 Mart 2017’de çalışma yapan Birleşik Haziran Hareketi Fatih Meclisi üyelerine "Ben Osmanlı torunuyum" şeklinde bağırarak bir şahıs bıçakla saldırı girişiminde bulunmuştur. Saldırıda yaralanan olmamıştır.

363. Eski MHP Milletvekili Meral Akşener’in 18 Mart 2017’de Kocaeli’de; 19 Mart 2017’de Mersin’deki toplantılarına saldırı düzenlenmiştir.

364. Manisa Merkez, Salihli ve Saruhanlı ilçelerinde 17 Mart 2017 sabahı eş zamanlı ev baskınları yapılmıştır. Yapılan aramaların ardından 8 kişi sosyal medya hesaplarında yaptıkları paylaşımlar gerekçe gösterilerek gözaltına alınmıştır.

365. Batman’da 16 Mart 2017’de düzenlenen operasyonla 17 kişi sosyal medya mesajları gerekçe gösterilerek gözaltına alınmıştır. İfadeleri alınan 17 kişi daha sonra serbest bırakılmıştır.

366. Referandum çalışmaları kapsamında CHP Genel Başkan Yardımcısı Selin Sayek Böke’nin 19 Mart 2017’de yapmayı planladığı konuşma, Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü’nce engellenmiştir.

367. Samsun’un Atakum ilçesinde 19 Mart 2017’de, Cumhuriyet mahallesinde “Hayır” stickerları yapıştıran 7 kadın “kamu malına zarar vermek” iddiasıyla gözaltına alınmıştır.

368. Güçlü Meclis Platformu tarafından "neden hayır denilmesi gerektiği"ni anlatan video ile ilgili Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Avukatı Ahmet Özay’ın suç duyurusu üzerine videoyu düzenleyen Ali Gül 20 Mart 2017’de tutuklanmıştır.

369. Elazığ’ın Fevziçakmak Mahallesi’nde 21 Mart 2017’deki Newroz kutlamasını engelleyen polis, Emek Partisi İl Yöneticisi Erhan Kurul ve Emek Gençliği Üyeleri Yıldırım Coşkun ve Ufuk Er’i gözaltına almıştır. Elazığ Emniyet Müdürlüğü’ne getirilen EMEP üyelerine Kabahatler Kanunu’ndan para cezası verilmiştir.

370. Adana’da Terörle Mücadele Şubesi polislerinin ev baskınları düzenlemeleri sonucu gözaltına alınan 20’si çocuk 68 kişiden 6’sı “sosyal medya hesaplarından örgüt propagandası yaptıkları” iddiasıyla 22 Mart 2017’de tutuklanmıştır.

371. Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 16 Mart Perşembe günü gözaltına alınan 5 kişiden Özgür Dinçer, Yavuz Laçın, Harun Atlı ve Abdullah Demir “yasa dışı örgüt propagandası yaptıkları” iddiasıyla 22 Mart 2017’de tutuklanmışlardır.

372. 23 Mart 2017’de Sinop’ta 3 yıldır hakemlik yapan İlker Şahin, sosyal medya hesabında “Hayır” içerikli paylaşım yaptığı için açığa alınmıştır.

373. 26 Mart 2017’de Sinan Oğan’ın Yozgat’taki etkinliğine saldırı düzenlenmiştir. 150 kişi etkinliğin yapıldığı salona girmek istemiş, silah sesleri duyulmuş, ardından araca saldırı girişimi olmuştur.

374. 27 Mart 2017’de CHP PM üyesi Hakkı Süha Okay’ın, Nevşehir’in Gülşehir ilçesinde düzenlediği kahvaltılı toplantıya katılan 50 muhtar hakkında soruşturma açılmıştır.

375. 29 Mart 2017’de Bitlis’in Adilcevaz İlçesi Kaymakamı Arif Karaman, muhtarları makamına çağırıp “Evet çıkmazsa elinizdeki mührü alırım” diyerek tehditte bulunmuştur.

376. 1 Nisan 2017’de Ankara’da CHP’nin Kızılay Yüksel Caddesi’ndeki “Hayır” afişleri yırtılarak yerlere atılmıştır

377. Mersin’de Newroz öncesi yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 25 kişiden Mehmet Sait Çelik, Sezgin Taş ve Mehmet Ürer "örgüt propagandası yapmak", Refika Özlü ise "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla 23 Mart 2017’de tutuklanmıştır.

378. İstanbul’da 23 Mart 2017’de, Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinin yapmak istedikleri “Hayır” için bisiklet sürme etkinliğine müdahale eden polis 17 kişiyi gözaltına almıştır.

379. Hatay Samandağ’da “Hayır” çalışması yürüten Toplumsal Özgürlük Parti Girişimi binasına 26 Mart 2017’de toplantı sırasında baskın düzenleyen polis 13 kişiyi gözaltına almıştır.

380. Ankara’da 25 Mart 2017’de Büyükşehir Belediyesi çalışanları, polis korumasında Sakarya Caddesi’nde asılan “Hayır” afişlerini toplamışlardır. Çevredekilerin tepkisine karşılık polis ekipleri 4 kişiyi gözaltına almıştır.

381. Yine Ankara’da 24 Mart 2017’de polis ekipleri Ulus Meydanı’nda “Hayır” çalışması yapan gruba müdahale etmiş ve “Evet dağıtıyorsanız dağıtın, ama hayır dağıtamazsınız” demiştir.

382. İstanbul'un Alibeyköy ilçesinde 24 Mart 2017'de, referandum çalışmaları kapsamında afiş asan AKA-DER üyelerine polisin ateş ederek saldırması sonucu ölen ya da yaralanan olmazken, 4 kişi gözaltına alınmıştır.

383. Osmaniye'de 23 Mart 2017'de birçok eve eş zamanlı düzenlenen operasyonla Fesih Aktaş, Mahir Eren, Seyithan Eren, Abidin Eren, Ali Fırat Çelik, Mazlum Car, Murat Özcan ve Deniz Kısacık adlı 8 kişi gözaltına alınmışlardır.

384. Balıkesir'de 27 Mart 2017 sabahı, Kızılay Caddesi'nde park halinde duran ve referandum çalışmalarında kullanılan CHP minibüsü üzerindeki "Hayır" görselleri çizilmiş, yazıları kazınmış ve dört lastiği bıçakla kesilmiş olarak bulunmuştur.

385. 27 Mart 2017'de Bolu'nun Mengen ilçesinde CHP'nin Demokrasi Köşesi'ne astığı "Hayır" afişi, Başbakan Binali Yıldırım'ın fotoğrafı bulunan minibüsten inen 4 kişi tarafından spreyle boyayla tahrip edilmiştir.

386. Manisa'da sosyal medya mesajları gerekçe gösterilerek gözaltında tutulan 9 kişiden 4'ü "yasa dışı örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla 27 Mart 2017'de tutuklanmıştır.

387. Adana'da 24 Mart 2017'de referandum için "Yetmez ama Hayır" başlıklı bildiri dağıtımını yapan 9 TKP üyesinin gözaltına alındığı öğrenilmiştir.

388. İzmir'de 27 Mart 2017'de, Urla Devlet Hastanesi Başhekimliği Adıgüzel Demirel ve Başhekim Yardımcısı Mazhar Yalçın'ın talimatı ile SES'in panosu kırılmış ve üzerinde "14 Mart'ta 14 Talebimiz ve İşimiz Geleceğimiz için Hayır" yazan afiş zorla kaldırılmıştır.

389. Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde 28 Mart 2017'de polislerin "Hayır" yazan afişleri sökmelerini görüntülemek isteyen Emek Partisi (EMEP) Ankara İl Yöneticisi Mutlu Coşar ve Emek Gençliği üyesi Haydar Bektaş darp edilerek gözaltına alınmışlardır.

390. MHP'den ihraç edilen bağımsız Isparta Milletvekili Nuri Okutan, eski İçişleri Bakanı Meral Akşener'in katılımıyla 12 Nisan 2017'de Cumhuriyet ve Demokrasi Meydanı'nda gerçekleştirilecek 'Milli İradeye Saygı' konulu toplantı için 23 Mart 2017'de Merkez İlçe Seçim Kurulu'na yaptığı başvurunun reddedildiğini 29 Mart 2017'de öğrenmiştir.

391. AKP'li Anayasa Komisyonu Başkanı Mustafa Şentop'un "Evet" propagandası yaptığı etkinliğe izin verip, öğretim görevlileri ve öğrencilere resmi davet gönderen İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü'nün, CHP Milletvekili İlhan Cihaner'in 31 Mart 2017'de düzenlemek istediği etkinliğine izin vermediği 29 Mart 2017'de öğrenilmiştir.

392. Ankara’da Batıkent Metrosu girişinde 29 Mart 2017’de referandum çalışması için stant açarak “Hayır” bildirimleri dağıtan Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu’nun (BDSP) 4 üyesi gözaltında işkence gördüklerini iddia etmişlerdir.

393. Sivas’ın Akıncılar ilçesine bağlı Şenbağlar Köyü’nde 29 Mart 2017’de, Veli Çalışkan adlı kişi, girdiği köy lokalinde “Var mı burada ‘Hayır’ verecek?” diye bağırıp küfür ettikten sonra, kendisine tepki gösteren Hüseyin Eser’i pompalı tüfekle vurarak öldürmüştür.

394. İstanbul’un Kâğıthane ilçesinde 2 Nisan 2017’de CHP İlçe Örgütü’nün astığı “Hayır” yazılı pankartlar aynı gece kimliği belirsiz kişilerce yırtılmıştır.

395. Kocaeli’de 1 Nisan 2017’de Yürüyüş Yolu’nda “Hayır” gazetesi dağıtan Öğrenci Kolektifleri ve Halkevleri üyelerine müdahale eden polis üç kişiyi gözaltına almış, bir kişinin burnunu kırmıştır.

396. Diyarbakır’da 31 Mart 2017’de yapılan ev baskınlarında Büro Emekçileri Sendikası (BES) Şube Sekreteri Abbas Aslan, Eğitim Sen üyesi Figen Aras, KHK ile ihraç edilen Tüm Bel Sen üyesi Hasan Kaya ve Bağlar Belediyesi çalışanı Neriman Yiğit gözaltına alınmışlardır.

397. Ankara Valiliği’nin, MHP’den ihraç edilen ve referandum sürecinde “Hayır” çalışması yapan Meral Akşener’in mitingine güvenlik gerekçesiyle izin vermediği 1 Nisan 2017’de öğrenilmiştir.

398. Tekirdağ’ın Çorlu ilçesi Heykel Meydanı’nda 1 Nisan 2017’de “Hayır” çalışması yapan Birleşik Haziran Hareketi üyelerine bir başka grubun saldırması sonucu 2 kişi yaralanmıştır.

399. İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri ile İzmirli grup ve sanatçılar tarafından 1 Nisan 2017’de gerçekleştirilmesi planlanan “Umudu Kesme Yurdundan” başlıklı “Hayır” Festivali Konak Kaymakamlığı’nca 31 Mart 2017’de gerekçe gösterilmeksizin yasaklanmıştır.

400. Adana’da 1 Nisan 2017’de düzenlenen ev baskınlarıyla Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi (SYKP) üyesi 4 kişi gözaltına alınmıştır.

401. 1 Nisan 2017’de Diyarbakır’ın Kayapınar ilçesi Musa Anter Caddesi üzerinde gazete dağıtan Rojeva Medya Gazetesi dağıtımcısı Ahmet Boltan gözaltına alınmıştır.

402. 3 Nisan 2017’de Bolu’nun Mengen ilçesinde CHP’nin Demokrasi Köşesi’ne astığı “Hayır” afişi, kimliği belirsiz kişiler tarafından sprey boya ile tahrip edilmiştir.

403. İzmir’de 2 Nisan 2017’de, CHP Balçova İlçe Gençlik Kolları Başkanı Korcan Uçman ve Yönetim Kurulu üyeleri İbrahim Kuru ile Oğuz Doğan, cadde üzerindeki demir dubalara ‘Geleceğim için hayır’ yazılı sticker yapıştırdıkları iddiasıyla polis tarafından

gözüne alındıktan sonra, Kabahatler Kanunu kapsamında 109'ar lira para cezası kesilip serbest bırakılmışlardır.

404. Meral Akşener'in Malatya'da 9 Nisan 2017'de konuşmacı olarak katılacağı konferans için *billboard*lara asılan afişler, 4 Nisan 2017'de kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından parçalanmıştır.

405. Malatya'da 5 Nisan 2017'de EMEP ve ESP binalarına saldıran kimliği belirsiz kişiler her iki siyasi partinin binasını da kundaklama girişiminde bulunmuşlardır.

406. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Hatay'da düzenleyeceği referandum mitingi öncesi 5 Nisan 2017'de Toplumsal Özgürlük Parti Girişimi (TÖP-G) ve Halk Meclisleri üyelerine yönelik düzenlenen operasyonlar sonucu 6 kişi gözüne alınmıştır.

407. CHP Kayseri Milletvekili Çetin Arık, referandum etkinlikleri kapsamında 6 Nisan 2017'de bulunduğu Kayseri'nin Talas ilçesinde, bir esnafın bıçaklı saldırısına uğramıştır.

408. İstanbul Valiliği, TKP İstanbul İl Örgütü'nün 2 Nisan 2017 Pazar günü Kadıköy Yoğurtçu Parkı'ndaki referandum etkinliğini yasakladıktan sonra 8 Nisan 2017 Cumartesi günü saat 16:00'da Kartal'da yapacağı "Hayır" mitingini de yasaklamıştır. Valilik yasağa gerekçe olarak, aynı gün İstanbul'da iki ayrı açık alan toplantısının yapılması göstererek, "yeterli polis yok" açıklamasını yapmıştır.

409. İstanbul'da 6 Nisan 2017'de CHP Beyoğlu İlçe Başkanı Bekir Özcan ve CHP üyeleri referandum çalışmaları esnasında saldırıya uğramıştır.

410. Antalya'da 6 Nisan 2017'de referanduma dönük "Hayır" çalışması yürüten Birleşik Haziran Hareketi üyesi 11 kişiye Kabahatler Kanunu'na muhalefet suçlamasıyla toplam 2 bin 497 lira para cezası kesilmiştir.

411. Recep Tayyip Erdoğan'ın Hatay mitingi öncesi yapılan ev baskınlarında gözüne alınan 8 kişiden Antakya Halk Meclisleri sözcülerinden Mithatcan Türetken 10 Nisan 2017'de çıkarıldığı mahkemece tutuklanmıştır.

412. Ankara'da 8 Nisan 2017'de Sakarya Caddesi üzerinde "Hayır" çağrısı yaparak bildiri dağıtan aralarında KESK MYK üyelerinin de bulunduğu 7 kişi gözüne alınmıştır.

413. Sakarya'nın Hendek ilçesinde 8 Nisan 2017'de, CHP Gençlik Kolları üyelerinin kurduğu "Hayır" standı 15-20 kişilik grubun saldırısına uğramıştır. Standı dağıtan saldırganlar üç kişiyi de darp etmiştir.

414. İstanbul'un Beykoz ilçesinde 8 Nisan 2017'de "Hayır" pankartı asan CHP'lilere otomobilden kurusıkı tabancayla ateş edilmiştir.

415. İzmir'in Ödemiş ilçesinde 10 Nisan 2017'de, kimliği belirsiz kişiler CHP tarafından asılan 50 pankartı yırtarak zarar vermişlerdir.

416. Adana'da 8 Nisan 2017'de broşür dağıtan AKP'li bir grup genç, broşürü almak istemeyen 65 yaşındaki çiftçi Bekir Polat'ı dövmüştür. Bekir Polat'ın başına 10 dikiş atılmıştır.

417. 8 Nisan 2017'de Kayseri'de, CHP'nin Kocasinan ilçe binasının bulunduğu Sivas Caddesi'nde "Hayır" standı açan CHP'li 4 kişi bir başka grup tarafından darp edilmiştir.

418. Mersin'de 5 Nisan 2017'de yapılan operasyon kapsamında gözaltına alınan 16 kişiden Duygu Canitez ve Hasret Mesnure Vurucu "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla 12 Nisan 2017'de tutuklanmıştır.

419. Adana'da 12 Nisan 2017 sabahı polislerce gözaltına Cengiz Yıldız adlı esnaf, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek "örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla aynı gün çıkarıldığı mahkemece tutuklanarak Kürkçüler F Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderilmiştir.

420. Kocaeli'nin Darıca ilçesi Emek Mahallesi'nde bulunan CHP temsilciliğine 13 Nisan 2017'de düzenlenen taşlı saldırı sonucu büroda maddi hasar meydana gelmiştir.

421. 14 Nisan'da referandum bilgilendirme çalışmalarını yapmak üzere Güneydoğu illerinde bulunan, içinde CHP milletvekilleri ve parti üyelerinin bulunduğu otobüs seyir halinde iken Cizre'nin Kasrik Beldesi'nde, kimliği belirsiz kişilerce taşlı saldırıya uğramıştır.

Yasaklamalar, Engellemeler

Olay Sayısı	Toplatma/Yasaklama/Engelleme/Saldırı/Tehdit Sayısı	Eylem Yasağı	Gözaltına Alınan Kişi Sayısı	Tutuklanan Kişi Sayısı	Yaralanan Kişi Sayısı
60	31	24	171		1

422. 27 Ocak 2017'de Sedat Peker "Hayır" diyenleri "sokağa çıkan olursa onları sokakta bekliyor olacağız!" diyerek tehdit etmiştir.

423. 2 Şubat 2017'de Adana Valiliği, kentın 7 bölgesinde her türlü eylem ve etkinliği bir ay boyunca yasaklamıştır.

424. Van Valiliği, kentte yapılacak her türlü gösteri ve yürüyüşün 3 Şubat 2017 tarihinden itibaren bir ay boyunca yasaklandığını, miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile

toplantı ve gösteri yürüyüşleri de 3 Şubat 2017 tarihinden itibaren 30 gün süre ile izne bağlandığını açıklamıştır.

425. 1 Şubat 2017’de Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada, 1-28 Şubat tarihlerinde açık alanlarda yapılacak ‘açık yer toplantısı, basın açıklaması, stant kurma, imza kampanyası, bildiri dağıtma, pankart asma, çadır kurma ve oturma eylemi’ gibi etkinliklerin yasaklandığı belirtilmiştir.

426. 2 Şubat 2017’de Misvak Dergisi, bir karikatüründe “Hayır” oyu kullananları ‘şeytan’ olarak resmetmiştir.

427. 9 Şubat 2017 günü Urfa Valiliği tarafından yapılan açıklamada, 9 Şubat-9 Mart tarihleri arasında açık alanlarda yapılacak ‘açık yer toplantısı, basın açıklaması, stant kurma, imza kampanyası, bildiri dağıtma, pankart asma, çadır kurma ve oturma eylemi’ gibi etkinliklerin yasaklandığı belirtilmiştir.

428. 11 Şubat 2017’de Posta Gazetesi’nde çalışan Hakan Çelenk, “Hayır” dediği için kovulmuştur.

429. 11 Şubat 2017’de Kanal D, “Hayır” diyeceğini açıklayan gazeteci İrfan Değirmenci’yi işten çıkarmıştır.

430. 14 Şubat 2017’de Konya Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından bastırılan “Sigaraya Hayır” afiş ve broşürleri toplatılmıştır.

431. 17 Şubat 2017’de Süheyl Batum, “Hayır” gezilerine katıldığı için Bahçeşehir Üniversitesi’nden atılmıştır.

432. 18 Şubat 2017’de Aydın Valiliği, Anayasa referandumuna ilişkin dağıtılacak Birleşik Haziran Hareketi imzalı bir bildiriye “uygunsuz” olduğu gerekçesiyle yasaklamıştır.

433. 19 Şubat 2017’de Şili’de diktatör Pinochet’in kaybettiği referandumunu anlatan “No” filmi Digtürk platformlarından kaldırılmıştır.

434. 21 Şubat 2017’de Antakya’nın Armutlu Mahallesi’nde “Başkanlığa Hayır, Gençlik Var” çalışması yaptığı için 3 arkadaşıyla beraber gözaltına alan Kardelen Çokluk isimli lise öğrencisi okuldan atılmıştır.

435. 22 Şubat 2017 günü Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerinin düzenlediği “PanHayır” isimli etkinliğe polis müdahale etmiştir.

436. 1 Mart 2017’de Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü’nde kendilerine ‘Hacettepe Ülkücüleri’ diyen bir grup referanduma ilişkin “Hayır” çalışması yapan öğrencilere saldırmış ve öğrencileri “boğazımızı keseriz” diyerek tehdit etmiştir.

437. 23 Şubat 2017’de CHP Genel Başkan Yardımcısı Selin Sayek Böke canlı yayıндаyken televizyon kanalını arayan bir şahıs Böke’yi öldürmekle tehdit etmiştir.

438. 4 Mart 2017’de Bengütürk TV’nin “Hayır” oyu kullanacağını açıklayan Genel Yayın Yönetmeni Murat İde’nin işine son verilmiştir.

439. İstanbul 8 Mart Kadın Platformu’nun, 5 Mart 2017’de Bakırköy’de düzenleyeceği miting İstanbul Valiliği tarafından güvenlik gerekçesiyle 2 Mart 2017’de yasaklanmıştır.

440. İzmir 8 Mart Platformu’nun 5 Mart 2017’de Gündoğdu Meydanı’nda yapmayı planladığı miting OHAL bahanesiyle İzmir Valiliği tarafından 2 Mart 2017’de yasaklanmıştır.

441. Van Valiliği, 5 Mart 2017’den itibaren kentte yapılacak her türlü gösteri ve yürüyüşün 1 ay boyunca izne bağlanarak yasaklandığını duyurmuştur. Valilik bu kararla 21 Kasım 2016’da başlatılan söz konusu yasağı 5. kez uzatmıştır.

442. Ankara Kadın Platformu tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde Kurtuluş Parkı’ndan Kolej Meydanı’na gerçekleştirilmek istenen yürüyüş 7 Mart 2017’de Ankara Valiliği tarafından yasaklanmıştır. Valilik, "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu"na dayanarak mitingin yapılacağı zamandan 48 saat önce kendilerine bildirilmemesini gerekçe olarak göstermiştir.

443. 5 Mart 2017’de Urfa’da kadınların düzenlediği 8 Mart yürüyüşüne biber gazı ve copla müdahale eden polis, aralarında HDP, DBP ve KESK yöneticilerinin de bulunduğu 23 kadını gözaltına almıştır.

444. Bilgi Üniversitesi Santral Kampüsü’nde bahçede 8 Mart Şenliği düzenleyen kadın öğrencilere tekbir getiren bir grup erkeğin saldırması sonucu 1 kadın bıçaklanarak yaralanmıştır.

445. Antalya’daki 8 Mart etkinliğiyle ilgili toplanan kadınlara, düzenlenen basın açıklamasının bitimiyle birlikte polis ekipleri gaz bombalı ve coplu müdahalede bulunmuştur.

446. Kocaeli’deki 8 Mart yürüyüşüne saldıran çevik kuvvet ekipleri 39 kadını; Ankara’da ise Yeryüzü Kadınları üyesi Özge Tekin, Gül Nurşin Dinler, Aysun Çeliksöz ve Özgecan Özgeç adlı 4 kadını gözaltına almışlardır.

447. 16 Mart 2017’de Antalya’da Kepez Kaymakamlığı’na bağlı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ilçedeki okullara gönderilen resmi yazıda, “Hayır” kampanyasına ilişkin afiş, broşür ve pankartların asılmasının yasak olduğu belirtilmiştir.

448. “Mutlaka Kazanacağız” sloganıyla 17 Mart’ta Nusaybin’de startı verilecek olan Newroz kutlamaları için birçok kentte tertip komiteleri aracılığıyla valiliklere yapılan başvurulardan 10 Mart 2017 tarihi itibarıyla Bitlis, Batman, Bursa, Dersim ve Bingöl için gerekli izin verilmemiştir.

449. Urfa Valiliği 14 Mart 2017 akşamı yaptığı açıklamayla, siyasi partilerin referandum faaliyetleri dışında, diğer illerden katılımı yapılacak miting ve eylemleri 10 Mart-8 Nisan 2017 tarihleri arasında yasakladığını duyurmuştur.

450. Siirt'te 18 Mart'ta kutlanması planlanan Newroz Bayramı için ilgili valiliklere yapılan başvurular 15 Mart 2017'de reddedilmiştir. Newroz Tertip Komitesi'nin başvurusunu değerlendiren Valilik "gününde kutlanmadığı" gerekçesiyle başvuruyu reddetmiştir.

451. Niğde Valiliği 20-27 Mart 2017 tarihleri arasında kentte her türlü etkinliği yasakladığını açıklamıştır.

452. Kızıltepe'de 17 Mart 2017'de, referandum kapsamında çalışma yürüten HDP ve DBP'lilerin dağıttığı "Hayır" bildirimlerine polis ekipleri el koymuştur.

453. Ağrı Valiliği, Newroz kutlamaları için ülke genelinde asılmak üzere HDP Genel Merkezi tarafından hazırlanan ve HDP il örgütü tarafından *billboard*lara asılan afişleri mahkeme kararı olmadan ve gerekçe belirtmeden 13 Mart 2017'de toplattırmıştır.

454. Van Valiliği, 21 Mart Salı günü kale eteklerinde "Mutlaka kazanacağız" şiarıyla kutlanacak Newroz için kentin işlek caddelerinde bulunan ve 5 ayrı dilde hazırlanmış *billboard*lardaki afişler hakkında 17 Mart 2017'de toplatma kararı vermiştir. Karar, Newroz Tertip Komitesi'ne iletilirken, afişlerin toplatılma gerekçesi ise "sarı-kırmızı-yeşil renklerin kullanılması, yüzü belirsiz kişilerin zafer işareti yapması" olarak gösterilmiştir.

455. Adana'da 18 Mart 2017 günü yapılması planlanan Newroz etkinliğine Valilik tarafından izin verilmemiştir.

456. Dihaber muhabiri Hayri Demir 16 Mart 2017 sabahı terörle mücadele ekipleri tarafından evine gerçekleştirilen baskınla gözaltına alınmıştır.

457. Ankara'da Newroz Tertip Komitesi'nin çağrısı ile 21 Mart 2017'de Tuzluca'yır'da Newroz kutlaması yapılmak istenmiştir. Ancak kutlama için belirlenen saatten önce alan 4 TOMA ve 10 polis aracı ile ablukaya alınmıştır. Newroz kutlamasının engellenmesi üzerine polis ile yapılan görüşmelerden de sonuç alınamamıştır. Ateş yakılmaması ısrarında bulunan polisin tutumuna karşı, HDP Mamak İlçe binası önünde basın açıklaması yapılarak durum protesto edilmiştir.

458. Diyarbakır'da, Newroz çağrılarının yer aldığı afiş ve pankartlardaki DTK logosu, Valilik tarafından 20 Mart 2017'de yasaklanmıştır.

459. Urfa'da Newroz programı kapsamında HDP İl Örgütü'nün şehrin 50 noktasındaki *billboard*lara astığı "Newroz Piroz Be / Newroz kutlu olsun" yazılı afişler, "yasa dışı örgüt propagandası yapıldığı" iddiasıyla Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi sonucu Urfa 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 14 Mart 2017 tarihli kararıyla toplatılmıştır.

460. 21 Mart 2017'de İstanbul Kartal Meydanı'nda Newroz'dan dönen yurttaşlar, kutlamaya devam etmek istemişlerdir. Bunun üzerine Newroz'u kutlamak isteyen halk, HDP Avcılar Yeşilkent Mahalle temsilciliği önünde bir araya gelmiştir. Ancak kutlamaya izin vermeyen polis, temsilciğin bulunduğu sokağı ablukaya almıştır. Polis, Newroz kutlamak için temsilcilik önünde bulunan yurttaşların çay yapmak için yaktığı semaverin üzerinden atlamasını dahi yasaklamıştır. Polisin yurttaşlara, "Semaver ile ateş yakabilirsiniz, ama üstünden atlayamazsınız" dediği öğrenilmiştir.

461. Siirt'te 21 Mart 2017'de Newroz için kutlama alanına gelenlerden 18 yaşından küçük çocuklar ve yaşlılar alana alınmamıştır. Kontroller sırasında yaşlıları üzerlerinde kimlikleri bulunmadığı gerekçesiyle alana almayan polis, çocuklar için ise "çocuklar okulda olmalı" gerekçesini öne sürmüştür.

462. Diyarbakır'da 20 Mart 2017'de, Dicle Üniversitesi'nde Newroz kutlaması için bir araya gelen öğrencilere müdahale eden polis ekipleri 12 öğrenciyi gözaltına almışlardır.

463. Yüksekova'da 21 Mart 2017'de Newroz için toplanan gruplara saldıran polis 12 kişiyi gözaltına almıştır.

464. 21 Mart 2017'de düzenlenen Newroz kutlamalarına çeşitli kentlerde polisin müdahalesi sonucu Bingöl'de 7, Batman'da 6, İzmir'de 56 kişi, Mardin'in Kızıltepe ilçesinde Koma Denge Amara'nın solisti Abdullah Ayav, Urfa'nın Halfeti ilçesinde ise 5 kişi gözaltına alınmıştır.

465. 29 Mart 2017'de Ankara Valiliği, MHP'li muhaliflerin miting başvurusunu, Bahçeli yanlılarının muhalif isimlere saldırılarını gerekçe göstererek reddetmiştir.

466. 30 Mart 2017'de Van'da HDP'nin Kürtçe referandum afişleri 'içeriğinin anlaşılmadığı' gerekçesiyle toplatılmıştır.

467. 30 Mart 2017'de İstanbul Barosu eski Başkanı Ümit Kocasakal'ın katılacağı konferansa Sinop Valiliği'nce yer verilmemiştir.

468. 30 Mart 2017'de MHP'den ihraç edilen Isparta Milletvekili ve eski Vali Nuri Okutan'ın Ankara'da düzenleyeceği etkinliğe, Sinan Oğan'ın programına düzenlenen saldırı örnek gösterilerek "provokasyon yaşanabilir" gerekçesiyle Ankara Valiliği tarafından izin verilmemiştir.

469. HDP'nin referandum çalışmaları kapsamında kullandığı 'Bejin Na' (Hayır Deyin) isimli şarkı, Şırnak Emniyet Müdürlüğü'nün başvurusu üzerine Şırnak Valiliği tarafından "Anayasa'nın ilk 3 maddesine aykırı olduğu" ve "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik edecek ifadeler barındırdığı" gerekçesiyle 29 Mart 2017'de OHAL'e dayanılarak Şırnak il sınırları içerisinde yasaklanmıştır.

470. Adana Valiliği 31 Mart 2017’de yaptığı açıklamayla, kentin birçok yerinde toplantı, yürüyüş, basın açıklaması, imza standı, çadır kurma gibi etkinlikleri Nisan ayı boyunca 1 ay süreyle yasakladığını duyurmuştur.

471. Hakkâri Valiliği 3 Nisan 2017’de, kentteki açık hava gösteri ve toplantı yürüyüşlerinin 2 Nisan-20 Nisan 2017 tarihleri arasında yasakladığını duyurmuştur.

472. Van Valiliği, kentte yapılacak her türlü gösteri ve yürüyüşün 4 Nisan 2017 tarihinden itibaren bir ay boyunca yasaklandığını, miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin de 4 Nisan 2017 tarihinden itibaren 30 gün süre ile izne bağlandığını açıklamıştır.

473. Gazete Şûjin muhabirleri Nişmiye Güler ile Zeynep Durgut, 6 Nisan 2017’de haber takibi için gittikleri Bitlis’in Tatvan ilçesinde gözaltına alınmışlardır.

474. 15 Nisan’da Beytüşşebap ilçesine Alay Komutanı ile gelen bir kaymakamlık yetkilisinin halkı “Sandıkta gönlümüzü hoş tutun. Aksi takdirde hayvanlarınızı meraya çıkaramazsınız” diye tehdit ettiği bildirilmiştir.

475. 12 Nisan’da İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Haller Müdürlüğü çalışanı Ömer Akbayrak, referandumla ilgili olarak sosyal medya hesabında yaptığı paylaşımında “17 Nisan günü savaşı kazanınca, bunların karıları ve kızları ganimet olarak ‘evet’çilere helaldir” demiştir.

476. 13 Nisan’da Gaziantep’in AKP’li Düziçi Belediye Başkanı Ökkeş Namlı, 16 Nisan’da ‘Evet’ oyu vermeyecek çalışanlarını açıkça işten atmakla tehdit edip, “Hayır” oyu kullanacakların da “terörist” ve “şerefsiz” olduğunu söylemiştir.

477. 15 Nisan’da Tokat’ın Artova ilçesine bağlı Bebekdere Köyü’nde yürütülen yol ve PTT çalışmaları, köylülerin referandumda “Hayır” diyeceklerini söylemeleri üzerine durdurulmuştur.

SONUÇ

16 Nisan 2017’deki referandum en eşitsiz koşullarda gerçekleştirilmiş, hükümet HDP’siz bir süreç izlemek istemiştir. Buna bağlı olarak teklifin Genel Kurul’da kabul edilmesinden referandumun gerçekleştiği güne kadar “Hayır” çalışması yürüten 2.725 kişi gözaltına alınmış, 463 kişi tutuklanmıştır. 29 kişinin yaralandığı, 1 kişinin yaşamını yitirdiği bu süreçte “Hayır” çalışmalarına 151 saldırı gerçekleştirilmiştir.

16 Nisan 2017’de, Anayasa Değişikliği Halkoylaması (Referandum) Gününde Meydana Gelen Hak İhlalleri

Muş Hasköy Şimlak Köyü’nde (Dağdibi) referandumdan bir manzara.

16 Nisan Referandumunu bir çok usulsüzlüğü ve seçim ihlalini içinde barındırdığı için demokratik meşruiyeti bulunmayan şaibeli bir seçim olmuştur. Genel Merkezimiz’de son derece titiz bir şekilde kurduğumuz Sandık Takip Merkezi’ne gelen veriler, YSK verileriyle yüzlerce sandık bazında birbiriyle örtüşmemiştir.

- Seçim Kanunu’nun 77. Maddesi, zarfların ilçe seçim kurulu ve sandık kuruluna ait iki mühür taşınmasını düzenlemektedir. Mühürsüz oy pusulalarının, kanunun çiğnenmesi ve yok sayılması ile YSK tarafından kabul edilmesi, YSK kararlarının ve referandum sonuçlarının meşruiyetini tartışmaya açmıştır.
- Başta Ankara Ticaret Odası (ATO) olmak üzere bir çok yerde müşahitlerimizin sandık çevrelerine alınmaması, müşahitlerin dövülerek sandık alanından uzaklaştırılması, açık oy kullanmaya zorlama gibi ihlaller söz konusu olmuştur.
- Bir çok Kürt kentinde yurttaşlar asker, jandarma ve korucu baskısı ve tehdidi altında

oy kullanmak zorunda kalmışlardır.

- Türkiye genelinde 727 sandıkta blok olarak EVET oyu kullanılmıştır. Bu sandıklardan çıkan HAYIR sayısı sıfırdır.
- Seçimleri izleyen ulusal ve uluslararası bağımsız gözlem heyetleri çok sayıda engel ve müdahale ile karşılaştıklarını raporlamışlardır.
- Referandumu izlemek üzere Türkiye'ye gelen AGİT Uluslararası Gözlem Misyonu, özellikle Kürt kentlerinde kolluk güçlerinin engellemesiyle karşılaşmıştır.

Oylama Sırasında Meydana Gelen İhlallerden Örnekler

- 1) İstanbul'un Fatih ilçesinde 3034 No'lu Sandık Kurulu'nun AKP'li üyesi oy verme işlemi devam ederken sandıkları açmış ve sonuç tutanağı varmış gibi itiraz dilekçesini hazırlamıştır.
- 2) Muğla'nın Datça ilçesinde, kış sezonunda inşaatlarda geçici olarak çalışan bir grup işçinin referandum günü memleketleri Şanlıurfa'ya gitmedikleri halde, oylarının başkaları tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir.
- 3) HDP Van İl Eş Başkanı Yakup Ataş, Van'da kurulan sandıklarda zarf ve pusulaların yüzde 20 oranında eksik olduğunu, bunun üzerine itiraz ettikleri ilçe seçim kurullarının sandıklara mühürsüz zarf ve pusulalar gönderdiğini ifade etmiştir.
- 4) Avcılar'da Ticaret Meslek Lisesi'nde oy kullananlara başka kişilerin yerine de imza attırılmıştır. Bu konuda tutanak tutulmuştur.
- 5) Avcılar'da, İnönü İlkokulu'nda 1068 No'lu sandıkta bir polis, görevli belgesi olmaksızın oy kullanmıştır.
- 6) Şişli'de, İHD Seçim Gözlem Heyeti gözlem faaliyetleri için gittikleri Okmeydanı'nda bulunan Darülaceze'ye alınmamıştır. Aynı durum Çanakkale'de de yaşanmış ve İHD Heyeti'nin cezaevi ile huzurevine girişine izin verilmemiştir.
- 7) İzmir'de Halil Atilla İlköğretim Okulu 2282 No'lu sandıkta beş seçmen oy kullanmadığı halde oy kullanmış gibi yerlerine imza atıldığı tespit edilmiştir.
- 8) Ankara'nın Mamak ilçesinde, Abidinpaşa Mesleki ve Teknik Lisesi 1029 No'lu Sandık Kurulu'nun Başkanı, müşahidi kolundan tutarak dışarı çıkarmıştır.
- 9) Şanlıurfa'da Mehmet Saçlı İlköğretim Okulu'nda her sınıfta silahlı iki polis oturmuştur.

- 10) Diyarbakır'ın Çermik ilçesine bağlı Yabanardı Köyü'nde başkasının yerine oy kullandırma tartışması üzerine kardeşler arasında çıkan silahlı kavgada Abdülrezzak (Avdo) Yıldız ve oğlu Şeyhmuz Yıldız ve İdris Yıldız öldürülmüştür. Saldırı ile ilgili Abdülrezzak (Avdo) Yıldız'ın ağabeyi olan köy muhtarı Hıdır Yıldız'ın oğulları Mehmet ve Tahir Yıldız gözaltına alınmışlardır.
- 11) Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde İBB Kiptaş Meslek Tercih Lisesi ve Ali Kuşçu Ortaokulu gibi çok sayıda okulda HDP'nin okul sorumluları ve sandık görevlileri okul dışarısına çıkarılmıştır.
- 12) Bağlar'da Fatih Ortaokulu HDP okul sorumlusu Sedat Köse gözaltına alınmıştır.
- 13) Van'ın Gürpınar ilçesinde Güzelsu İlkokulu'nda HDP'li sandık müşahitlerinin asker ve korucular tarafından tehdit edilerek sandıklara yaklaştırılmadığı ve askerlerin seçmenlerin kimliklerini kontrol ettiği ortaya çıkmıştır.
- 14) Ağrı'nın Eleşkirt ilçesine bağlı Toprakkale Köyü'nde 1083 No'lu sandıkta halka açık oy kullandırılmıştır.
- 15) Erzurum'un Horasan ilçesinde ve bazı köylerde açık oy kullandırılmıştır. HDP'li görevliler AKP'liler tarafından sandık çevrelerinden uzaklaştırılmışlardır. Fatih İlkokulu'nda HDP'li sandık görevlisi Mukadder Yıldız, 7 kişilik AKP'li bir grup tarafından saldırıya uğramıştır.
- 16) Adıyaman'ın Doyuran Köyü'nde açık oy kullandırılmış, tutanak tutulmuştur. Kahta'da ise Menzil, Tuğlu ve Erikli köylerine sandık görevlileri sokulmamıştır.
- 17) Yozgat'ın Sorgun ilçesinde oy pusulalarının bir araç içerisinde mühürlendiği ortaya çıkmıştır.
- 18) Bitlis'in Ahlat ilçesine bağlı Ovakışla Beldesi'nde oy kullanmaya giden seçmenlere GBT uygulaması yapılmıştır.
- 19) Kocaeli'nin Darıca ilçesindeki Halk Eğitim Merkezi 1151 No'lu sandıkta kayıtlı olmayan bir kişinin oy kullandığı tespit edilmiştir.
- 20) Derince ilçesindeki Cumhuriyet Ortaokulu'nda 1023 No'lu sandıkta oy kullanan N.A. 1026 No'lu sandıkta da oy kullanırken yakalanmıştır.
- 21) Muş'un Çatbaşı Köyü'nde AKP'li olduğu bilinen muhtar M.K. her seçmenle birlikte oy kabineye girip seçmenin kullandığı oyu kontrol etmiştir.
- 22) Önceki seçimlerde olduğu gibi referandumda da oy verme işleminin bitmesine bir saat kala pek çok kentte okulların bahçelerine plakasız araçlar park edilmiştir.
- 23) Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Alakamış Köyü'nde, muhtar A.İ. bazı korucu yakınları ile birlikte birçok yurttaşın kimliklerini alarak yerlerine oy kullanmıştır.

- 24) “Hayır” oyu kullanacağını açıklayan eski Yeni Şafak Yazarı Ali Bayramoğlu oy kullandıktan sonra saldırıya uğramıştır.
- 25) Ankara'nın Altındağ ilçesine bağlı Karapürçek Mahallesi'nde Çocuk Sevenler Derneği İlköğretim Okulu'nda 2083 No'lu sandıkta mühürsüz pusulalar sonradan mühürlenmiştir. 184 oy mühürsüz şekilde kullanılmıştır. Mamak'taki bir sandıkta da aynı durum yaşanmıştır.
- 26) Ankara'nın Yenimahalle ilçesindeki Mev Ortaokulu 2123 No'lu sandıkta tutanaklar yırtılmıştır. Mahalle muhtarı ve müşahitler müdahale edince polis gelmiş, çıkan tartışmanın ardından müşahit Can Gönülalan gözaltına alınmıştır.
- 27) Diyarbakır'ın Sur ilçesinde Uluslararası Gözlemci Andrej Hunko'nun, İskenderpaşa İlkokulu'nda gözlem yapması ağır silahlı özel harekâtçılar tarafından engellenmiştir.
- 28) İzmir'de bulunan Kırıklar Cezaevi'nde siyasi tutukluların oy kullanması cezaevi idaresi ve gardiyanlar tarafından engellenmiştir.
- 29) Batman'da oy kullanım işlemlerini takip etmek isteyen uluslararası gözlemciler (AGİT) engellenmiştir.
- 30) Kayseri'nin Talas ilçesinde Sahra Galip Özsan İlkokulu'na ait çöp kutusunda kullanılmamış oy pusulaları bulunmuştur.
- 31) İstanbul'un Ataşehir ilçesine bağlı Örnek Mahallesi'nde bulunan Ali Fuat Cebesoy İlkokulu önünde, "turuncu kalemli" AKP'li bir ekip, okul girişine "sandık bulma yardım masası" kurmuştur. Polis ekipleri duruma müdahale etmemişlerdir.
- 32) İstanbul'un Eyüp ilçesinde, Göktürk İmam Hatip Lisesi 2165 No'lu sandıkta AKP'li sandık kurulu üyeleri, 142 belgesi olmayan polisin oy kullanmasına izin vermişlerdir.
- 33) Van'ın Özalp ilçesindeki 3 Nisan Ortaokulu'nda İlçe Emniyet Amiri, HDP görevlisini okul dışına çıkartmıştır.
- 34) İstanbul'un Sultanbeyli ilçesindeki Vega Okulları'nda müşahitler okula alınmamıştır.
- 35) Çanakkale'deki İbrahim Bodur Lisesi'nde ‘Hayır ve Ötesi’nden 4 kişinin ANAP müşahit kartıyla görev yapmasına itiraz eden AKP'liler polis çağırmıştır. Bunun üzerine çevredeki yurttaşlar da 4 müşahide destek olarak yaşananlara itiraz etmişlerdir. Polis, 4'ü müşahit 7 kişiyi “Seçim Kanunu'na muhalefet” gerekçesiyle gözaltına almıştır.
- 36) Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde kurulan 159 sandığın bazılarında, seçim başladıktan sonra oy pusulalarına basılan mühürde, “Evet” yazdığı ortaya çıkmıştır. Olayın İlçe Seçim Kurulu'na bildirilmesinin ardından “Evet” yazan mühürler toplatılarak yerine “Tercih” yazan mühür dağıtılmıştır.

- 37) Ağrı'nın Eleşkirt ilçesine bağlı Pirabat Köyü'nde muhtar ve korucular kadınların sandığa gitmesini engellemişler, erkekler, kadınların yerlerine de oy kullanmışlardır.
- 38) Urfa'nın Karaköprü ilçesinde bulunan Şerif Özden Ortaokulu'nda AKP'li sandık başkanı halka açık oy kullandırmıştır.
- 39) Diyarbakır'daki Mehmet Akif Ersoy İlkokulu'nda HDP ve DBP'li okul sorumluları Haygül Aktaş ve Rojin Şeker gözaltına alınmışlardır.
- 40) Cizre'de bazı okullara müşahitler ya alınmamış ya da üst araması yapılarak alınmıştır.
- 41) Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Kızılyusuf Köyü muhtarı zorla açık oy kullandırmıştır.
- 42) Urfa'nın Siverek ilçesine bağlı Çığırık Köyü Raif Mumcu İlköğretim Okulu'nda köylülere silah zoruyla açık oy kullandırılmıştır.
- 43) Bingöl'ün Sudüğünü Köyü'nde de köylülere açık oy kullandırılmıştır.
- 44) Açık oy kullanımı Iğdır'ın Yukarı Erhacı Köyü'nde; Midyat'ın Sarıköy'ünde; Şırnak'ın Yeniaslanbasar Köyü'nde; Siverek'in Günhisar Köyü'nde; Suruç'un Küçükova Köyü'nde de görülmüştür.
- 45) Muş'un Korkut ilçesine bağlı Oğulbağı Köyü muhtarı başkalarının yerine oy kullanmıştır.
- 46) Mardin'in Derik ilçesine bağlı Akıncılar Köyü'nde köylüler toplu oy kullanmaya zorlanmışlardır.
- 47) İzmir'de HDP Parti Meclisi üyesi Semra Uzunok oy kullandığı okuldan gözaltına alınmıştır.
- 48) Diyarbakır'da oy sayımının yapılacağı Silvan Adliyesi'nde trafo patlamış ve elektrikler kesilmiştir.